

Додаток до рішення 38 сесії
Коростенської міської ради VI
скликання від 18.12.14р. №1689

СТРАТЕГІЧНИЙ ПЛАН

розвитку м. Коростеня до 2025 рр.

м. Коростень, 2014 р.

ВСТУПНЕ СЛОВО МІСЬКОГО ГОЛОВИ

Сучасній людині притаманним є бажання все передбачати і враховувати. Вже стало звичкою переглядати прогноз погоди на завтра, планувати справи та зустрічі, розраховувати свої фінанси.

Це ж стосується і розвитку міста. Кожен мешканець Коростеня хоче знати, як розвиватиметься його місто, що чекати від влади і чи житимуть в цьому місті його діти. Задача влади – дати відповіді на ці питання. Саме тому ми і взялися за створення другого Стратегічного плану розвитку.

В сучасних умовах міста повинні докладати все більше і більше зусиль для виживання, а для успішного міста лише виживання замало, потрібно ще й зростати. Такі амбітні плани ми ставимо перед собою.

Будь-який проект вимагає проведення збору та перевірки даних, їх аналізу, поділ головних та другорядних завдань, складання алгоритму дій, розрахунок ресурсів. В цьому нам допомогли наші партнери – Західноукраїнський регіональний навчальний центр (м.Львів).

Стратегічне планування – трудомісткий і достатньо дорогоцінний процес, тому доступний в повному обсязі лише згуртованим, цілеспрямованим командам, які в чітко усвідомлюють, яку відповідальність вони на себе беруть.

Такою командою є безперечно громада міста Коростеня, на прагнення якої ми орієнтувались при створенні Стратегії 2025.

Бажаю всім мати достатньо ресурсів, а головне - бажання, щоб досягнути поставленої мети.

З повагою,

Міській голова

Володимир Москаленко

Зміст

Ситуація перед початком процесу стратегічного планування	5
Методика розробки Стратегічного плану розвитку м. Коростеня	5
Розділ 1. ОПИСОВО-АНАЛІТИЧНА ЧАСТИНА	11
1.1. Характеристика органу місцевого самоврядування	11
1.2. Історико-географічна характеристика	14
1.3. Ресурси міста	22
1.4. Економіка	34
1.5. Інфраструктура	38
1.6. Соціально-культурна сфера	50
1.7. Участь міста в міжнародних програмах розвитку	57
1.8. Висновки з аналізу статистичних даних та опитування мешканців і підприємців	61
Розділ 2. РОЗРОБКА СИСТЕМИ ЦІЛЕЙ ТА ЗАВДАНЬ РОЗВИТКУ КОРОСТЕНЯ ДО 2025 Р.	62
2.1. Методологічні підстави стратегічного вибору та основні висновки з аналітично-описової частини	62
2.2. Сценарії розвитку міста	64
2.3. Стратегічний вибір громади міста	66
Завдання стратегічного плану розвитку Коростеня	72
Напрямок 1 Регіональний індустріальний центр багатопрофільної економіки	72
Стратегічна ціль 1.1 Стимулювати розвиток високотехнологічних секторів промисловості	72
Операційна ціль 1.1.1 Індустріальний парк “Коростень” – національний проект	72
Операційна ціль 1.1.2 Розробка інвестиційних пропозицій щодо використання старих промислових зон	75
Стратегічна ціль 1.2 Покращити підприємницький клімат	77
Операційна ціль 1.2.1 Розвиток інфраструктури підтримки бізнесу	77
Операційна ціль 1.2.2 Удосконалення системи надання адміністративних послуг та розвиток електронного Урядування	78
Стратегічна ціль 1.3 Удосконалити систему маркетингу міста	79
Операційна ціль 1.3.1 Формування бренду міста	79
Операційна ціль 1.3.2 Реалізація активної міжнародної маркетингової політики з створення позитивного іміджу міста	80
Напрямок 2 Місто високої якості міського середовища	82
Стратегічна ціль 2.1 Покращити візуальний імідж міста	82
Операційна ціль 2.1.1 Реконструкція центральної площі міста на принципах публічно-приватного партнерства	82
Операційна ціль 2.1.2 Реалізація локальних проектів благоустрою шляхом залучення активної частини громади	83
Стратегічна ціль 2.2 Підвищити рівень енергетичної та екологічної безпеки міста	84
Операційна ціль 2.2.1 Розвиток міської енергетики	84
Операційна ціль 2.2.2 Модернізація системи водопостачання/водовідведення	86
Операційна ціль 2.2.3 Підвищення екологічної свідомості населення	87
Операційна ціль 2.2.4 Поліпшення поведінки з побутовими, промисловими і небезпечними відходами	89
2.4. Формування графіка виконання завдань	90
Розділ 3. Узгодженість основних положень Стратегічного плану з іншими стратегічними документами території	93
Розділ 4. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ, МОНІТОРИНГУ ТА ОНОВЛЕННЯ СТРАТЕГІЇ	97

4.1. Адміністрування (управління процесом реалізації) Стратегічного плану розвитку м. Коростень на 2015 -2025 рр.	97
4.2. Процедура моніторингу Стратегічного плану розвитку м. Коростеня на 2006-2014 рр.	98
4.3. Показники виконання Стратегічного плану розвитку міста Коростеня.....	100
ДОДАТКИ	103

ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ

Ситуація перед початком процесу стратегічного планування.

Попередній досвід складання та реалізації Стратегічного плану розвитку міста на 2006-2014 роки дозволив сформулювати бачення міста в середньостроковій перспективі в усіх сферах життєдіяльності. Досвід реалізації Стратегічного плану показав, що розвиток міста здійснювався більш ціленаправлено, конкретно та системно. Саме тому і було прийнято рішення про розробку Стратегічного плану розвитку міста на наступні 10 років.

З метою забезпечення наукового підходу до цього процесу був вивчений досвід структур, що займаються розробкою планів розвитку територій. Враховуючи попередній позитивний досвід співпраці із Західноукраїнським регіональним навчальним центром (ЗУРНЦ) м. Львова, що триває всі ці роки, було прийнято рішення про подальшу співпрацю та залучення центру до процесу планування на наступний період. Це забезпечило професійний підхід до планування із залученням фахівців та громади міста.

Методика розробки Стратегічного плану розвитку м. Коростеня

Під час розробки Стратегічного плану розвитку міста Коростеня застосовано основні принципи методологічної школи Західноукраїнського регіонального навчального центру, яка сформувалася як синтез багатьох міжнародних шкіл та методологій стратегічного управління, зокрема, американської, західноєвропейської, польської, російської, литовської, адаптованих до української управлінської практики. Ці основні принципи – це:

- глибока і системна діагностика тенденцій соціально-економічного розвитку території та формування на основі їх аналізу реалістичних прогнозів;
- експертний аналіз внутрішнього потенціалу та конкурентного зовнішнього середовища;
- формування реалістичного бачення майбутнього та постановки реальних і досяжних стратегічних цілей, що ґрунтуються на соціально-економічному аналізі та експертному аналізі SWOT;
- формування плану дій з врахуванням наявних ресурсів, їх джерел, термінів реалізації завдань, критеріїв виконання та конкретних виконавців;
- узгодження основних засад стратегії з усіма найважливішими секторами громади;
- розробка стратегічного плану з врахуванням існуючих планових документів міста, а також із стратегіями розвитку інших територіально-адміністративних одиниць, до яких входить громада;
- залучення до розробки стратегії місцевих експертів;
- врахування громадської думки через механізми широкого залучення громадськості до процесу стратегічного планування;

➤ опрацювання дієвої системи управління стратегічним планом, контролювання за його реалізацією, корегування та оновлення стратегічного плану;

➤ консультанти та зовнішні експерти надають лише методичну підтримку, допомогу в обробці даних, пропозиції щодо вирішення проблем та використання можливостей, але остаточне рішення залишається за громадою міста.

У місті Коростені було запропоновано здійснити процес стратегічного планування, який ґрунтується на партнерському підході із широкими залученням громади міста до процесу. З цією метою міськвиконкомом було сформовано робочу групу, до якої увійшли керівники вищої та середньої ланки виконкому, керівники та спеціалісти відділів райдержадміністрації та міськвиконкому; підприємці різних галузей виробництва і сфери послуг, працівники бюджетних установ, представники громадських організацій, мешканці міста. Група фактично репрезентувала основні сектори громади: владу, ділові кола і громадськість. Крім того, члени групи відзначались високим експертним потенціалом, що позитивно відбилося на ефективності її роботи в цілому.

Розробка Стратегічного плану розвитку міста Коростеня розпочалася зі створення Робочої групи стратегічного планування у відповідності з технічним завданням, надісланим ЗУРНЦ до міської ради Коростеня. Склад групи та положення про робочу групу було затверджено розпорядженням міського голови №90 від 31.03.2014 року. Цим же розпорядженням було погоджено і сам процес стратегічного планування, а також затверджено календарний план розробки Стратегічного плану. За цим планом процес створення Стратегічного плану розпочався у березні 2014 року та завершився у грудні 2014 року.

Основними завданнями, які стояли перед Робочою групою, були:

➤ проведення соціологічного опитування громадян міста щодо головних проблем міста та пріоритетів розвитку;

➤ проведення опитування підприємців з метою дослідження підприємницького клімату в місті;

➤ збір інформації для формування аналітично-описової частини Стратегічного плану;

➤ проведення 4 стратегічних майстерень за участі консультантів, в ході яких необхідно було:

✓ сформулювати стратегічне бачення;

✓ здійснити стратегічний аналіз;

✓ здійснити стратегічний вибір основних пріоритетів (напрямів) розвитку;

✓ сформулювати основні стратегічні, операційні цілі та завдання плану;

✓ створити календарний план реалізації Стратегічного плану до 2025 р.

➤ поширення інформації про хід стратегічного планування серед громади міста;

➤ допомога керівництву міста у проведенні громадських слухань та затвердженні Стратегічного плану міською радою.

Основними методами роботи робочої групи були: мозковий штурм; техніка номінальних груп, фокус групи, індивідуальна та групова робота, дискусії та дебати, анкетні опитування експертів тощо.

Процес планування розпочався у березні 2014 року відбором місцевих експертів, які допомогли б зібрати необхідні статистичні та дескриптивні дані для соціально-економічного аналізу. Це були керівники та спеціалісти підрозділів міськвиконкому, РДА, районної державної податкової адміністрації, районної служби зайнятості населення, комунальних підприємств тощо. Збір даних проводився впродовж всього процесу стратегічного планування.

Крім членів робочої групи до процесу планування було залучено велику кількість експертів РДА, міськвиконкому, представництв державних інституцій в районі, наукових установ України, які збрали та опрацювали статистичні та дескриптивні матеріали для соціально-економічної експертизи. На основі цих зібраних даних консультантами ЗУРНЦ було опрацьовано ґрунтовну соціально-економічну експертизу основних тенденцій розвитку міста від 2006 року, що дало можливість сформуванню реалістичний прогноз на перспективу планування, або, іншими словами, змодельовати соціально-економічний ландшафт, який детермінує траєкторію розвитку. Бачення цієї траєкторії, або так званий "нульовий" сценарій розвитку, стало базою для пошуку стратегічних шансів, які виникають із зовнішнього середовища. Саме такі пошуки призвели до усвідомлення необхідності зміни траєкторії розвитку, формування альтернативних сценаріїв через вибір стратегічних пріоритетів.

Перша майстерня стратегічного планування відбулася 4 квітня 2014 року у приміщенні сесійного залу Коростенської міської ради. В рамках майстерні було здійснено вступний PEST-аналіз системи міста (його політичної, економічної, соціальної і технологічної сфер), вироблено першу версію стратегічного бачення майбутнього міста на перспективу 7 років, розпочато стратегічний аналіз SWOT, розроблено анкети для опитування мешканців міста та підприємців відносно їх бачення майбутнього міста та найважливіших проблем міста.

З використанням розроблених на майстерні анкет, силами робочої групи та виконкому було проведено дослідження громадської думки у місті щодо ставлення громадян до свого міста, найважливіших проблем громади, шляхів їх вирішення шляхом анкетування. Результати дослідження використано як джерело ідей щодо перспективних проєктів розвитку, а також з метою популяризації процесу стратегічного планування серед громадян міста.

Важливою частиною дослідження стало опитування підприємців з метою оцінки підприємницького клімату в Коростені. Ця частина дослідження стала основою для формування стратегічного напрямку "Регіональний індустріальний центр багатопрофільної економіки".

Впродовж другої майстерні, яка відбулася 22 травня 2014 р., робоча група на основі результатів анкетування, уточнених даних допрацювала формулювання бачення, завершила SWOT-аналіз та здійснила рейтинг факторів розвитку за їх впливовістю. Опрацьовані матеріали стали основою для розробки

сценаріїв розвитку міста та сформованої аналітично-описової частини (АОЧ) Стратегічного плану.

Третя майстерня, яка відбулася 4 листопада, була присвячена визначенню стратегічних пріоритетів (напрямів розвитку), формулюванню стратегічних проблем та обговоренню проекту структури стратегічних і операційних цілей. Таким чином була сформульована концептуальна, "політична" частина стратегічного плану.

Четверта майстерня 30-31 жовтня була присвячена формуванню плану дій, тобто операційні та, відповідно, стратегічні цілі було деталізовано на проектному рівні (завдання). Формулювання завдань відбувалося у форматі "Дія – Відповідальний – Виконавець - Джерела ресурсів – Терміни - Критерій виконання". Проведена була також пріоритезація завдань, що дозволило скласти календарний план реалізації завдань Стратегічного плану. Для завдань, які заплановані до виконання у наступному році, були розроблені картки проектів.

Крім цього, впродовж усього процесу стратегічного управління діяльність робочої групи та проміжні результати її роботи висвітлювали місцеві та регіональні ЗМІ: газети «Іскоростень», «Приватна газета», на місцевому телебаченні та на офіційній інтернет-сторінці міста. Після завершення формування плану заходів його проект було надруковано в газеті «Іскоростень».

Першу редакцію документа Стратегічного плану розвитку м. Коростеня до 2025 рр. було завершено в середині листопада 2014 року, а вже 10 грудня у місті було проведено громадське обговорення проекту стратегічного плану розвитку м. Коростеня на 2015-2025 рр.

Члени робочої групи з розробки стратегічного плану розвитку міста Коростеня

Прізвище, ім'я, по батькові	Посада
Вигівський Володимир Васильович	голова робочої групи, перший заступник міського голови
Ясинецький Олександр Анатолійович	Заступник голови робочої групи, заступник міського голови
Лискова Наталія Анатоліївна	Секретар робочої групи, начальник відділу місцевого економічного розвитку управління економіки
Ходаківський Віктор Васильович	Секретар міської ради
Якубовський Леонід Павлович	Заступник міського голови з питань діяльності житлово-комунального господарства
Дзига Олександр Олексійович	Заступник міського голови з питань соціального розвитку міста
Охрімчук Андрій Валерійович	керуючий справами виконкому
Подольський Микола Павлович	Представник Коростенської РДА
Жилін Олексій Васильович	Начальник управління економіки
Щербанюк Людмила Петрівна	Начальник фінансового управління

Прізвище, ім'я, по батькові	Посада
Єсін Ігор Володимирович	Начальник управління праці та соціального захисту населення
Мартинюк Валерій Михайлович	Начальник управління житлово-комунального господарства
Микитчук Олександр Федорович	Директор Коростенського центру соціальних служб для дітей, сім'ї та молоді
Харакоз Наталія Вікторівна	Депутат міської ради, директор міського центру зайнятості
Чижевська Наталія Миколаївна	Начальник відділу інформаційно-консультативного забезпечення
Тумаш Сергій Павлович	Начальник відділу архітектури і містобудування та земельних ресурсів
Беркович Леонід Петрович	Начальник відділу культури та туризму
Бондарчук Юрій Станіславович	Депутат обласної ради, директор ТОВ «Сахара»
Гордійчук Віктор Петрович	Депутат обласної ради, головний лікар Коростенської центральної міської лікарні
Кіт Роман Остапович	Депутат міської ради, завідувач пологового відділення Центральної міської лікарні
Вигівський Олександр Володимирович	Головний інженер Коростенської дирекції залізничних перевезень
Куницький Василь Іванович	Депутат обласної ради, голова правління ПАТ «Коростенський завод ЗБШ», голова ГО «Асоціація керівників міста»
Луцишин Микола Іванович	Виконуючий директор ГО «Асоціація керівників міста»
Ковальчук Владислав Анатолійович	Директор туристично-інформаційного центру
Гераймович Сергій Олександрович	Член ГО «Агенція регіонального розвитку»
Білошицький Олександр Петрович	Член виконавчого комітету Коростенської міської ради, Голова ГО «Молодіжна рада»
Ярмолюк Руслан Володимирович	Голова ГО «Рада підприємців міста», приватний підприємець
Капітанчук Олена Адамівна	Голова ГО «Асоціація приватних підприємців», приватний підприємець
Венгловська Валентина Степанівна	Голова ГО «Спілка голів вуличних комітетів міста Коростеня»
Боровков Володимир Валентинович	Депутат міської ради
Гресь Олексій Петрович	Депутат міської ради
Головійчук Олег Сергійович	Депутат міської ради, директор ТОВ «Коростенський завод теплотехнічного обладнання»
Барилюк Сергій Миколайович	Депутат міської ради, приватний підприємець
Герасимчук Леонід Васильович	Економіст ПрАТ «Коростенський завод МДФ»
Вигівський Сергій Миколайович	Голова ГО «Центр розвитку громади»
Сівко	Заступник директор ДБУ «Житомирській регіональний

Прізвище, ім'я, по батькові	Посада
Віталій Вікторович	центр з інвестицій та розвитку, голова ЖОМГО "XXI покоління" (Житомир).
Максименко Андрій Олександрович	Директор КП ТОВ «Коростеньмедіа»
Стеблянко Ольга Євгенівна	Заступник директора міської гімназії
Кузнєцов Юрій Васильович Отець Георгій	депутат міської ради
Грищенко Павло Володимирович	Пастор Церкви Благодаті
Синицький Олександр Петрович	Директор професійно-технічного училище №16
Стакан Олександр Володимирович	Голова Громадської ради

Консультанти:

Мавко Петро Михайлович, ЗУРНЦ

Карий Олег Ігорович, ЗУРНЦ, НУ "Львівська політехніка"

Розділ 1. ОПИСОВО-АНАЛІТИЧНА ЧАСТИНА

Коростень (історична назва - Іскоростень) – місто обласного значення, розташоване на річці Уж, притоці Прип'яті, за 87 км на північ від обласного центру м. Житомира, 150 км від столиці України м. Києва та за 60 км від кордону з республікою Білорусь.

1.1. Характеристика органу місцевого самоврядування

Органом місцевого самоврядування у м. Коростень є Коростенська міська рада, у складі якої – 50 депутатів (табл. 1.1). Рада обрана у жовтні 2010 р.

Таблиця 1.1

Персональний склад Коростенської міської ради у 2014 р.

1.	Абрамович Василь Степанович	26.	Костюшко Надія Володимирівна
2.	Баранівська Тетяна Миколаївна	27.	Краснокутська Алла Володимирівна
3.	Барилюк Сергій Миколайович	28.	Кузнецов Юрій Васильович
4.	Бафадаров Юрій Бафадарович	29.	Лиштва Олександр Григорович
5.	Білошицький Юрій Володимирович	30.	Лінькова Людмила Володимирівна
6.	Бондарчук Максим Валерійович	31.	Лісовський Андрій Валерійович
7.	Боровков Володимир Валентинович	32.	Максименко Андрій Олександрович
8.	Василюк Юрій Петрович	33.	Матвієнко Микола Дем'янович
9.	Волківська Любов Миколаївна	34.	Микитчук Олександр Федорович
10.	Волківський Анатолій Миколайович	35.	Михайлова Світлана Миколаївна
11.	Волошенко Віра Миколаївна	36.	Мурга Ігор Сергійович
12.	Головійчук Олег Сергійович	37.	Науменко Анатолій Іванович
13.	Гресь Олексій Петрович	38.	Новицька Євгенія Іванівна
14.	Грищенко Олена Миколаївна	39.	Омельяничук Володимир Пилипович
15.	Дідківський Вадим Миколайович	40.	Продащук Леонід Володимирович
16.	Дмитрук Сергій Васильович	41.	Сатяєва Катерина Максимівна
17.	Железко Володимир Дем'янович	42.	Сергієнко Павло Миколайович
18.	Жидких Степан Степанович	43.	Стретович Наталія Василівна
19.	Загоровський Юрій Григорович	44.	Стужук Володимир Миколайович
20.	Заставська Наталя Василівна	45.	Трибушко Сергій Васильович
21.	Зіневич Сергій Олександрович	46.	Харакоз Наталія Вікторівна
22.	Зінюк Олександр Артемович	47.	Ходаківська Валентина Пилипівна
23.	Іванов Сергій Сергійович	48.	Ходаківський Віктор Васильович
24.	Калінін Роман Сергійович	49.	Шишук Яків Омелянович
25.	Кіт Роман Остапович	50.	Яременко Василь Васильович

У міській раді працюють 5 постійних комісій:

- 3 питань бюджету, економіки та комунальної власності: 11 членів.
- 3 питань земельних ресурсів, будівництва та архітектури: 11 членів.
- 3 питань гуманітарної політики, засобів масової інформації: 8 членів.
- 3 питань соціального захисту, охорони здоров'я та екології: 9 членів.
- 3 питань законності, правопорядку, прав людини, розвитку громади, депутатської діяльності та етики: 10 членів.

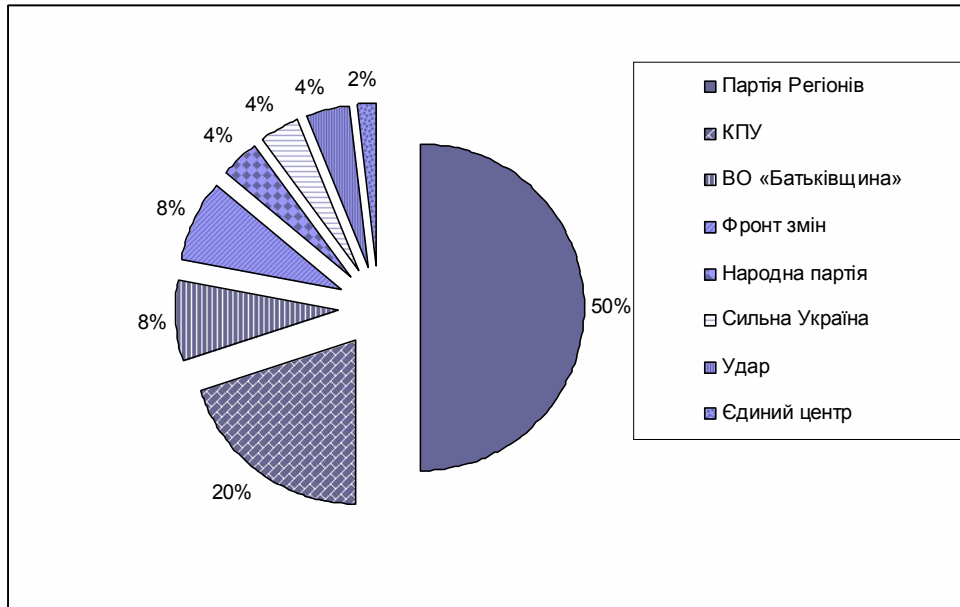

Рис. 1.1. Партийна структура Коростенської міської ради

Структура апарату виконавчих органів Коростенської міської ради (142 особи) така (рис. 1.2):

- виконавчий орган міської ради та апарат міської ради – 54 особи;
- управління економіки – 13 осіб;
- фінансове управління – 14 осіб;
- відділ з питань цивільного захисту – 6 осіб;
- управління праці та соціального захисту населення – 41 особа;
- управління житлово-комунального господарства – 7 осіб;
- відділ освіти – 4 особи;
- відділ культури і туризму – 3 особи.

У 2006 році Коростень став одним із шести міст України, які отримали сертифікат якості за міжнародними стандартами ISO 9001:2000. Це означає що в місті імплементовано новітню систему якісного управління соціальним та економічним розвитком міста.

1.2. Історико-географічна характеристика

1.2.1. Історична довідка

Перші слов'янські племена в цій місцевості з'явилися ще в V–VII століттях нашої ери. У ті часи в долині річки Уж (притока Прип'яті) розкинулося багато невеликих поселень. На місці одного з них, розміщеного на високих гранітних скелях, і виникло містечко Коростень, яке у 2005 р. відзначило свій 1300-літній ювілей.

За однією з наукових версій, назва міста походить від древньослов'янського слова з коренем "кари" або "кори" – камінь, гора. У VIII–IX сторіччях створюється союз слов'янських поселень, а з часом Древлянське князівство. Його столицею і резиденцією князя стає Коростень.

З початком формування Київської Русі Древлянське князівство одне з перших увійшло до її складу, а в 907 році древляни брали участь у переможному поході київського князя Олега на Візантію.

У 945-му році відбулося повстання деревлян на чолі зі своїм князем Малом, через спробу київського князя Ігоря повторно зібрати з них данину, під час якого князя Ігоря було вбито.

В 945 році, у відповідь на утиски прибульців з Півночі, які захопили Київ і спробу зібрати надмірну данину, жителі Коростеня на чолі зі своїм князем Малом повстали проти київського князя-вовка Ігоря, перебили його воїнів, а самого князя прив'язали до двох нахилених дерев і розірвали на частини. За археологічними даними та за літописом "Временних лет" помста дружини Ігоря – княгині Ольги була жахливою: вона хитрістю спалила місто, потім його захопила, старійшин міста теж спалила, а інших людей або убила, або віддала в рабство, частину заливши платити данину.

Після такої жорстокої розправи місто втратило свою роль регіонального центру, згадки про Коростень надовго зникають із сторінок літописів, проте місто повністю не зникло.

У XIV сторіччі місто належало Великому князівству Литовському, а потім увійшло в склад Речі Посполитої. В 1586 році Прокіп Мержевіцький, власник цієї території, домігся від польського короля надання поселенню статусу міста. 22 травня 1589 року Сигизмунд III дарує Коростеню Магдебурзьке право, хоча містечко було лише невеликою фортецею для захисту від нападів татар.

Під час визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького в 1649 році Коростень захопив загін козаків, при цьому остаточно зруйнувавши міські кріпосні стіни. Протягом майже двох сторіч містечко міняло володарів, і лише після приєднання цих земель до Російської імперії в 1793 році став центром Іскоростенської волості Овруцького повіту Волинської губернії.

Будівництво залізниці Київ-Ковель у 1902 році дало новий поштовх для розвитку Коростеня. На початку XX сторіччя в місті мешкало вже понад три тисячі осіб. У ньому було кілька невеликих підприємств: меблева, механічна і шкіряна майстерні, порцеляновий завод.

У 1917-18 роках у Коростені часто змінюється влада. 18 листопада 1917 р. встановлено в місті радянську владу. 12 лютого 1918 р. на засіданні Малої Ради були прийняті закони про введення в Українській Народній Республіці (УНР)

нового григоріанського календаря, і затверджений герб УНР – тризуб, які притаманні і сучасній українській державі.

Після входження території в склад СРСР Коростень стає селищем міського типу у березні 1923 року, а з 1 січня 1926-го – одержує статус міста.

З перших днів Великої Вітчизняної війни у 1941 р. місто, а особливо залізнична станція, піддавалися безперервним бомбардуванням, проте залізничний вузол продовжував працювати. За час окупації в Коростені загарбниками було знищено 16748 осіб, 1803 осіб – вивезено в Німеччину. Населення міста за роки війни зменшилося в 14 разів.

28 грудня 1943 р. Коростень був остаточно звільнений, проте майже повністю зруйнований. Проте вже до травня 1945 р. відновив роботу залізничний вузол, порцеляновий завод. У 1947 р. знову почав випускати продукцію завод шляхових машин, у 1949 р. побудований завод хімічного машинобудування. В 1958 р. запрацювали завод залізобетонних шпал, бавовнопрядильна фабрика (1964 р.).

Найбільшого піднесення в промисловості, будівництві та соціально-культурній сфері місто відчуло в 1960-70-х роках.

У 1986 р. Коростень та прилегла територія зазнали ураження в наслідок аварії на Чорнобильській атомній електростанції, що негативно відобразилося на його розвитку. Місто є найбільшим населеним пунктом на території, потерпілий від аварії на ЧАЕС, який законодавчо віднесений до зони добровільного гарантованого відселення. Негативний вплив на розвиток промисловості в місті мала також економічна криза в 1990-х роках та структурні зміни в економіці у 2000-х роках – припинили діяльність ряд підприємств промислової галузі, а саме фарфоровий завод, деревообробний комбінат, фабрика кручених виробів та інші.

Сьогодні Коростень – мальовничий куточок українського Полісся на Житомирщині – великий залізничний вузол, індустриальне місто обласного значення.

1.2.2. Географічне положення та кліматичні умови

Місто розташоване на висоті 150-190 м над рівнем моря. Річкою Уж воно розділяється з південного заходу на північній схід на дві частини, з яких лівобережна майже вдвічі більше правобережної.

Клімат помірний: Середня зимова температура - 3,7°C. Середня літня температура +19,3°C. Середня температура повітря в опалювальний сезон - 6°C. Середня зимова температура – -3,7°C, середня літня – +19,3°C. За рік випадає 591,5 мм опадів, а найбільш дощовий місяць – липень. Найбільші морози були зафіксовані в 1998 році -26,9°C, у тому ж 1998 році була й найбільша спека – +35,3°C.

Географічна зона України – на межі Полісся і Лісостепу.

Коростень лежить на перехресті міжнародних автомагістралей – Київ-Ковель-Варшава (Е 373/М 07), Мінськ-Ізмаїл (Е 583/Р 10).

Стратегічно важливе для Коростеня значення має "трикутник" Коростень-Київ-Житомир (рис. 1.3), що утворюється комунікаційними ланками між його вершинами та містить 2 великі соціально-економічні центри тяжіння – Житомир та Київ. Цей "трикутник" значно впливає на демографію та, зокрема, вікову структуру населення міста через "висмоктування" молоді. Однак, ці транспортні коридори можуть містити також значний транзитний потенціал для розвитку міста Коростеня, який сьогодні використовується не в повні. Наявність розвинених комунікацій є також привабливим фактором розвитку бізнесу у місті та навколо нього.

Рис. 1.3. Коростень в регіональній системі розселень і комунікацій: "осі тяжіння" Коростень-Житомир та Коростень-Київ

Місто є значним залізничним вузлом на перехресті залізничних магістралей: Коростень-Шепетівка, Коростень-Ковель, Одеса-Санкт-Петербург, Київ-Ковель, Київ-Львів-Ужгород, Львів-Луганськ, Коростень-Житомир, Коростень-Мозир (рис. 1.4).

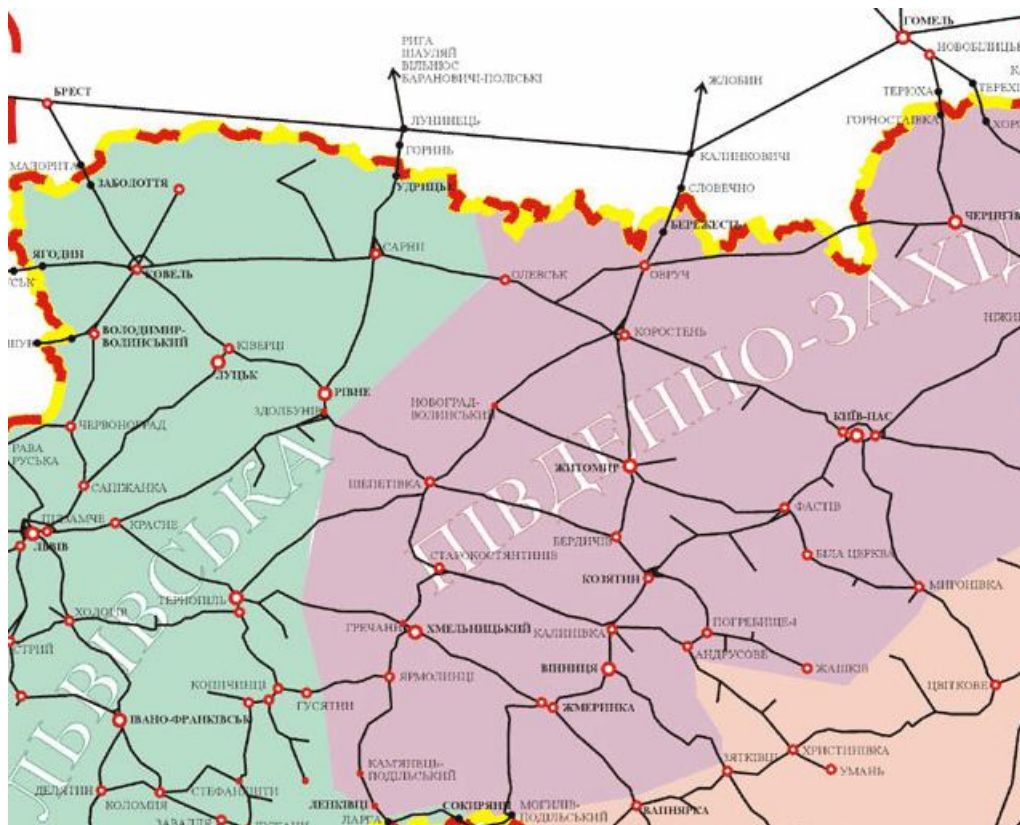

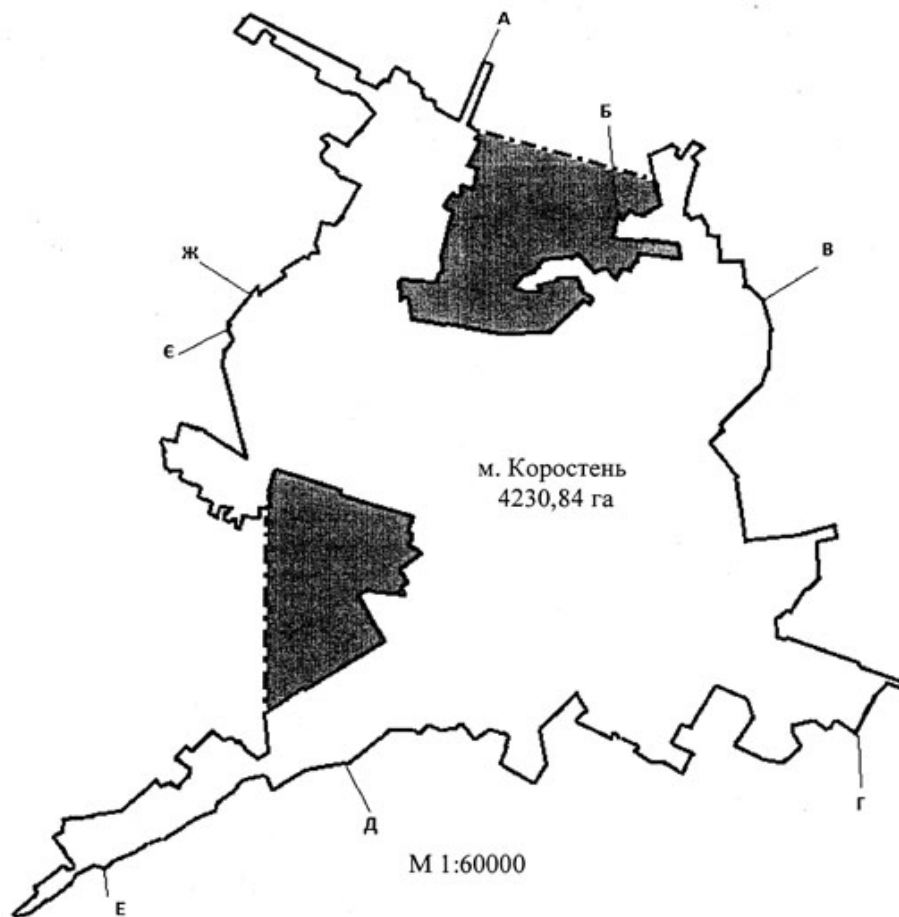
Рис. 1.4. Коростень в регіональній системі залізничних комунікацій

Коростень є найбільшим (крім Житомира) районним центром Житомирщини та, відповідно, сильним соціально-економічним центром тяжіння для чисельних навколишніх сіл району (рис. 1.5).

Рис. 1.5. Коростень в районній системі розселень і комунікацій

Територія міста Коростень –4230,84 гектара. Територія міста збільшилася в березні 2014 р. на 845,70 гектара (рис. 1.6).

Опис меж:

- Від А до Б - землі Хотинівської сільської ради
- Від Б до В - землі Бехівської сільської ради
- Від В до Г - землі Сингаївської сільської ради
- Від Г до Д - землі Хотинівської сільської ради
- Від Д до Е - землі Щорсівської сільської ради
- Від Е до Є - землі Поліської сільської ради
- Від Є до Ж - землі Купищенської сільської ради
- Від Ж до А - землі Кожухівської сільської ради

Умовні позначення:

- - існуюча межа м. Коростень
- - - зовнішня межа м. Коростень, яка встановлена Постановою Верховної Ради України
- - землі, які включено в межі м. Коростень

Рис. 1.6. План зовнішньої межі міста Коростень у 2014 році

Для перспективного розвитку міста велике значення має оцінка потенціалу розвитку території Житомирської області (рис. 1.7).

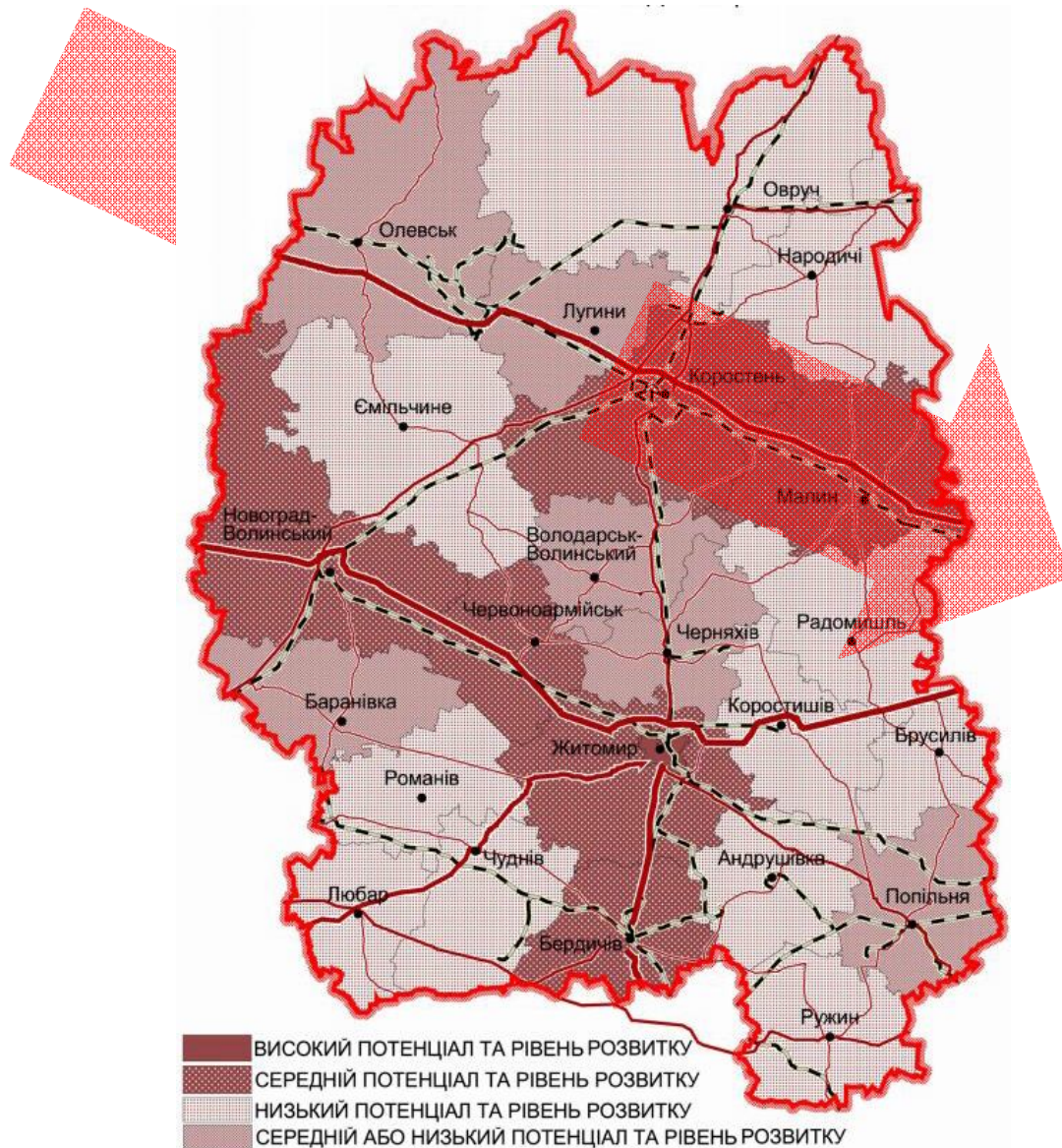

Рис. 1.7. Порівняння потенціалу та рівня розвитку територіальних одиниць Житомирської області

Згідно з такою оцінкою, виконаною Київським проектним Інститутом "Діпромісто" в рамках розроблення Схеми планування території області, від міста Коростеня в Київському напрямку до міста Малина формується широкий територіальний "коридор" з середнім потенціалом для розвитку, що є одним з кращих показників по області.

Досліджуючи потенціал розвитку міста в майбутньому, не можна обійти давно очікуваної і назрілої територіально-адміністративної реформи (АТР), початок впровадження якої нещодавно задекларував Кабінет Міністрів України (Розпорядження від 1 квітня 2014 р. № 333-р «Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні»).

За проектом реформування адміністративно-територіально устрою Житомирської області навколо Коростеня як центру соціально-економічного тяжіння буде створена Коростенська громада (базова ланка адміністративно-територіально устрою) у складі розширеного Коростенського району, який займе всю північну частину області, при чому Коростень залишається міською громадою (рис. 1.8).

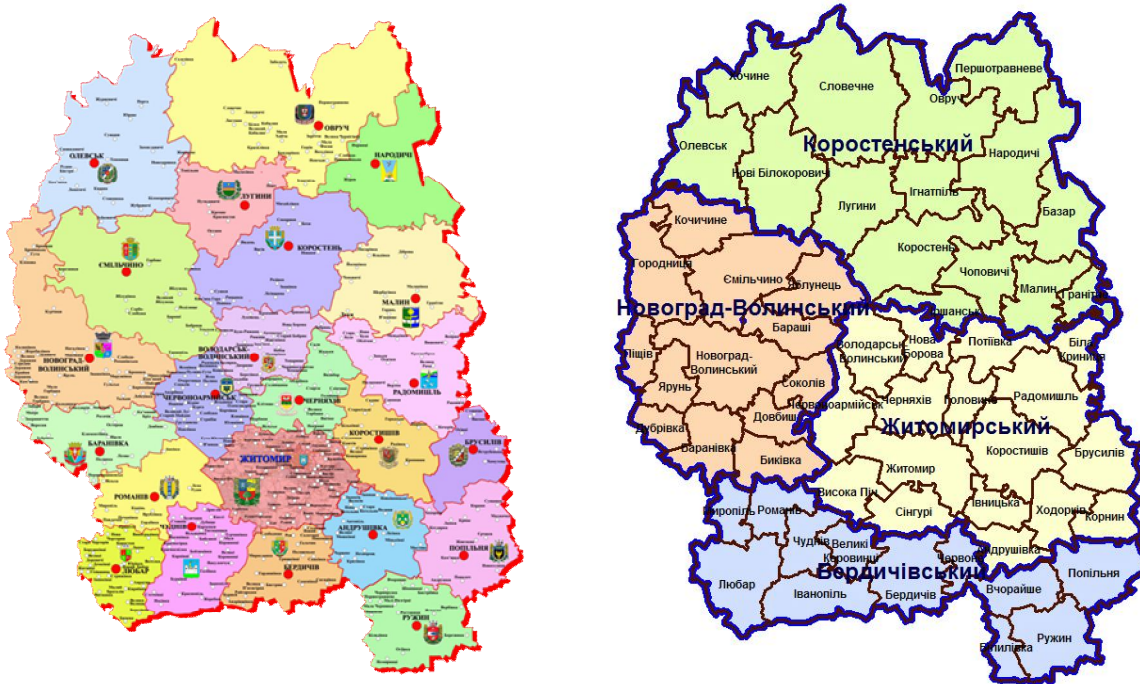

Рис. 1.8. Коростень в нинішній та можливій майбутній системі адміністративно-територіально устрою України

Реформування адміністративно-територіально устрою разом з фіскальною та фінансовою децентралізацією повинні стати сильним стимулом та забезпечити гарантованими фінансовими ресурсами як місто, так і створену Коростенську територіальну громаду.

1.2.3. Генеральний план міста

Генеральний план м. Коростеня Житомирської області розроблений згідно додаткової угоди № 1-2006 від 31.05.2006 р. до договору № 515-01-2005 від 17.10.2005 р. укладеного Коростенською міською радою з УДНДШМ "ДІПРОМІСТО".

Генеральний план міста – це один з основних планувальних документів, який встановлює в інтересах населення та з врахуванням державних завдань напрямки і межі територіального розвитку населеного пункту, функціональне призначення і будівельне зонування території, містить принципові рішення щодо розміщення об'єктів загальноміського значення, організації вулично-дорожньої мережі і дорожнього руху, інженерного обладнання, інженерної підготовки і благоустрою, охорони природи.

Генеральний план м. Коростеня за обсягом та змістом відповідає діючому законодавству України в галузі містобудування та вимогам Державних будівельних норм ДБН Б. 1-3-97 "Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження генеральних планів міських населених пунктів" і ДБН 360-92** "Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень".

При розробці Генерального плану м. Коростеня була здійснена комплексна оцінка передумов та обмежень розвитку міста.

До регіональних факторів, які сприяють розвитку міста, можна віднесено:

- вигідне географічне положення – організуючий центр північної частини Житомирської області;
- вигідне транспортне положення і розташування міста в системі міжнародних залізничних та автомобільних магістралей;
- наявність корисних копалин (граніти);
- наявність р. Уж та р. Кремно з озеленими берегами, забезпечуючими організацію систем зелених насаджень з рекреаційною ціллю;
- наявність вільних від забудови територій району неперспективних для ведення сільськогосподарського виробництва.

Фактори, що обмежують розвиток міста:

- несприятлива екологічна ситуація, що пов'язана з радіаційним забрудненням території міста та прилягаючих територій;
- наявність в зоні житлової забудови підприємств та діючих кладовищ, що потребують санітарних розривів;
- відсутність надійного транспортного зв'язку районів міста між собою, а також із зовнішніми шляхами, враховуючи, що в місті існує лише один дворівневий переїзд через залізницю;
- напружена демографічна ситуація яка приводить до зменшення кількості населення міста;
- розташування сільськогосподарських угідь Коростенського району відділених від території сільрад залізницею, автошляхами, інженерними спорудами та масивами житлової, промислової та комунальної забудови;
- розміщення окремих підприємств міста на території району.

Генеральним планом передбачено удосконалення та розвиток історично-створеної планувальної структури міста.

Територія міста складається в основному з чотирьох планувальних районів, розмежованих між собою територією залізниці та р. Уж.

Всі чотири планувальні утворення представляють собою житлові райони, які відрізняються між собою по площі і по кількості населення.

Центральний житловий район складається з ряду житлових кварталів багатоквартирної та кварталів присадибної існуючої та передбаченої проектом забудови, а також окремих підприємств, розташованих в сельбищній зоні. До складу цього планувального району входить загальноміський центр та північна частина зони відпочинку, створеної на прилеглих до р. Уж територіях.

Північний планувальний район складається з трьох кварталів існуючої присадибної забудови, розділених між собою територією бувшого аеродрому та територією виробничих та комунально-складських підприємств. Основними підприємствами, розташованими на цій території, є: завод ПАТ «Коростенський завод хімічного машинобудування», ПАТ «Завод шляхових машин «Жовтнева кузня», приміщення підприємства-банкрута ЗАТ «АТЗТ «Фарфоровий завод»

Південний планувальний район відокремлений від Центрального р. Уж і від східного району - залізницею.

До складу Південного району входить територія бувшої військової частини з багатоквартирною відомчою житловою забудовою та кварталами існуючої присадибної забудови. В південно-східній частині району функціонує ряд підприємств - ВАТ "Коростенський кар'єр", ВАТ "Машинобудівельний завод" та ряд малих підприємств.

Східний район відмежований від інших районів міста р. Уж та залізницею. До складу цього району входять квартали садибної забудови, а також район багатоквартирної забудови "Щатрищанський". На колишній території заводу "Агромаш" організовано малі підприємства. Поряд знаходяться ще ряд малих підприємств, складів, гаражів. В північній частині району, на березі р. Уж склалась зона відпочинку до складу якої ввійшли парк Перемоги і значний масив лісу, який на розрахунковий період буде функціонувати як лісопарк. В східній частині цього району розташовані території існуючих колективних садів.

Структурою виділені в окремі планувальні утворення села Чигирі, Житомирське, Чолівка та Мирний, які територіально відрізані від основних районів міста залізницею і не мають з ними надійного сполучення.

З південно-західної сторони до міста прилягає промислово-складський район до складу якого входять підприємства району та міста, які розташовані на землях Коростенського району.

1.3. Ресурси міста

1.3.1. Людський капітал та доходи населення

У місті Коростень проживає 65,7 тис. мешканців (табл. 1.2), нараховується 22,1 тис. домогосподарств. До аварії на ЧАЕС населення міста становило 72 тис. осіб.

Таблиця 1.2

Демографічна характеристика Коростеня

Назва показника	Од. вимірювання	Роки							
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Чисельність постійного населення	тис. осіб.	66,2	66,1	65,8	65,7	65,6	65,9	65,8	65,7
Середній вік населення	років	н/д	н/д	39,8	39,9	40,1	40,2	40,3	40,5
Розповсюдженість захворювань, на 10 тис. населення	од.	н/д	н/д	н/д	21369	20849	21318	20723	19969
Захворюваність всіма видами захворювань на 10 тис. населення	од.	н/д	н/д	н/д	9875,0	9 698,6	9175,5	8 911,7	8618,6

Зараз процес активного скорочення кількості населення сповільнився, проте ця загальнонаціональна тенденція продовжується (рис. 1.9).

Рис. 1.9. Темпи приросту постійного населення

Процес поступового скорочення населення продовжується насамперед через природне зменшення населення (рис. 1.10). Водночас в останні 8 років спостерігається позитивне сальдо міграції населення та збільшення народжуваності.

Коростенщина належить до регіонів України з найгіршими демографічними показниками. В районі вже 30 років відсутній природний приріст населення. Загалом по Житомирській області показники природного приросту населення гірші ніж в середньому по Україні.

Рис. 1.10. Природне зменшення населення

В останні три десятиріччя на Коростенщині відбулися великі зміни у співвідношенні між сільським і міським населенням на користь останнього. Це дозволяло сповільнити темпи зменшення населення в Коростені (рис. 1.11). Проте, питома вага міського населення на Коростенщині (рівень урбанізації) досягла 68,8%, тому це джерело поповнення населення міста вичерпується.

Слід також враховувати, що з Житомирської області більше виїжджає, а ніж переселяється сюди.

Рис. 1.11. Сальдо міграції населення

Зростає кількість молоді, яка вибуває за межі міста, так як молоді люди не знаходять пристойної роботи з високим рівнем оплати, неможливість самореалізуватись.

На 100 жінок припадає 85 чоловіків і ця кількість поступово знижується.

Середній вік мешканців Коростеня, як і в цілому по Україні, поступово зростає, проте більше половини населення міста перебуватиме до 2026 року в працездатному віці (рис. 1.12).

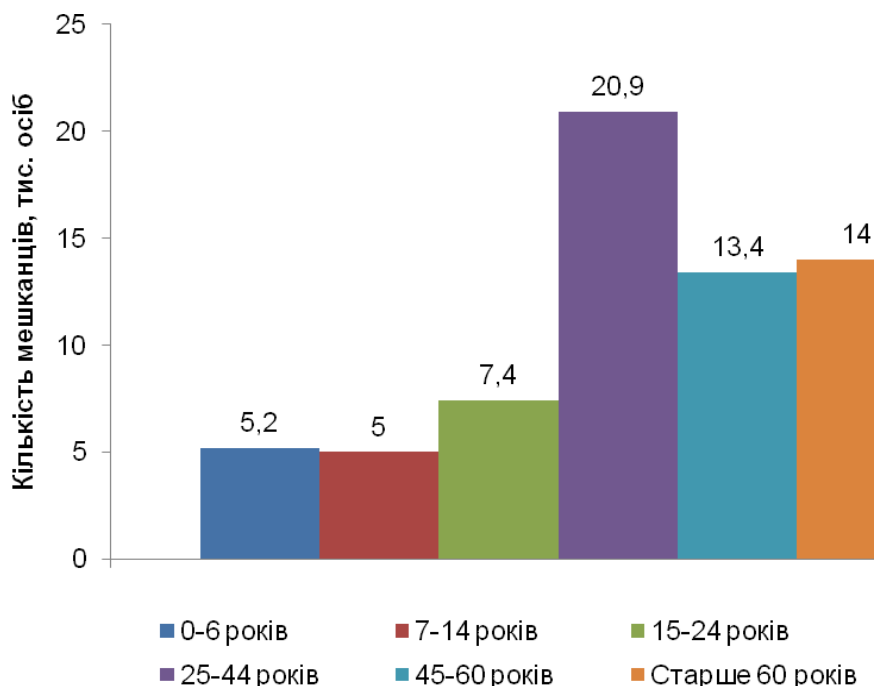

Рис. 1.12. Вікова структура населення міста

Кількість безробітних у місті поступово знижувалася як і потреба підприємств у працівниках на заміщення вільних робочих місць (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Безробіття та заробітна плата найманих працівників

Назва показника	Од. вимірювання	Роки							
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Чисельність зареєстрованих безробітних	осіб	1633	1616	2081	1478	1519	1307	1467	1333
Потреба підприємств у працівниках на заміщення вільних робочих місць	вакансії	216	244	335	155	235	242	188	242
Наявний дохід на одну особу	грн.	5,7	6,4	10,1	10,6	13,4	14,8	15,9	17,8
Наявний дохід на одну особу по області	грн.	6754,3	8864,5	12023	12180	15776	18716	21288	21452
Наявний дохід на одну особу в середньому по Україні	грн.	7771	10126	13716	14373	18486	21638	25206	

Рівень зареєстрованого безробіття нижчий за показник по області та наблизений до середнього значення по країні, проте зміна його динаміки не повторює загальнонаціональні тенденції (рис. 1.13).

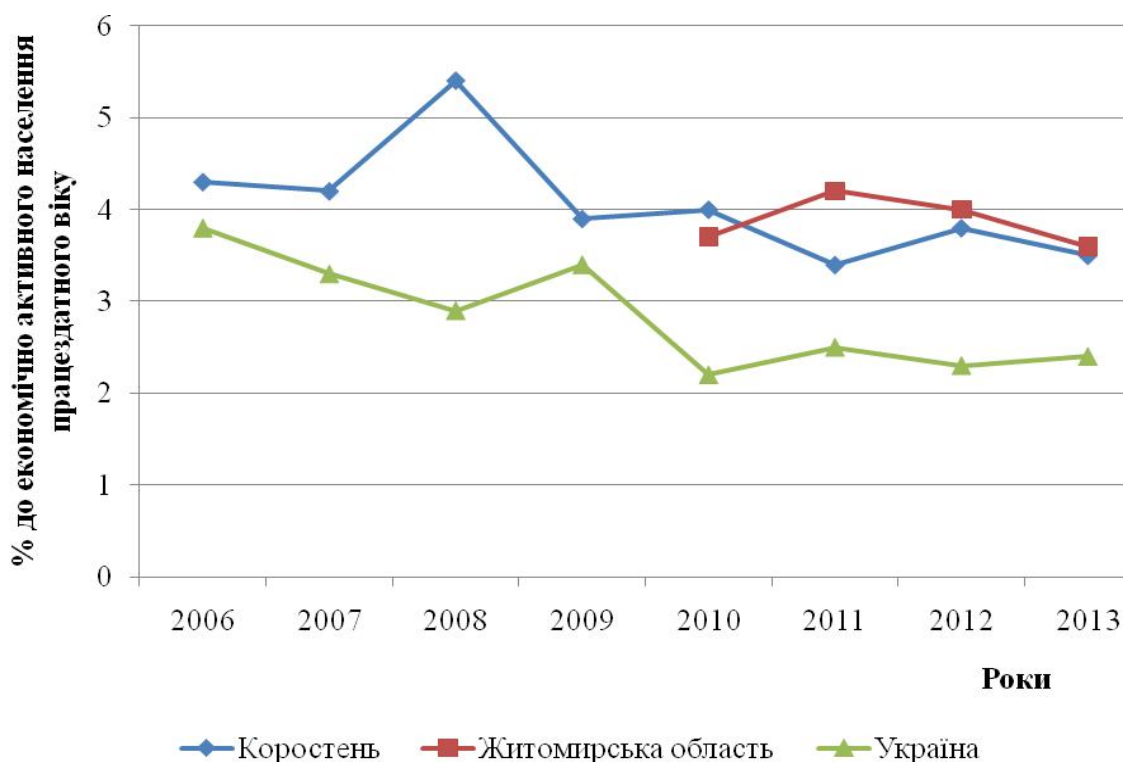

Рис. 1.13. Рівень зареєстрованого безробіття

У 2014 році збільшення кількості працюючих не очікується.

Середньомісячна заробітна плата найманого працівника у Коростеня вища, ніж в середньому по області, але нижче середніх загальноукраїнських показників (рис. 1.14).

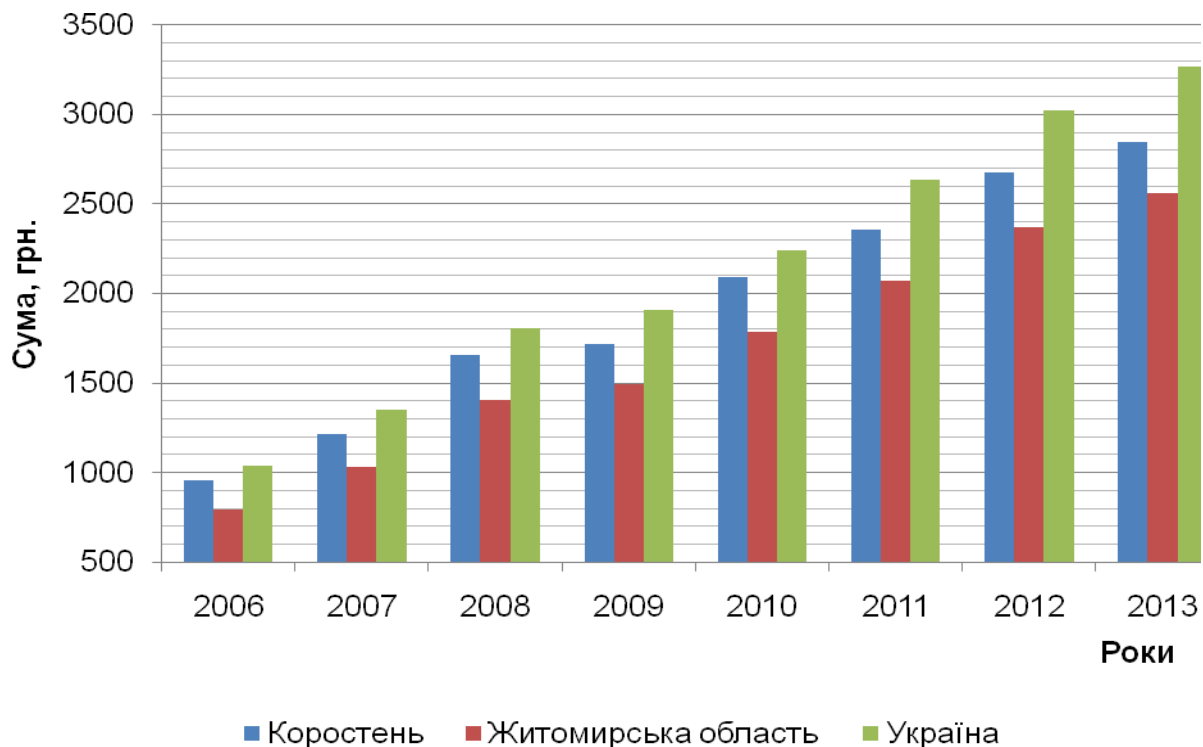

Рис. 1.14. Середньомісячна заробітна плата найманого працівника

Доходи в розрахунку на 1 мешканця в 2013 р. склали 17,8 тис. грн. (середній показник по Житомирській області 21,5 тис. грн.), тобто 1483 грн. на місяць, що не суттєво перевищувало прожитковий мінімум (1176 грн.). При цьому слід відзначити, що основу цих доходів становлять пенсійні та соціальні виплати (рис. 1.15).

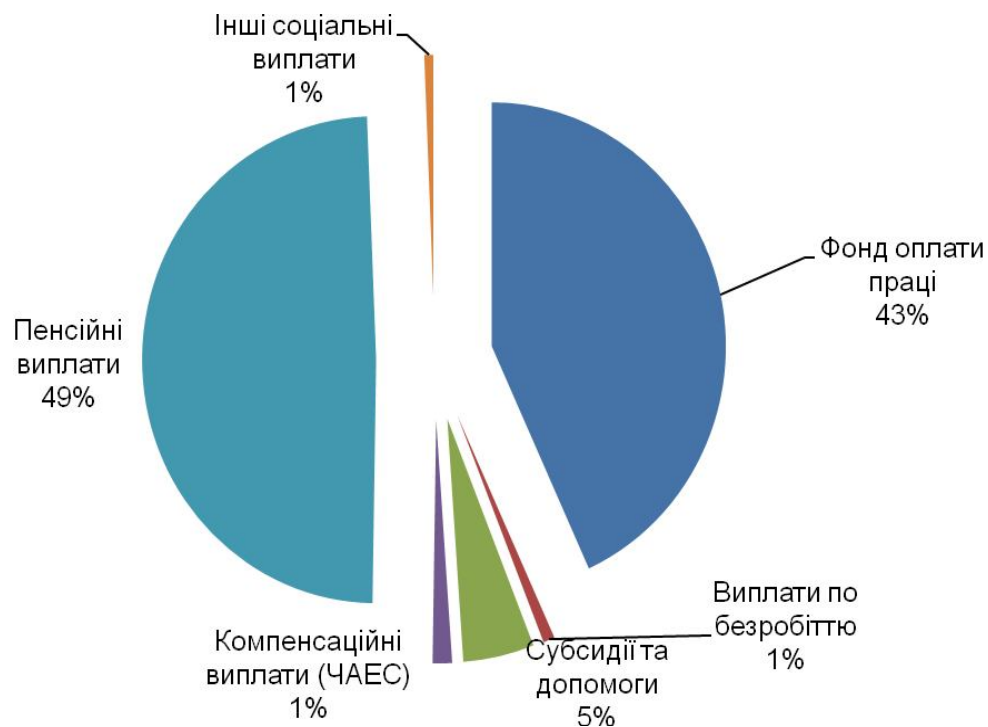

Рис. 1.15. Структура доходів населення міста Коростеня у 2013 р.

У 2014 р. можна очікувати лише номінальне зростання доходів населення за рахунок зростання мінімальної заробітної плати та індексації пенсійних і соціальних виплат.

Аналізуючи структуру зайнятості населення міста (табл. 1.4), слід відзначити суттєве скорочення працюючих в промисловості, торгівлі, операціях з нерухомістю. Одночасно різко зростає кількість працюючих у сфері надання послуг по ремонту комп'ютерної техніки, побутові послуги і т.п. (інші види діяльності табл. 1.4.).

Таблиця 1.4

Структура зайнятості населення

Назва показника	Од. вимірю вання	Роки							
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Сільське господарство, мисливство, лісове та рибне господарство	% працюючих осіб	1,5	1,6	1,7	1,8	1,8	1,9	2	2,1
Промисловість	% працюючих осіб	31,3	28,4	27,3	25,2	25,6	25,8	22,4	19,2
Будівництво	% працюючих осіб	0,6	0,6	0,6	0,7	0,8	1,3	1,3	1,3
Оптова й роздрібна торгівля; торгівля транспортними засобами; послуги з їх ремонту	% працюючих осіб	2,8	3,9	3,5	3,3	3	1,4	1,3	1,5
Готелі та ресторани	% працюючих осіб	1,1	1,2	1,1	1,3	1,2	1,3	1	0,7
Транспорт і зв'язок	% працюючих осіб	37,4	38,1	38,7	38,4	38,4	36,2	34,8	32,2
Фінансова діяльність	% працюючих осіб	1,1	1,1	0,9	0,6	0,6	0,7	0,7	0,9
Операції з нерухомістю, здавання під найом та послуги юридичним особам	% працюючих осіб	2,6	2,3	2,4	2,6	2	0,6	0,7	0,7
Державне управління	% працюючих осіб	2,6	2,7	2,3	2	1,9	1,3	1,6	2,1
Освіта	% працюючих осіб	8,7	9,1	9,3	10,6	10,4	9,7	10,6	11
Охорона здоров'я та соціальна допомога	% працюючих осіб	10,2	10,8	11,1	11,9	11,2	9,7	10,5	11
Колективні, громадські та особисті послуги	% працюючих осіб	0	0,1	0,2	0,1	0,3	0,3	0,4	0,4
Інші види діяльності	% працюючих осіб	0,1	0,1	0,9	0,5	2,8	9,8	12,7	16,9

На першому місці по причинах смерті знаходиться смертність від захворювань серцево-судинної системи, що становить 70,1% від усіх померлих.

На другому місці стоїть смертність від онкозахворювань (13,9%), на третьому місці – смертність від травм, нещасних випадків та отруєнь (6,3 %).

Упродовж останніх років відмічається тенденція зростання інвалідності внаслідок злоякісних новоутворень, уроджених вад розвитку, ендокринної патології, хвороб кістково-м'язової системи та хвороб органів дихання.

У Коростені створено у 2014 р. громадську раду при виконавчому комітеті Коростенської міської ради, яка є постійно діючим, колегіальним, виборним, консультативно-дорадчим органом, утвореним для забезпечення участі громадян у громадсько-політичному, соціально-економічному житті міста; налагодження ефективної взаємодії міської влади з громадськістю; здійснення громадського контролю за діяльністю міської влади.

Проблемні питання розвитку:

- перевищення показника смертності над народжуваністю;
- порівняно високий рівень зареєстрованого безробіття;
- старіння населення та зниження рівня життя населення.

1.3.2. Матеріальні ресурси

Мінерально-сировинний потенціал міста й району представлений рядом родовищ корисних копалин. Це декоративний облицювальний камінь, мармур, сировина для металургії та будівельної промисловості, вапняки, буре вугілля, цегельно-черепична сировина, торф. Також добувають відомі граніти, наявні поклади титану, що задовольняють потреби України, апатитів, цирконію, фосфоритів.

В межах міста знаходиться 2 діючих кар'єри з видобутку гранітів та інших матеріалів. Їхня глибина – 6 горизонтів по 13 м. Ще 10 кар'єрів діють поблизу міста.

Займаються переробкою каменю, виробляють гранітний щебінь, пісок із висівок. 90% запасів облицювальних матеріалів (лабрадорит, граніт, габро) України, а це біля зосереджена в Коростенському масиві. Характерною особливістю цих матеріалів є їх унікальна кольорова гамма – голубі, зеленуваті, а іноді й золотисті кольори. Це прекрасна сировина для виробництва мармурової крихти, оксидів магнію, смол, доломітів для металургії, різних видів флюсів та наповнювачів, а також мінеральних добрив.

Регіон займає перше місце в Україні по запасах лісових ресурсів, переважають хвойні породи (60%), також твердо-листові (дуб) та листові (береза, вільха, осика).

Радіоактивне забруднення прилеглих земель Коростенського району при низькому показнику рН, легкому механічному складі та перезволожені земель значно ускладнює їх екологічно-безпечне сільськогосподарське використання. Вміст гумусу в ґрунтах району знаходиться на низькому рівні і постійно йде процес його зниження. У Коростенському районі частка ґрунтів з дуже низьким і низьким вмістом гумусу становить 90,3-92,6%. Практично всі ґрунти мають підвищену кислотність, погано затримують вологу, або, навпаки, деякі з них постійно перезволожені. У більшості випадків вони потребують вапнування, а перезволожені ділянки – осушення. З таких типів ґрунтів талими та дощовими

водами досить легко вимивається перегній, і тому для підвищення родючості вони потребують внесення великої кількості органічних добрив (до 120 т/га).

Водні ресурси м. Коростень формуються на 90% за рахунок поверхневих і на 10% за рахунок підземних вод. Головною водною артерією міста є річка Уж, яка розділяє місто на дві частини. Водозабезпеченість м. Коростень є низькою – на одного жителя припадає близько 1 тис. м³ води на рік.

У Коростені наявні вільні земельні ділянки, призначені для ведення господарської діяльності: індустриальний парк "Коростень" (вільна від забудови, 42,2014 га, включений до державного Реєстру індустриальних (промислових) парків України), ділянка під будівництво супермаркету (вул. Жовтнева, 1,5885 га), ділянка під будівництво супермаркету (Перехрестя вулиць Грушевського та Гастелло, 1,5529 га), земельна ділянка яка прилягає до індустриального парку «Коростень» (вул. Жовтнева, 14,4 га). Вільних, незадіяних торгових площ близько 600 м².

У місті Коростені різко збільшуються обсяги створення твердих побутових відходів (82,9 тис. куб. м) – у 2,8 рази за останні 8 років (рис. 1.16).

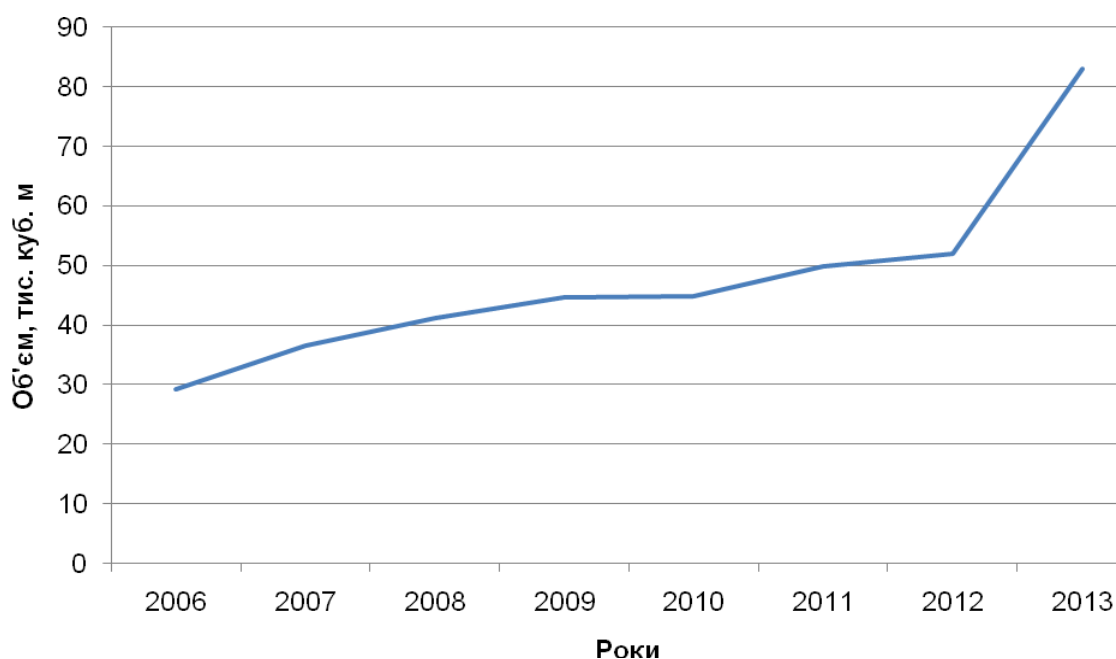

Рис. 1.16. Об'єми створення твердих побутових відходів у м. Коростень

Тверді побутові відходи, зібрані у місті, не переробляються, а повністю захоронюються. При цьому послугою вивезення твердих побутових відходів мешканців охоплено лише 71% населення, яке відносно справно оплачує дану послугу: рівень оплати населенням наданої послуги зі збору і вивезення ТПВ коливається в межах 93-96% (табл. 1.4). У той же час комунальне підприємство, що займається твердими побутовими відходами працює збитково. Щорічно силами комунального підприємства прибирається 5-7 несанкціонованих сміттєзвалищ, але протягом року вони створюються в інших місцях.

Поводження з відходами

Назва показника	Од. вимірюва ння	Роки							
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Рівень охопленості послугою вивезення твердих побутових відходів мешканців	%	66,2	67,8	68	68,2	69,5	69,7	70,1	70,9
Собівартість збору та вивозу ТПВ від населення	грн./куб. м	14,25	14,25	14,25	14,25	14,25	17,34	17,34	17,34
Прибуток (збиток) комунальних підприємств, що займаються ТПВ	тис. грн.	-80,5	-155,8	-142	-305,3	-50	-14,4	-134,3	-31,2
Обсяги утворених промислових відходів I-III класів небезпеки	т	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	171,7	132,9
Викиди шкідливих речовин в атмосферне повітря	т	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	н/д	5453,7	5715,5

Тверді побутові відходи складаються переважно з використаної упаковки – здебільшого полімерної та комбінованої, більшість різновидів якої не піддається процесам біологічного розкладання та може знаходитися в ґрунті багато років. За один місяць на міське сміттєзвалище вивозиться 2500-3000 м³ твердих побутових відходів. З них від 25 % до 70% складають відходи, які можна легко відсортувати: скло, папір, пластик та знову використати, а це як мінімум 800-1000м³/місяць.

Загалом можна зробити висновок про низьку ефективність управління місцевими матеріальними ресурсами у місті.

1.3.3. Екологія

У 1989 р. місто Коростень було визнано постраждалим від на аварії на Чорнобильській АЕС і віднесено до 3-ої зони радіаційного забруднення.

Аналіз стану довкілля в місті свідчить, що незважаючи на відносне покращення якісних показників стану атмосферного повітря та стабілізації цих показників для водних та інших природних ресурсів, екологічна ситуація не відповідає сучасним вимогам.

З впливом на стан довкілля пов'язана діяльність більш ніж 100 підприємств, організацій, установ та інших суб'єктів господарювання. Цей вплив виявляється, по-перше, у викидах шкідливих речовин у повітря, скиданні забруднених стічних вод і утворенні відходів, а по-друге, у споживанні природних ресурсів, оскільки для функціонування промислового виробництва потрібні територія, земельні ділянки для розміщення підприємств, водні та інші природні ресурси.

Екологічно небезпечними об'єктами м. Коростень є:

- Коростенське КП "Водоканал", яке скидає стічні води міста в річку Уж;
- Комунальне виробничо-господарське підприємство м. Коростень, яке займається побутовими відходами міста;
- Локомотивне депо м. Коростень, яке є одним з основних утворювачів промислових відходів міста.
- Стосовно водних ресурсів місту притаманні такі проблеми:

- забруднення річок Уж і Кремно неочищеними та недостатньо очищеними комунально-побутовими та промисловими стічними водами;
- неефективно працюючі очисні споруди каналізації, в тому числі зливової;
- значний термін експлуатації водопровідних і каналізаційних мереж, що є причиною частих аварій, які зумовлюють великі втрати води та її вторинне забруднення;
- низька якість питної води в квартирах коростенців (відповідно до скарг жителів водопровідна вода часто буває іржавою та мутною), пов'язана з надмірною зношеністю труб водопровідних мереж, яка досягає 60%;
- захаращеність берегів річок Уж і Кремно та струмків стихійними звалищами побутових і будівельних відходів;
- замулення русла р. Уж та її приток;
- загроза руйнування на р. Уж гідротехнічних споруд, які вже відпрацювали свій ресурс.

Стан атмосферного повітря в м. Коростень погіршується внаслідок викидів забруднюючих речовин промисловими підприємствами та автотранспортом. Спостерігається тенденція зменшення викидів від стаціонарних джерел і суттєвого зростання викидів від пересувних джерел.

Однією з головних екологічних проблем м. Коростень є промислові та тверді побутові відходи, які є значним фактором забруднення довкілля та негативного впливу на здоров'я людини. Через відсутність ефективної системи поводження з промисловими і твердими побутовими відходами щорічно зростає кількість утворених і накопичених відходів при погіршенні стану місць видалення відходів і вичерпанні можливостей для розміщення відходів.

Забудова території міста, експлуатація будівель і споруд, інших комплексів і об'єктів практично скрізь супроводжуються накопиченням вологи в ґрунті та підвищенням рівня ґрунтових вод, що призводить до порушення природної рівноваги у водному балансі, яке виявляється у підтопленні території міста.

Ще однією проблемою є постійне погіршення фітосанітарного стану зелених насаджень міста.

Відповідно до соціологічного дослідження, проведеного в лютому 2012 року, коростенці вважають, що серед проблем, яким місцева влада повинна приділяти більше уваги, найбільш пріоритетними є екологічні проблеми.

1.3.4. Фінансові ресурси міста

Нормативна база, яка регламентує наповнення бюджету міста, за останні роки кілька разів змінювалася. Тим не менше починаючи з 2006 р. лише в останньому 2013 р. сумарні доходу бюджету міста були менші ніж попереднього року (таблиця 1.5). При цьому бюджет розвитку Коростеня в 2013 р. склав лише 4,5%.

Доходи бюджету міста

Назва показника	Роки							
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Доходи всього	77875,3	118466,4	141641,7	146831,5	179614,0	211138,3	240580,6	229006,3
Загальний фонд всього	64704,5	106589,9	121753,1	129171,3	155176,6	192044,5	221548,9	205616,2
Дотації загального фонду	13796,4	19395,3	20559,1	34428,5	41741,8	41531,5	49915,8	46159,8
Субвенції загального фонду	19982,6	33554,5	42117,4	40172,8	50994,2	77479,9	90325,6	78046,1
Спеціальний фонд всього	13170,8	11876,5	19888,6	17660,2	24437,4	18938,4	19031,7	23390,1
Трансферти (субвенції) спеціального фонду	2595,3	839,8	6712,4	7346,2	7371,4	3442,6	2907,3	3808,4
Бюджет розвитку	6536,2	7355,1	11668,6	2199,1	9765,7	3600,0	9306,7	10397,0
Податок з доходів фізичних осіб	23689,8	45104,2	46280,2	43768,9	52400,4	61537,5	68571,4	68774,3
Податок на прибуток підприємств	67,5	306,7	254,7	360,0	296,9	345,3	544,8	197,3
Плата за землю	2036,7	2077,7	3420,5	4004,5	4557,4	7484,2	8637,4	8481,6
Оренда комунального майна	240,2	370,5	790,4	652,3	695,5	784,0	759,7	718,3
Місцеві податки та збори всього	1142,8	1710,1	1840,6	1859,1	2202,7	832,0	935,5	839,6
Єдиний податок	1468,2	1406,1	1879,0	1941,4	2188,9	2099,6	5780,7	7968,1
Доходи від відчуження нерухомості та землі	4833	5238,8	4609,0	2199,1	7576,8	1500,4	2932,2	2077,2

Переважно доходи бюджету міста формуються з коштів, які надходять з бюджетів інших рівнів та податку на доходи фізичних осіб (рис. 1.17).

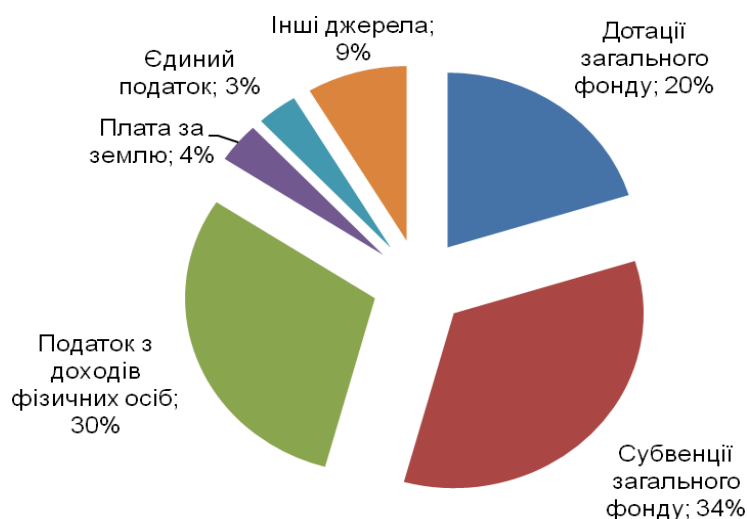

Рис. 1.17. Структура доходів бюджету Коростеня у 2013 р.

Досвіду залучення кредитів до бюджету міста і, відповідно, непогашених кредитів у міста немає.

Видатки бюджету міста в 2013 р. перевищили 11 млн. грн. (табл. 1.6). Видатки бюджету розвитку, які можуть бути скеровані на капітальні інвестиції, склали лише 4,8% (11434,9 тис. грн.) від загальної суми видатків бюджету.

Видатки бюджету міста (тис. грн.)

Назва показника	Роки							
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Видатки всього	75876,6	105867,9	151005,3	146539,5	180343,9	209602,4	238752,8	240052,5
Видатки загального фонду всього	63229,30	95282,00	130784,8	130152,0	158271,3	179894,3	209295,3	216817,7
Видатки спеціального фонду всього	12647,30	10585,90	20220,50	16387,50	22072,60	29708,10	29457,50	23234,80
Видатки бюджету розвитку	6082,20	6423,40	12214,10	2004,90	6313,30	16940,60	3316,60	11434,90
Видатки на місцеве самоврядування	2830,30	4837,30	7205,50	6167,40	6353,40	7194,10	7315,90	7437,50
Видатки на освіту	22927,30	30781,70	42822,50	46284,30	56697,00	58172,80	72237,70	76920,50
Оплата ком. послуг та енергоносіїв у видатках на місцеве самоврядування	73,50	126,70	205,70	255,70	341,10	381,00	489,20	486,20
Видатки на охорону здоров'я	13825,10	16383,70	22192,50	24295,10	30132,50	31735,50	38938,20	37989,30
Видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення	16692,30	31252,10	38101,00	39891,20	50657,90	66465,20	70325,20	77200,50
Видатки на житлово-комунальне господарство	2373,20	3316,10	5320,00	3626,70	3763,70	5375,50	7305,90	3815,90
Видатки на благоустрій	1612,30	1912,30	3766,80	3127,00	3338,40	5375,50	4222,00	3815,90
Видатки на дорожнє господарство	1419,80	1887,70	2655,20	2762,00	1792,90	1910,50	1962,40	1725,60
Видатки на культуру та мистецтво	1621,1	2559,5	4255,8	4158,3	4969,9	5585,5	6939,7	7170,3
Видатки на фізкультуру та спорт	371,5	730,9	1549,1	1145,2	1161,60	1340	1867,6	2078,5

Видатки бюджету міста соціально-орієнтовані та спрямовані, переважно, на заробітну плату і соціальну допомогу (рис. 1.18).

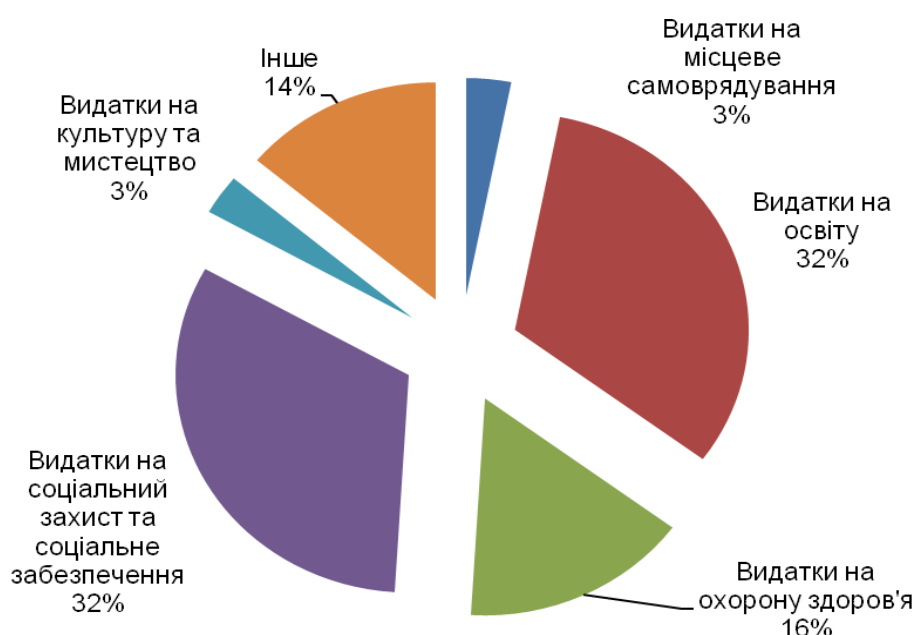

Рис. 1.18. Структура видатків бюджету Коростеня у 2013 році

Варто відзначити, що видатки на благоустрій, житлово-комунальне господарство, дорожнє господарство, фізкультуру і спорт складають менше 2% за кожним з напрямів від загальних видатків бюджету міста.

1.4. Економіка

Місто Коростень характеризується багатопрофільним малим і середнім бізнесом з акцентом на транспорт та промислове виробництво (табл. 1.7).

Таблиця 1.7

Зареєстровані суб'єкти господарської діяльності за видами діяльності, одиниць

Види діяльності	Роки			
	2008	2009	2010	2011
Сільське господарство, мисливство та лісове господарство	17	17	17	17
Рибне господарство	2	2	2	2
Промисловість, у т.ч.:	134	135	138	139
добувна промисловість	13	13	14	12
обробна промисловість	116	117	119	122
виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	5	5	5	5
Будівництво	44	46	50	49
Оптова і роздрібна торгівля; торгівля транспортними засобами; послуги з ремонту	243	242	241	249
Готелі та ресторани	17	17	17	20
Транспорт і зв'язок	43	44	45	46
Фінансова діяльність	14	14	13	19
Операції з нерухомістю, здавання під найм та послуги юридичним особам	83	83	83	99
Освіта	54	54	54	55
Охорона здоров'я та соціальна допомога	36	36	36	36
Колективні, громадські та особисті послуги	244	249	251	254

Галузь транспорту і зв'язку є провідною за кількістю зайнятих у цій сфері працівників – майже 7 тис. осіб (див. додаток 1). Насамперед це пов'язано з діяльністю Укрзалізниці, яка має тут декілька відокремлених підрозділів. У місті розміщено митний пост "Коростень", спеціалізацією якого є оформлення вантажів, що йдуть через міжнародний залізничний пункт пропуску "Виступовичі – Словечно" з і в Білорусь. Через місто з 2003 року курсує поїзд комбінованого транспорту "Вікінг". Учасниками проекту є Україна, Білорусь, Литва, Латвія, Естонія, а з 2012 року і Болгарія. Загальна довжина його маршруту Іллічівськ (Україна) – Мінськ (Білорусь) – Драугісте (Литва) становить 1766 км. Комісія Європейського Союзу по транспорту визнала поїзд "Вікінг" кращим проектом 2009 року з перевезення вантажів. З 2012 р. регулярно курсує міжнародний контейнерний поїзд "ZUBR". На жаль, сама логістична обробка міжнародних вантажів на станції Коростень фактично не проводиться.

За 2013 р. митним постом "Коростень" перераховано до Держбюджету 4721,0 млн. грн., що на 31% менше ніж за 2012 рік. Основними чинниками, які вплинули на зменшення надходження митних платежів у звітному періоді стало падіння об'ємів ввезення нафтопродуктів, платежі з яких складають 98% всіх надходжень на МП "Коростень". Варто зауважити, що митний пост "Коростень" не є юридичною особою і, відповідно, прями надходження до міського бюджету від його діяльності незначні.

Станом на 01.01.2014 р. акредитовано 229 суб'єктів зовнішньо-економічної діяльності, фактично лише 77 з них здійснювали діяльність у 2013 році (табл. 1.8).

Таблиця 1.8

Показники економічного розвитку

Назва показника	Одиниці вимірювання	Роки							
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Зареєстровані суб'єкти господарської діяльності, всього	одиниць	926	980	1013	1027	1053	1084	1109	1134
Зареєстрованих фізичних осіб-підприємців	одиниць	3580	3840	4083	4069	4128	3973	2889	3854
Кількість малих підприємств на 10000 населення	одиниць	46	39	46	44	41	39	35	32
Обсяг реалізованої продукції промисловості	тис. грн.	339083	422156	654342	577192	766474	1263149	1584947	1504843
Обсяг реалізованих послуг	тис. грн.	108122	124620	158797	161019	167859	216174	245947	238558
Обсяги експорту	тис. дол.	20336	23041	22323	24644	26955	31306	34938	39584
Обсяги імпорту	тис. дол.	27323	27104	25184	105243	15233	97696	32337	19023
Обсяг прямих іноземних інвестицій наростаючим підсумком	тис. дол.	1630	1308	1224	1332	1350	1514	1473	1353
Загальний обсяг інвестицій в основний капітал за рахунок усіх джерел фінансування	тис. грн.	46769	94652	110244	397893	1249840	1642400	107433	97572

Транспортне обслуговування населення міста здійснюється товариством з обмеженою відповідальністю "Автосвіт" і чотирма приватними перевізниками в режимі маршрутного таксі та в режимі звичайного таксі. Перевізники здійснюють перевезення пасажирів за 9 маршрутами в різні напрямки міста і його околиці та, в часи пік, за 4 додатковими маршрутами.

Всі автобуси, які працюють на міських маршрутах обладнані приладами GPS-спостереження. Впровадження програми диспетчерського контролю DOZOR дисциплінувало водіїв та перевізників, що відобразилось на скороченні кількості скарг на відсутність автобусів на маршрутах майже на 40% у 2013 р., порівняно з попередніми роками.

Місто має розгалужену телефонну мережу, активно розвиваються системи мобільного зв'язку, система Інтернет.

У Коростені розвинуті підприємства машинобудівної, харчової, добувної, хімічної, та переробної промисловості:

Машинобудування:

➤ ПАТ завод хімічного машинобудування "Хіммаш" – проектування, виготовлення теплообмінного, колонного ємнісного обладнання, апаратів повітряного охолодження для хімічної, нафтопереробної промисловості, шарових кранів для нафтогазопроводів, судин Дюара, навісного обладнання для сільгосптехніки та інше;

➤ ПАТ "Жовтнева кузня" – виробництво машин і устаткування: борони різних модифікацій, косарки та запасні частини до них, вироби з металу;

➤ КВК-71 – виробництво сільгоспмашин (зернокидач ЗМ-60А) і запасних частин до них, виробництво товарів народного споживання (з металу);

➤ ПАТ "Коростенський машинобудівний завод" – устаткування та обладнання для машинобудівної галузі, у т.ч. резервуари, апарати, які працюють під тиском, засоби малої механізації;

➤ УВП УТОС – виробництво електророзподільної та контрольної апаратури;

➤ Харчова промисловість:

➤ ПАТ "Коростенський хлібозавод" – виробництво хлібобулочних і кондитерських виробів;

➤ ТОВ "Астрал" – реалізація круп, борошна та макаронних виробів;

➤ Добувна промисловість:

➤ ВАТ "Коростенський кар'єр" – видобування каменю для будівництва, виробництво нерудних будівельних матеріалів (щебеневої, 88% якої експортується до Росії).

Хімічна промисловість:

➤ ПП фармацевтична фабрика НВО "Ельфа" – виробництво піномийних і косметичних засобів;

➤ АТЗТ завод "Янтар" – виробництво лісохімічної та лакофарбової продукції.

Переробна промисловість:

➤ ПрАТ "Коростенський завод ЗБШ" – шпали залізобетонні для залізниць широкої колії та суміщеної колії, бруси стрілочних переводів, залізобетонні лотки для водостоку, напівшпали, блоки бетонні для стін і підвалів;

➤ ПрАТ "Коростенський завод МДФ" – виробництво плит МДФ і ламінату;

➤ ПрАТ "Інтертайл" – виробництво керамічної плитки (починаючи з 2-го півріччя 2013 року не здійснює виробничої діяльності);

➤ ТОВ "Астафе" – збірні залізобетонні вироби, блоки з ніздрюватого бетону;

➤ ТОВ "Елізіумпласт" – виробництво пластикового ПХВ підвіконня.

Інші підприємства:

➤ Мале колективне підприємство фірма "Друк", ТОВ "Тріада С" – виготовлення бланкової, етикеточної, книжкової, газетної, кольорової продукції;

➤ АТЗТ фірма "Арсанія" – пошиття легкого верхнього жіночого та дитячого одягу.

➤ ЗАТ "Трубосталь" – металургійне виробництво сталених профільних і прямокутних труб різних діаметрів методом електрозварювання.

Будівельна галузь. На території м. Коростень діють такі будівельні організації: БМЕУ-4, ЕП-647, ТОВ "Газсервіс", МПП "Атлантбудсервіс", філія ДЕД, філія Райавтодор, ДП Коростеньліфт, МП Дельта, ТОВ АРМ Електро.

Найбільший приріст по місту Коростеню за підсумками 2013 р. забезпечили підприємства таких галузей виробництва, як деревообробна – 134,5%, добувна – 125,7% (без врахування інфляції). Проте загалом по промисловості з врахуванням інфляції відбулося незначне скорочення обсягів діяльності.

Останніми десятиліттями Коростень був другим промисловим центром після Житомира в області, проте поступово втрачав ці позиції і зараз займає третє місце за обсягом реалізованої промислової продукції на 1 мешканця (табл. 1.9).

Таблиця 1.9

Обсяг реалізованої промислової продукції по містах за 2013 рік

Територіально-адміністративна одиниця	Обсяг реалізованої промислової продукції на 1 мешканця, тис. грн.	Обсяг реалізованої промислової продукції(товарів, послуг) без ПДВ та акцизу	
		тис. грн.	у % до всієї реалізованої продукції в області
Житомирська область	12,4	15 664 977,6	100
м. Житомир	25,6	6 939 096,9	44,3
м. Малин	23,8	640 483,2	4,1
м. Коростень	23	1 504 843,7	9,6
м. Бердичів	13,4	1 048 711,0	6,7
м. Новоград-Волинський	10,1	568 214,8	3,6

Обсяги прямих іноземних інвестицій у м. Коростень складають 0,3% (1353 тис. USD) від загальнообласного показника з тенденцією до зниження. Основним інвесторами в підприємства міста Коростень є Словаччина і Кіпр (рис. 1.19).

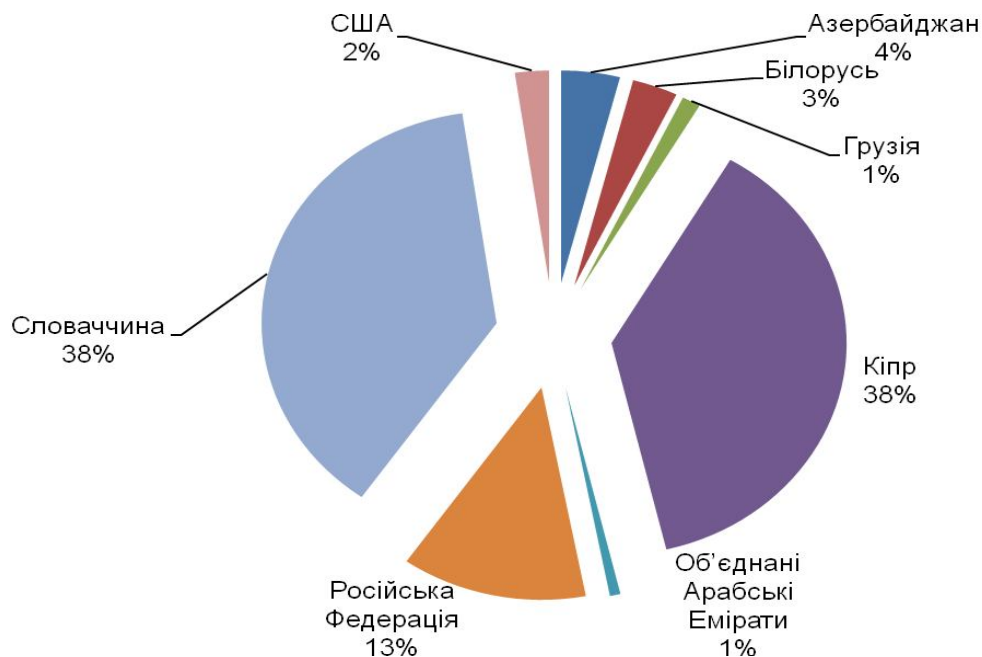

Рис. 1.19. Структура прямих іноземних інвестицій за країнами інвесторів

У місті функціонує два готелі на 160 ліжкомісць, які в середньому протягом року заповнені на 50%.

Житлово-комунальне господарство м. Коростень представлено 8 комунальними підприємствами: Коростенське комунальне підприємство "Теплозабезпечення", Коростенське комунальне підприємство "Водоканал", Комунальне виробничо-господарське підприємство, Комунальні виробничі житлові ремонтно-експлуатаційні підприємства №№ 1-4.

З метою стимулювання розвитку підприємництва, міськрадою спільно з міським центром зайнятості для безробітних проводяться семінари на теми: "Як започаткувати свій бізнес", "Від бізнес ідеї до власної справи" та "Пошук ідей для започаткування власного бізнесу". У 2013 р. у школах міста Коростеня реалізувався проект "Лабораторія бізнес-моделювання", метою якого є навчити учнів шкіл методам формування бізнес-ідей, бізнес-презентацій, бізнес-проекту.

1.5. Інфраструктура

1.5.1. Будівлі та споруди

Загальна площа житлових приміщень у місті Коростені у 2013 р. становила 1495,2 тис. м² (табл. 1.10). Останніми роками введення в експлуатації нового житла фактично дозволяє лише замінити житловий фонд, який виводиться з експлуатації. При цьому кількість будинків у місті зростає. Площа міста під багатопверховою забудовою та індивідуальною забудовою за останні роки суттєво не змінилася і складає 10,91% і 8,3% відповідно.

Характеристика житлового фонду

Назва показника	Одиниці вимірювання	Роки							
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Житловий фонд	тис. кв. м	1412,1	1417,9	1419,2	1430,9	1491,9	1493,8	1494,8	1495,2
Кількість будинків	одиниць	8497	8604	8610	8612	8616	8617	8629	8638
Введення в експлуатацію нового житла	тис. кв. м	7,34	3,701	19,271	2,198	3,063	3,666	3,221	5,371
Прибуток (збиток) комунальних підприємств, що надають послуги з обслуговування житла	тис. грн.	-47	0,2	-165	82,5	-221	36,1	154,6	29,6

Починаючи з 2010 р. активізувався процес створення об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ). Кількість будинків, які охоплені ОСББ становить 37 (рис. 1.20).

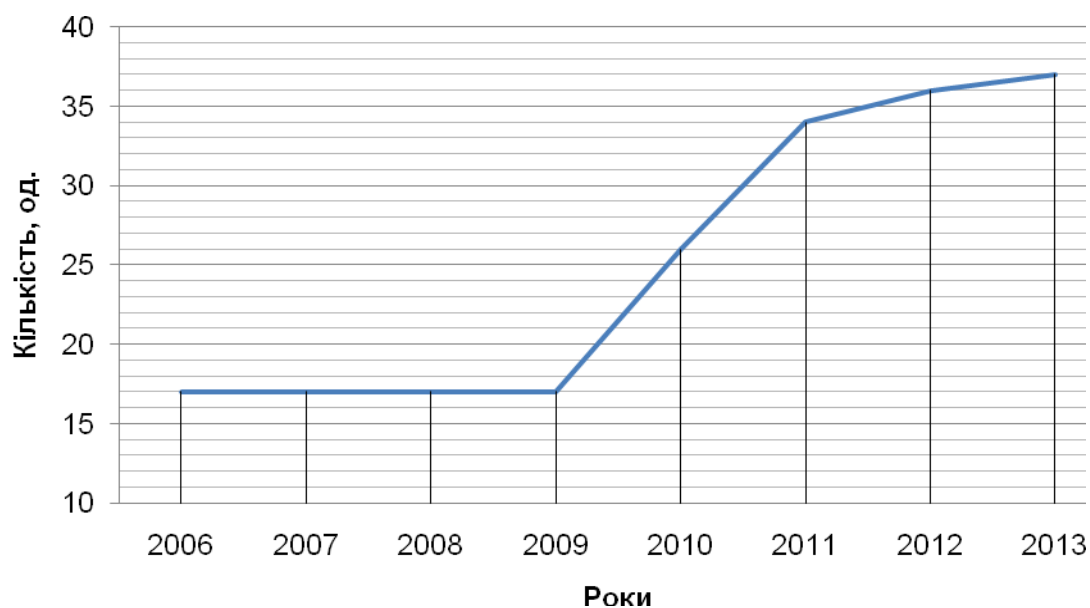

Рис. 1.20. Кількість будинків, які включені до ОСББ у Коростені

Не зважаючи на зростання заборгованість населення за послуги утримання житла та прибудинкової території, що надається комунальними підприємствами, ці підприємства залишаються прибутковими. При цьому видатки на субсидії житлово-комунальних послуг за останні 8 років зросли майже в 7 разів і складають 4,234 млн. грн. (рис. 1.21).

Рис. 1.21. Заборгованість населення за послуги утримання житла та прибудинкової території, що надається комунальними підприємствами, та видатки на субсидії житлово-комунальних послуг у м. Коростені

З точки зору фінансування розвитку житлово-комунального господарства, позитивним фактом є те, що тариф на послуги утримання житла та прибудинкової території вищий за собівартість цих послуг (рис. 1.22).

Рис. 1.22. Середній тариф та собівартість послуги утримання житла та прибудинкової території, що надаються комунальними підприємствами у м. Коростень

Загальна площа усіх зелених насаджень в місті становить 794,14 га, в т.ч. площа зелених насаджень загального користування (в т.ч. 6 парків загальною площею 31,67 га та 11 скверів) – 182,68 га (4,3% від загальної площі міста). Майже вдвічі на останні 8 років збільшилася кількість дитячих і спортивних майданчиків: з 70 у 2006 р. до 135 у 2013 р.

Загальна протяжність вулично-дорожньої мережі в межах територіальної громади складає 209,5 км (загальна площа вулично-дорожньої мережі в межах територіальної громади 1457 тис. м²). При цьому менше половини цих доріг мають тверде покриття, майже 40% доріг не освітлені і лише 8,7 км доріг обладнано закритою дощовою каналізацією (рис. 1.23).

Рис. 1.23. Протяжність доріг і тротуарів з твердим покриттям та вуличного освітлення

Дбаючи про збереження історичної спадщини, у 2005 р. було відкрито пам'ятник древлянському князю Малу, як символ незламності і нескореності міста. Коростенці не тільки мужні та сильні духом, але й гуманні, щирі й сердечні люди. В знак прощення та християнської духовності був встановлений пам'ятник Рівноапостольній княгині Ользі в 2008 р. На честь такої знакової події в 2006 р. було відкрито пам'ятний знак тризубу, це єдиний пам'ятник гербу в Україні. У центрі міста на пагорбі у 2006 р. було встановлено скульптуру Покрови Божої Матері.

1.5.2. Енергетика

Основними енергоресурсами, які використовуються у м. Коростень, як і у більшості міст України, є газ та електрична енергія. Рідше використовуються пальне (бензин, дизельне паливо) та тверде паливо (вугілля, дрова, торф).

Обсяги споживання газу різними групами споживачів наведено на рис. 1.24.

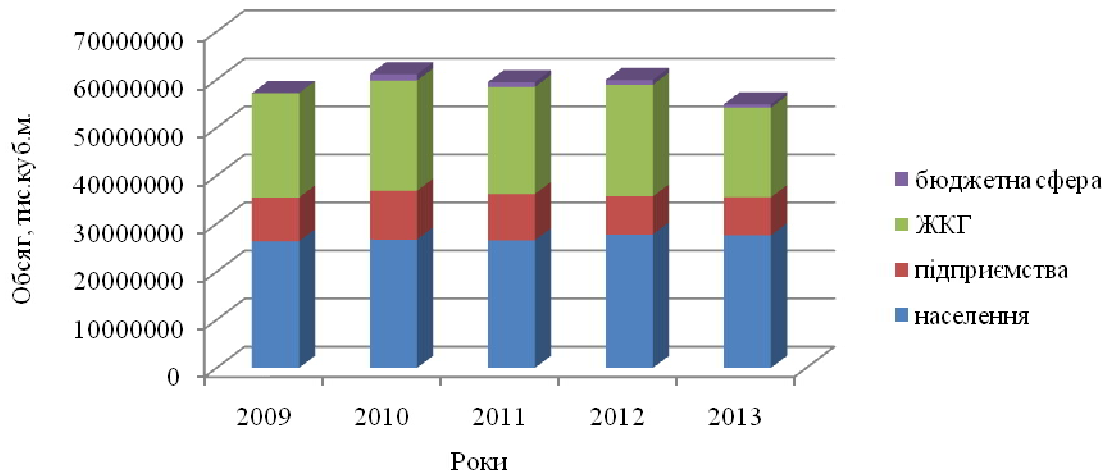

Рис. 1.24. Споживання газу в м. Коростень у 2009-2013 рр.

Як видно з рис.1 основними споживачами газу виступають населення та житлово-комунальне господарство. Відсоткове співвідношення споживання газу у 2013 рр. наведено на рис. 1.25.

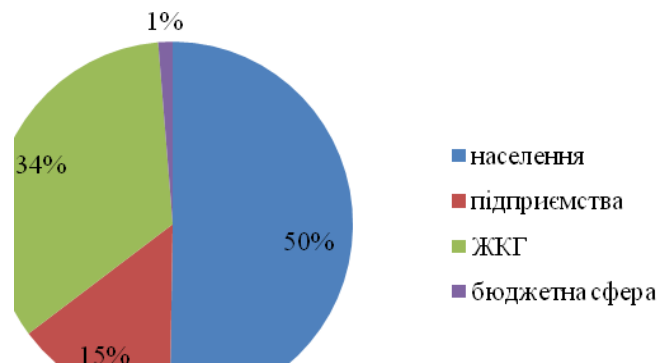

Рис.1.25. Споживання газу в м. Коростень у 2013 р.

Споживання газу населенням зростає, відповідно, зростають і витрати на газ (рис. 1.26).

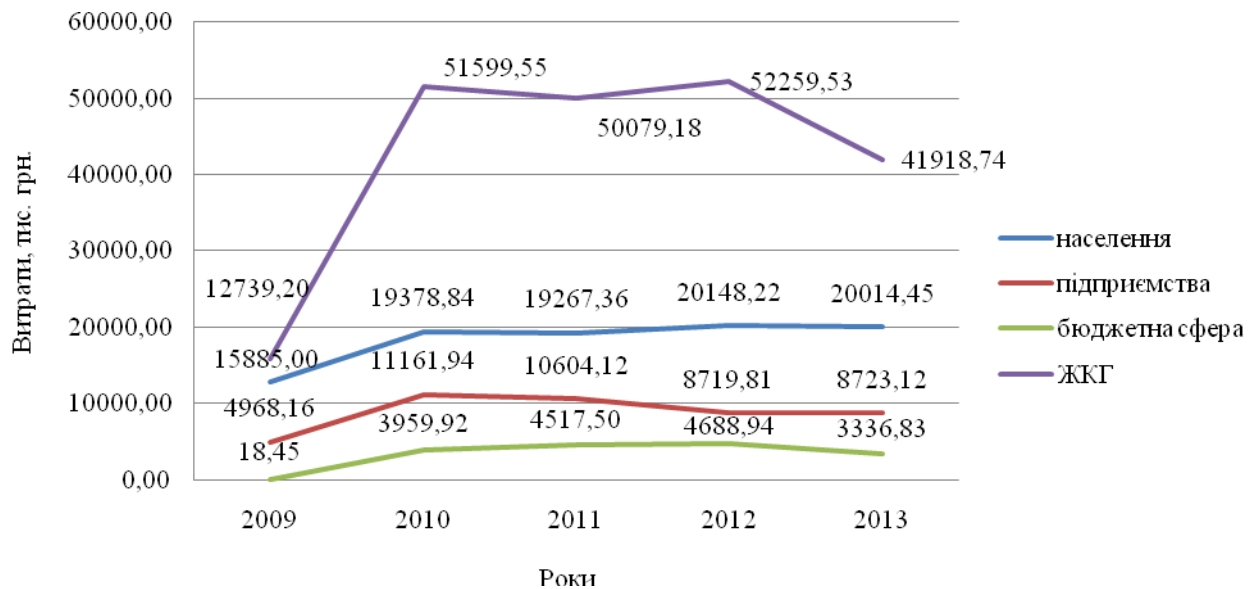

Рис. 1.26. Витрати на газ в м. Коростень у 2009-2013 рр.

Примітка: витрати для населення порашовані по мінімальному тарифу

Враховуючи плани підвищення тарифів на газ для комунального підприємства тепло забезпечення та населення, саме ці дві групи споживачів очікує значне підвищення витрат на цей енергетичний ресурс.

Обсяги споживання електроенергії в місті представлені на рис.1.27.

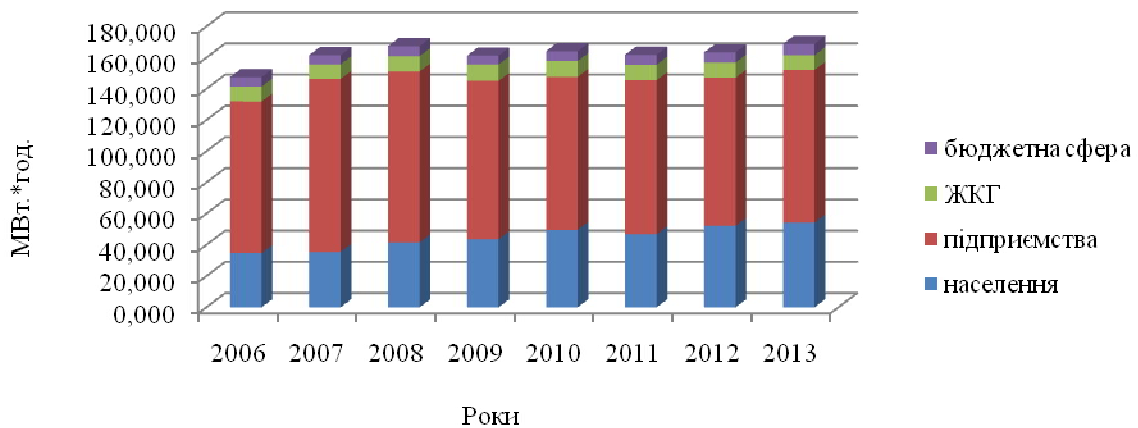

Рис. 1.27. Споживання електроенергії в м. Коростень у 2006-2013 рр.

Відсоткове співвідношення споживання електроенергії у 2013 р. (рис. 1.28) фактично аналогічне по структури споживання електроенергії у 2006 р., за винятком того, що населення почало споживати на 6% більше, а промисловість на 6% менше.

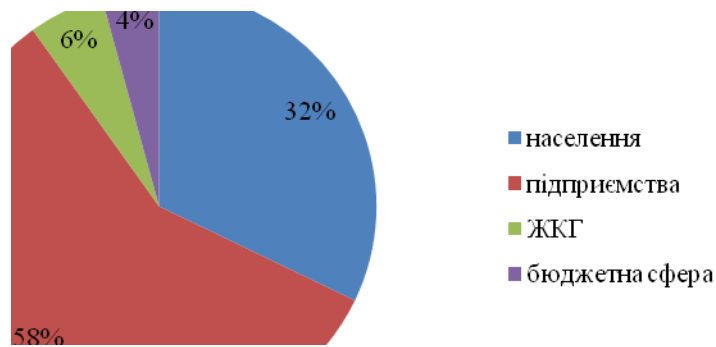

Рис. 1.28. Споживання електричної енергії в м. Коростень у 2013 р.

Споживання електричної енергії в м. Коростень постійно зростає, насамперед населенням та підприємствами міста, що спричиняє зростання витрат на електроенергію (рис. 1.29).

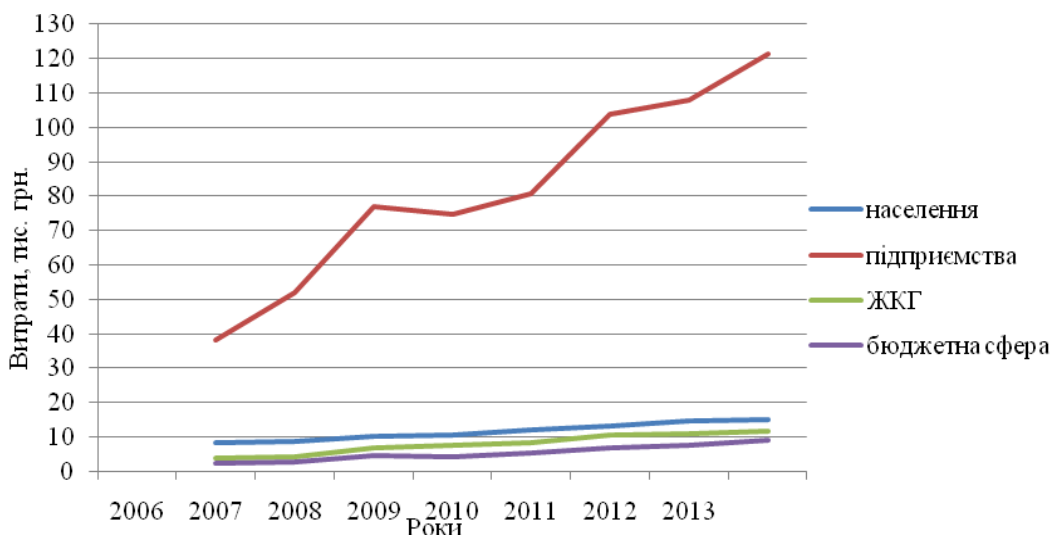

Рис. 1.29. Витрати на електроенергію в м. Коростень у 2006-2013 рр.

Оскільки ціна на газ і електроенергію для населення була знижена за рахунок дотацій держави, то ріст витрат на ці енергоносії не був таким різким для мешканців Коростеня. Проте, середні доходи населення у 2013 р. в порівнянні із 2009 р. зросли на 36%, в той час як витрати на газ – на 57%. Тому не дивно, що видатки з бюджету на субсидії житлово-комунальних послуг зросли з 1666,6 тис. грн. у 2009 році до 4234 тис. грн. в 2013 році.

Не в кращому стані перебуває система теплопостачання м. Коростень. (табл. 1.11).

Таблиця 1.11

Показники енергетичного сектору міського господарства

Назва показника	Одиниці вимірювання	Роки						
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Загальна протяжність централізованих теплових мереж	км	42,23	51,935	47,555	47,408	46,8	46,958	46,1
Проектна потужність діючих централізованих котелень	Гкал	134,75	133,53	133,5	130,5	129,6	128,9	125,2
Кількість діючих централізованих котелень	одиниць	28	33	33	33	33	34	35
Кількість котелень на газоподібному паливі	одиниць	26	31	31	31	32	33	33
Собівартість виробництва теплової енергії	грн./Гкал	157,53	204,97	252,09	278,01	342,04	369,85	372,95
Тариф на централізоване тепlopостачання для населення з лічильниками	грн./Гкал	104,11	136,22	136,22	136,22	198,94	198,94	198,94
Тариф на централізоване тепlopостачання для населення без лічильників	грн./кв. м	2,88	3,77	3,77	3,77	5,48	5,48	5,48
Тариф на централізоване тепlopостачання для населення (технічне обслуговування)	грн./кв. м	1,06	1,44	1,44	1,44	1,38	1,38	1,38
Тариф на централізоване тепlopостачання для бюджетних організацій з лічильниками	грн./Гкал	143,05	220,85	359,28	359,28	612,67	612,67	612,67
Тариф на централізоване тепlopостачання для бюджетних організацій без лічильників	грн./кв. м	3,14	5,03	8,16	8,16	0	0	0
Тариф на централізоване тепlopостачання для бюджетних організацій (технічне обслуговування)	грн./кв. м	1,26	1,29	1,55	1,55	1,39	1,39	1,39
Тариф на централізоване тепlopостачання для інших споживачів з лічильниками	грн./Гкал	143,12	221,6	361,55	361,55	617,82	617,82	617,82
Тариф на централізоване тепlopостачання для інших споживачів без лічильників	грн./кв. м	2,81	4,52	7,37	7,37	-	-	-
Тариф на централізоване тепlopостачання для інших споживачів без лічильників	грн./кв. м	1,1	1,22	1,49	1,49	1,37	1,37	1,37

З однієї сторони, місту вдалося зберегти систему централізованого тепlopостачання: рівень охопленості населення послугою централізованого тепlopостачання стабільний останні 7 років і складає 80%. З іншої сторони, рівень зношеності централізованих теплових мереж зріс із 21% у 2007 р. до 33% у 2013 р., а кількість аварій в тепломережі за рік – від 170 випадків у 2007 р. до 274 у 2013 р. Це спричиняє і зростання втрат енергії, які зросли із 9,6% у 2007 р. до 10,7% у 2013 р. (рис. 1.30).

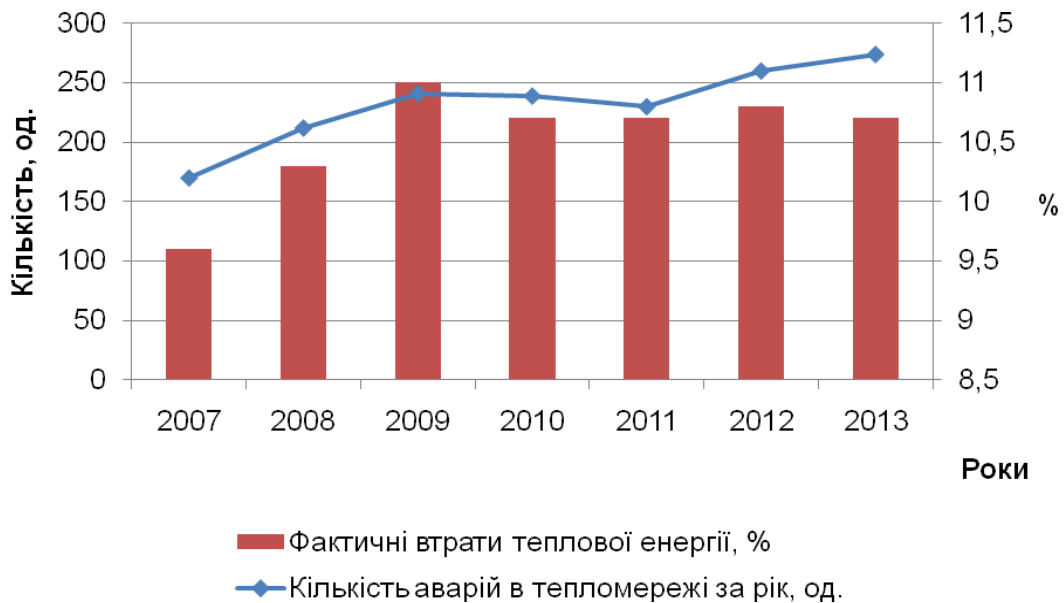

Рис. 1.30. Фактичні втрати теплової енергії та кількість аварій в тепломережі м. Коростеня

Заборгованість населення за тепло, неповне відшкодування тарифами собівартості послуги на централізоване тепlopостачання населенню та велика кількість аварій призводять до збитків комунальних підприємств тепlopостачання – у 2007 році збиток цих підприємств становив 1872,3 тис. грн., а в 2013 р. досяг 5758,2 тис. грн. (рис. 1.31).

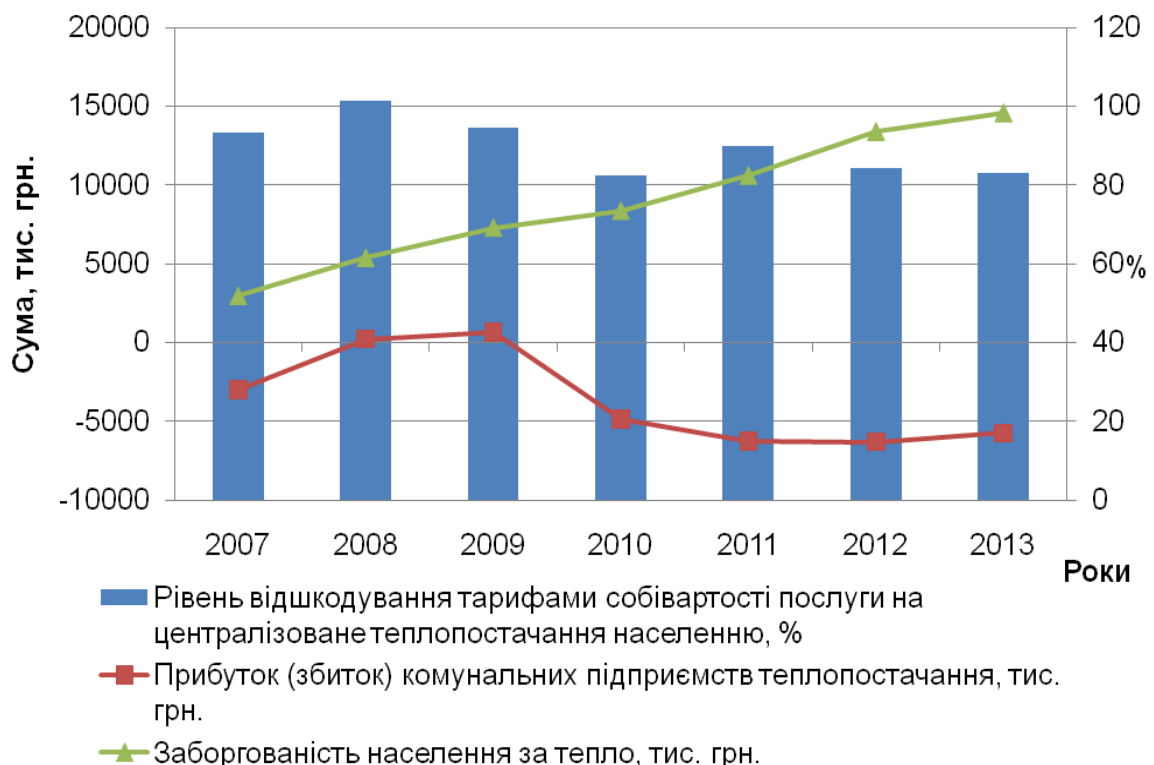

Рис. 1.31. Рівень відшкодування тарифами собівартості послуги на централізоване тепlopостачання населенню, Заборгованість населення за тепло та прибуток (збиток) комунальних підприємств тепlopостачання м. Коростеня

Централізоване постачання гарячої води не здійснюється.

Постійне зростання заборгованості населення за теплову енергію та накопичення збитків комунальними підприємствами теплопостачання за умов запланованого у цьому році зростання цін на паливно-енергетичні ресурси для населення та комунальних підприємств створюють загрозу соціального невдоволення мешканців міста з початком нового опалювального сезону, кризи неплатежів та фінансових проблем у комунальних підприємств.

Існує також ряд проблем, що стосуються виробництва теплової енергії в місті:

➤ Надлишкова теплова потужність встановлених котлів, порівняно з приєднаним тепловим навантаженням призводить до зменшення ефективності на етапі вироблення теплової енергії.

➤ Питомий показник витрат теплоти на потреби опалення для житлових будинків становить 176,7 кВт·год/м², а для бюджетних будинків – 209,6 кВт год/м². Отримані показники характеризують значну енерговитратність будівель і споруд у м. Коростені (отримані показники у 2,5 – 3 рази перевищують нормовані згідно сучасних нормативів).

➤ Частка витрат на ПЕР постійно зростає, тобто витрати на енергоносії є визначальним фактором вартості виробленої теплової енергії і тому економія енергоносіїв має бути першочерговим завданням Теплоенерго.

Усе вищезазначене визначає суттєву потребу міста у впровадженні заходів з енергозбереження на етапі вироблення і транспортування теплоти.

1.5.3. Водопостачання і водовідведення

Водопостачання та водовідведення здійснюються двома водоканалами (комунальним та Дирекції залізничних перевезень).

Система водопостачання і водовідведення в Коростені удосконалюється дуже повільними темпами. Лише 66,4% мешканців міста мають доступ до послуги централізованого водопостачання.

Протяжність мереж водовідведення є на 15% меншою за протяжність мереж водопостачання (рис. 1.32).

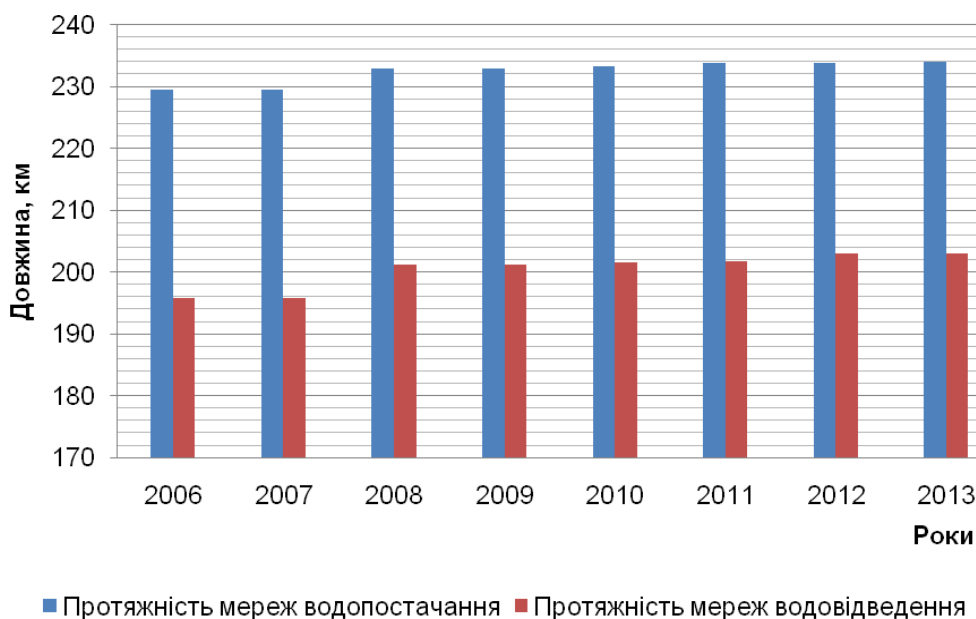

Рис. 1.32. Протяжність мереж водопостачання і водовідведення у м. Коростень

При цьому рівень зношеності мережі водопостачання складає 51,5%, витік та невраховані витрати води постійно зростають і становлять 22,59% від загального обсягу поданої води в місто (рис. 1.33) і особливих змін у цих показниках за останні роки не відзначається.

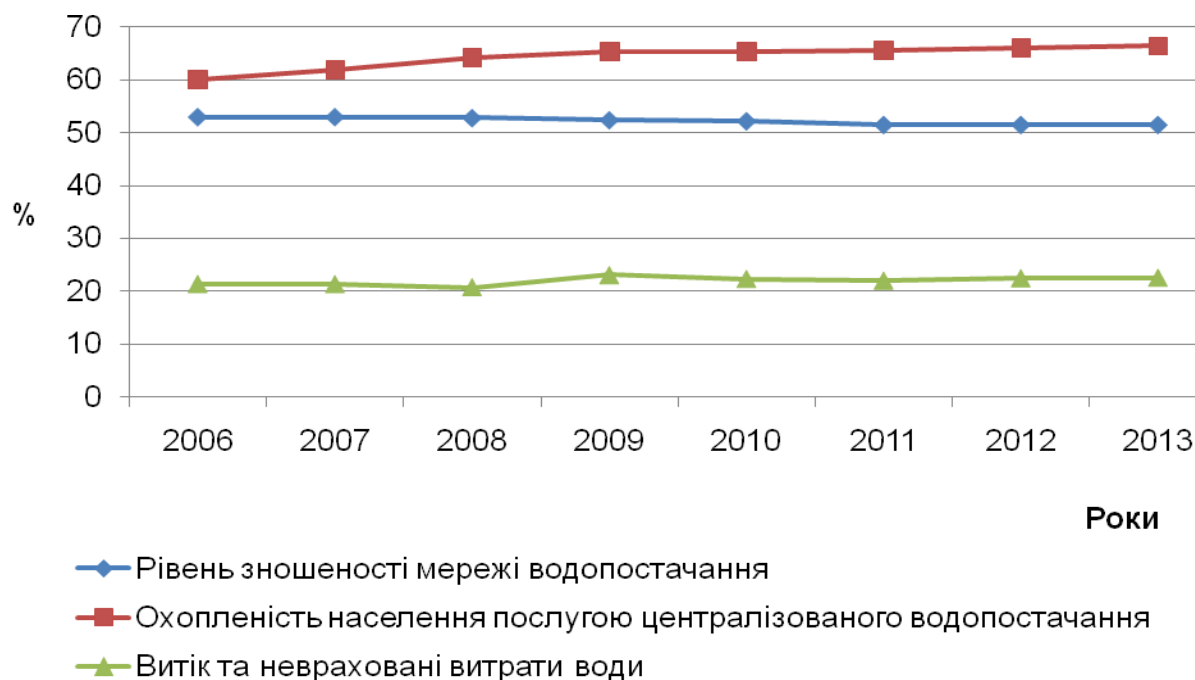

Рис. 1.33. Охопленість населення послугою централізованого водопостачання, рівень зношеності мережі водопостачання та витік і невраховані витрати води

Також за останні 8 років зросла вдвічі (3534 випадків у 2013 р.) аварійність мережі водовідведення, що неминуче призводить до забруднення ґрунтових вод, якими користується значна частина населення міста (рис. 1.34).

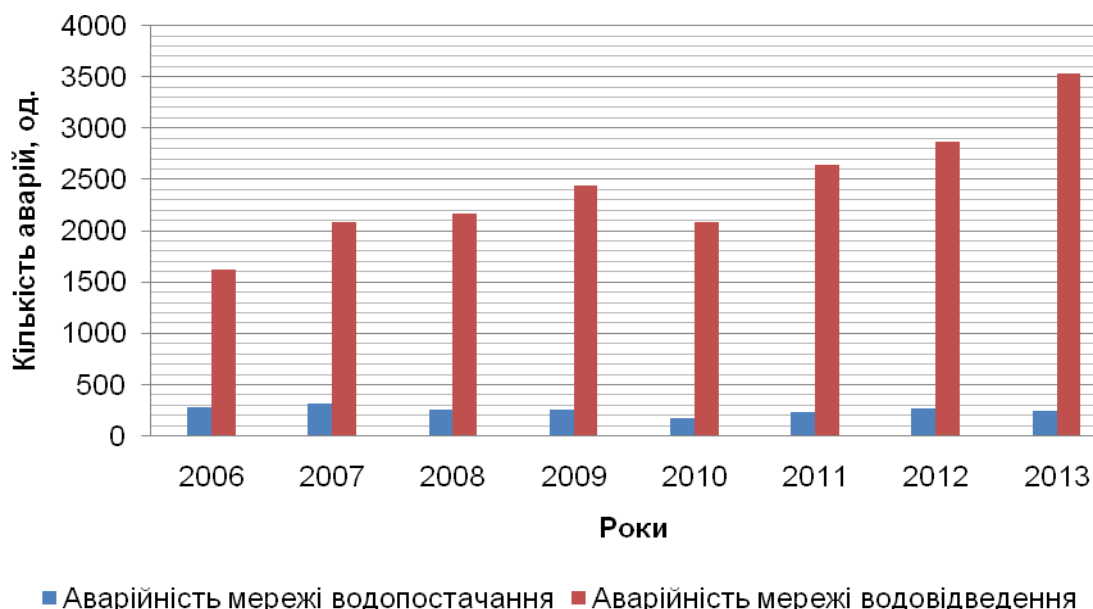

Рис. 1.34. Аварійність мереж водопостачання та водовідведення в м. Коростень

При цьому слід зауважити, що обсяги поданої води в місто за останні роки скоротився (рис. 1.35).

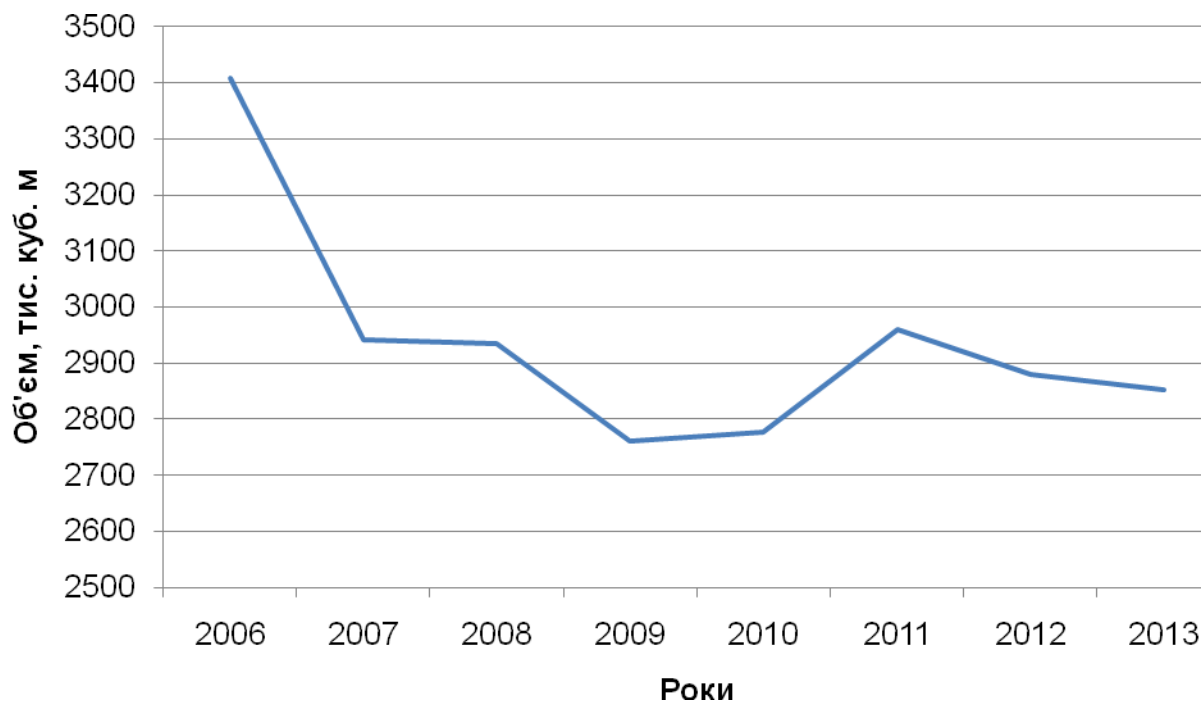

Рис. 1.35. Загальний обсяг поданої води в м. Коростень

Тарифи на централізоване водопостачання і водовідведення не покривають витрат комунального підприємства на надання цих послуг, у результаті підприємство отримує значні фінансові збитки (табл. 1.12).

Таблиця 1.12

Фінансові показники роботи водоканалу міста

Назва показника	Од. вимірювання	Роки							
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Собівартість виробництва та постачання питної води	грн./м ³	1,204	1,665	2,097	2,56	2,6993	3,731	4,124	4,473
Середній тариф водопостачання для населення	грн./м ³	1,177	1,350	1,638	2,180	2,187	3,783	3,783	3,783
Собівартість централізованого водовідведення	грн./м ³	1,109	1,398	1,704	2,165	2,312	3,28	3,639	3,855
Тариф централізованого водовідведення для населення	грн./м ³	0,896	1,067	1,430	2,044	2,039	3,000	3,000	3,000
Прибуток (збиток) комунальних підприємств, що надають послугу водопостачання та водовідведення	тис. грн.	-6,6	-773,1	-6	-146	-1113	620	-594	-400

Основна проблема полягає в тому, що центральне питне водопостачання забезпечується за рахунок поверхневих вод річки Уж, яка підлягає антропогенному впливу, що з урахуванням неефективної роботи водопровідно-очисних споруд створює серйозну проблему отримання якісної питної води.

За даними обласного управління водних ресурсів, яке здійснює державний моніторинг стану водних об'єктів, вода в р. Уж в основному відповідає санітарним вимогам ДержСанПіН 4630-88 "Охорона поверхневих вод від забруднення" для господарсько-питного водопостачання, крім показників ХСК, БСК5 та заліза загального. За рівнем забрудненості поверхневих вод річка Уж відноситься до 2-го класу – "слабо забруднена".

Результати аналізів радіологічного контролю свідчать, що вміст контрольованих радіонуклідів цезію-137 знаходиться значно нижче діапазону вимірювальних приладів, а вміст стронцію-90 становить 0,011 Бк/дм³, що у 182 рази нижче гранично допустимого нормативу для питного водопостачання, який становить 2 Бк/дм³.

1.6. Соціально-культурна сфера

1.6.1. Соціальне та пенсійне забезпечення

У соціальній сфері відстежуються негативні процеси збільшення відсотка мешканців міста, які потребують допомоги від держави та органів місцевого самоврядування (рис. 1.36).

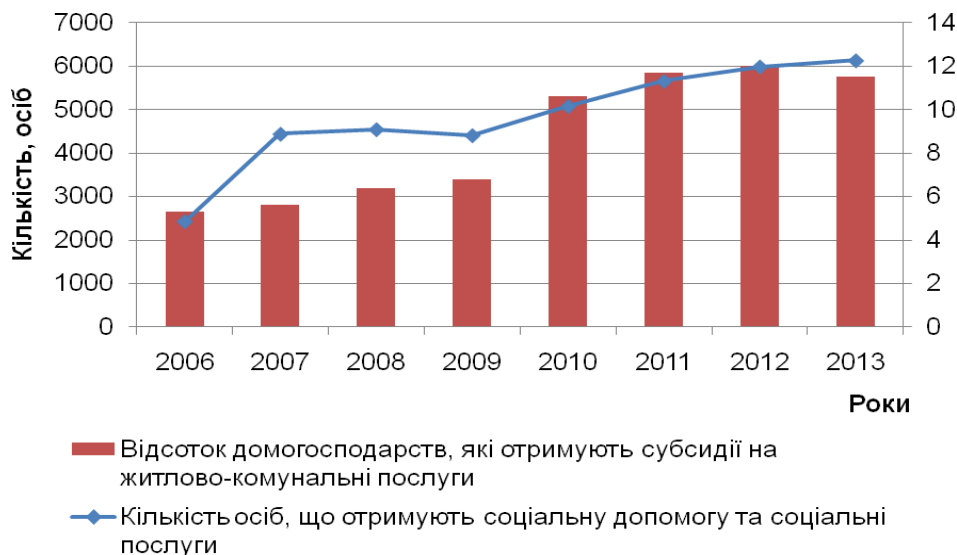

Рис. 1.36. Кількість осіб, що отримують соціальну допомогу та відсоток домогосподарств, які отримують субсидії на житлово-комунальні послуги в м. Коростень

За останні 8 років кількість осіб, які отримують соціальну допомогу та соціальні послуги, зросла майже втричі і складає майже 10% населення міста. Відсоток домогосподарств, які отримують субсидії на житлово-комунальні послуги, зріс більше ніж вдвічі за цей період, і досягнув 11,5%. Враховуючи суттєве підняття тарифів за комунальні послуги у 2014 році можна очікувати подальше погіршення ситуації.

З 2013 р. на базі комунальної установи "Територіальний центр соціального обслуговування" запроваджено службу "Соціальне таксі", яка надає послуги перевезення людей з обмеженими фізичними можливостями на замовлення. Служба перевозить одиноких інвалідів безкоштовно, виконуючи в середньому 12 викликів на місяць. Для інших категорій населення, які не перебувають на обліку в Центрі, але потребують допомоги спецтранспорту, послуга надається на платній основі.

1.6.2. Охорона здоров'я

Медичну допомогу мешканцям міста надають центральна міська та відділкова лікарні, міська, районна та дитяча поліклініки, міська й відділкова стоматологічні поліклініки, міжрайонний діагностичний центр, станція швидкої допомоги (табл. 5.1). У Коростені діє Хоспіс Святої Єлени, що надає допомогу в стаціонарних умовах онкохворим людям, які не можуть себе обслуговувати.

Таблиця 1.13

Показники медичного обслуговування у місті Коростень

Назва показника	Одиниці вимірювання	Роки							
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ліжковий фонд лікарняних закладів	ліжок	640	620	655	605	605	605	605	610

Рівень смертності дітей у віці до 1 року різко змінюється у різні роки (рис. 1.37).

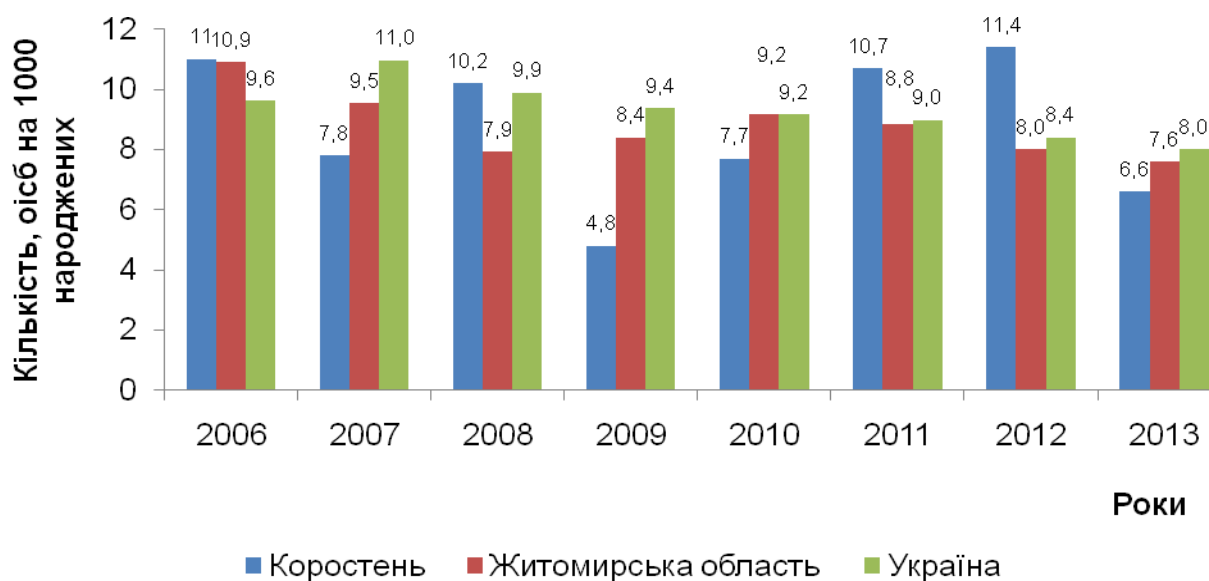

Рис. 1.37. Смертність дітей у віці до 1 року

Працює центр соціальної реабілітації дітей-інвалідів "Джерело надії", де у 2013 р. отримали послуги реабілітації 31 дитина-інвалід. Термін реабілітації дітей від 6 місяців до 1 року.

Центральна міська лікарня розрахована на надання стаціонарної допомоги лікарями 12 спеціальностей і є одним з найбільших працедавців у місті (925 працівників). У цілодобовому стаціонарі міської лікарні в усіх відділеннях без винятку надається допомога не тільки жителям міста, а й навколишніх районів. Такі відділення, як ЛОР, офтальмологічне, урологічне, наркологічне є міжрайонними.

Призупинене будівництво хірургічного корпусу Центральної міської лікарні на 180 ліжкомісць.

Центральна міська лікарня має досвід надання медичних послуг на засадах страхової медицини, зокрема при роботі з населенням міста через БО "Лікарняна каса Житомирської області" та працівниками залізничного транспорту, які користуються послугами страхової компанії "Нафтогазстрах".

Міська поліклініка (доросла і дитяча) потужністю 1100 відвідувань на добу працює в двозмінному режимі. В структурних підрозділах центральної міської лікарні впроваджені стандарти надання медичної допомоги, що дає можливість покращити якість лікувально-діагностичного процесу.

Неукомплектованість лікарями закладів первинної медико-санітарної допомоги складає 30%. Також, є значна необхідність у дитячих урологах та гінекологах, бактеріологах, патологоанатомах, фтизіатрах на вторинному рівні надання медичної допомоги.

Місто працює над розвитком мережі амбулаторій сімейного лікаря, з метою наближення медичної допомоги до населення міста. Досить успішно функціонує акушерсько-педіатрично-терапевтичний комплекс.

1.6.3. Освіта

У м. Коростені функціонує 23 дошкільні навчальні заклади, 22 з яких комунальні. Кількість місць в комунальних дошкільних закладах у 2012-2013 рр. зросла за рахунок оптимізації використання наявних площ в існуючих дошкільних навчальних закладах (рис. 1.38). При цьому вона менша за кількість дітей в комунальних дошкільних закладах, яка постійно зростає.

Рис. 1.38. Загальна кількість вихованців дошкільних, позашкільних, професійних і вищих навчальних закладів та місць в комунальних дошкільних закладах Коростеня

У Коростені працює 4 заклади позашкільної освіти. Охоплення дітей позашкільною освітою збільшилось з 25,7% в 2006р. до 45,8% в 2013 році.

Випускники шкіл мають можливість продовжити навчання у двох професійних і вищих учбових закладах (Коростенський технічний коледж ТСОУ і Професійно-технічне училище № 16), які спеціалізуються на підготовці кваліфікованих робітників машинобудівних професій. Проте, існуючі навчальні заклади не дають змогу підготувати та перепідготувати потрібні для економіки міста кадри в достатній кількості та за потрібними спеціальностями.

Загалом місто не оминула загальнонаціональна тенденція скорочення кількості дітей шкільного віку, що відобразилося на кількості школярів (рис. 1.39).

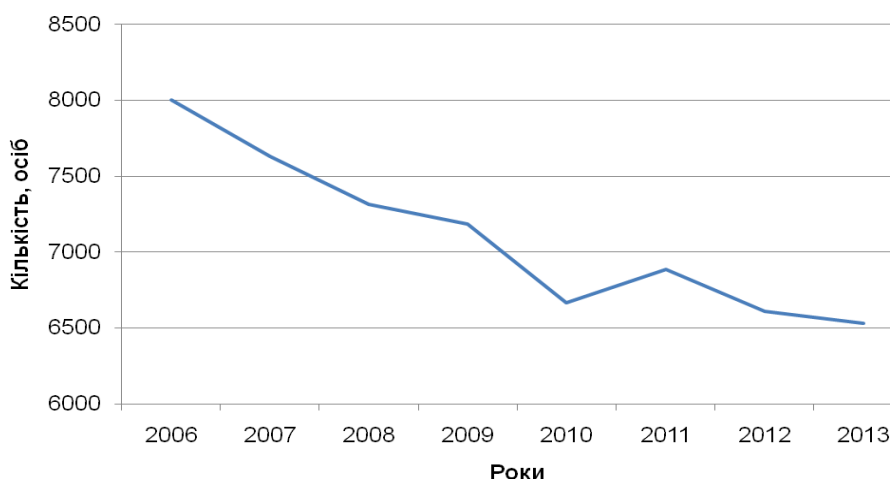

Рис. 1.39. Кількість учнів в загальноосвітніх закладах всіх форм навчання та власності у м. Коростені

У місті працює 14 загальноосвітніх закладів всіх форм навчання та власності, які здатні прийняти 8886 учнів. Порівняно з 2006 роком кількість учнів в загальноосвітніх закладах зменшилась на 1473 учні або на 18,5%.

Працює також вечірня школа для 10-12 класів, в якій навчається 163 учні.

5.4. Культура і спорт

Для задоволення потреб молоді діють художня школа та школа мистецтва ім. А. Білошицького, Будинки творчості школярів, станція юних техніків та юних натуралістів, відділення Малої Академії Наук, 7 підліткових клубів за місцем проживання, спортивні клуби і секції (табл. 1.14).

Для задоволення культурних потреб населення працює: 9 клубних закладів, з них 3 будинки культури, 5 профспілкових клубів; 20 бібліотек; 3 парки культури; Краєзнавчий музей, військово-історичний комплекс "Скеля", музей Локомотивного депо, музейні кімнати заводу хімічного машинобудування, фарфорового заводу, етнографічна кімната середньої загальноосвітньої школи № 5.

Таблиця 1.14

Заклади культури та місцеві пам'ятки

Назва показника	Од. вимірювання	Роки							
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Кількість закладів культури	одиниць	26	31	31	31	31	28	28	28
Кількість закладів культури, що утримуються з міського бюджету	одиниць	13	13	13	13	13	12	12	12
Кількість пам'яток національного значення, занесених в державний реєстр	одиниць	1	1	1	5	5	5	5	5
Кількість пам'яток місцевого значення занесених в державний реєстр	одиниць	109	109	110	111	111	112	114	117

Зберігаючи і розвиваючи свою культурну спадщину у місті постійно зростає Кількість пам'яток місцевого значення занесених в державний реєстр. Крім того в Коростені знаходиться 5 пам'яток національного значення, зокрема Давньоруські городища літописного міста Іскоростеня (3), поселення і курганні могильники (2). Коростень є одним з найкращих спортивних міст області. Коростенські спортсмени мають чималі досягнення на обласному та Всеукраїнському рівнях, а саме:

- ХК "Політехнік" бере участь у чемпіонаті України з хокею на траві серед чоловічих команд вищої ліги;
- БК "Коростень" бере участь у чемпіонаті України з баскетболу серед чоловічих команд І ліги;
- дві команди відділення футболу Коростенської ДЮСШ беруть участь у першості України з футболу серед юнацьких команд І ліги;
- команда ЗОШ № 10 вийшла до фінального турніру Всеукраїнських змагань з футболу серед школярів на призи клубу "Шкіряний м'яч";
- команда боксерського клубу "Ринг" виборола І місце у чемпіонаті Житомирської області з боксу.
- баскетболісти ЗОШ № 1 стали переможцями ІІ етапу чемпіонату України з баскетболу 3х3;
- спортсмени клубу "Сінгітай" стали переможцями чемпіонату Житомирської області з карате (версія JKS);
- вихованці відділення дзюдо ДЮСШ "Старт" Житомирської обласної організації ФСТ "Україна" вибороли ІІІ загальнокомандне місце у Відкритому чемпіонаті Житомирської області з дзюдо серед юнаків і дівчат 2002-2003 років народження;
- СК "Коростень" став володарем Кубка Житомирської області з футболу 2014 року та чемпіоном Житомирської області з футболу 2014 року;
- вихованка Коростенської філії Житомирської ДЮСШ з боротьби стала чемпіонкою України на чемпіонаті України з вільної боротьби серед юнаків та дівчат 1999/2000 років народження в ваговій категорії 34 кг.

У місті Коростені працює Коростенська дитячо-юнацька спортивна школа, де є відділення з таких видів спорту як легка атлетика, волейбол, баскетбол, футбол. Загальна кількість вихованців школи складає майже 400 осіб.

Працюють відділення дзюдо, шахів, з боротьби. Діють спортивний клуб з хокею на траві, футбольні клуби, п'ять клубів карате, боксерський клуб, клуби бально-спортивного танцю, фітнес-клуб, тенісний клуб, баскетбольний клуб. Проводяться заняття з фрі-файту та контактних єдиноборств.

У місті збережена мережа клубів спортивної спрямованості у загальноосвітніх навчальних закладах та за місцем проживання. Так для організації занять з різних видів спорту працюють клуби в усіх школах міста та 8 підліткових клубів. Працює Комунальна організація "Коростенський міський центр фізичного здоров'я населення "Спорт для всіх", якій підпорядковані усі підліткові клуби міста. За результатами роботи Коростенський міський ЦФЗН "Спорт для всіх" визнано одним з кращих в Житомирській області.

1.6.5. Громадські об'єднання та засоби масової інформації

У місті Коростень зареєстровано 32 об'єднання громадян. Міська рада активно співпрацює з усіма організаціями, приймає участь в заходах, ініціаторами яких вони виступають. Організації, діяльність яких направлена на підтримку найбільш вразливих верств населення, надається фінансова допомога з міського бюджету.

З 208 року міська рада запровадила конкурс серед громадських організацій на отримання муніципального гранту на реалізацію власних ініціатив. Щороку 3 громадські організації є переможцями конкурсу та отримують додаткові кошти.

В Коростенській міській раді з 2003 року зареєстровано орган самоорганізації населення – Спільку голів окружних, вуличних, будинкових комітетів.

Наше місто розбито на 40 округів. Відповідно ми маємо 40 окружних комітетів, 37 вуличних та будинкових комітетів. Таким чином територіальна громада міста Коростень має міні - громади, які для вирішення своїх проблем є набагато мобільнішими, члени яких тісніше пов'язані між собою і спільністю інтересів і особистими дружніми зв'язками. Часто це хороші знайомі, друзі, родичі, які мають добре відомих авторитетних в їхньому колі людей, що здатні консолідувати та організувати свій колектив на вирішення завдання або проблеми.

Криміногенна ситуація в місті подібна до середніх показників по області та краща ніж в середньому по країні, що позитивно відображається на бізнес-кліматі в місті (рис. 1.40).

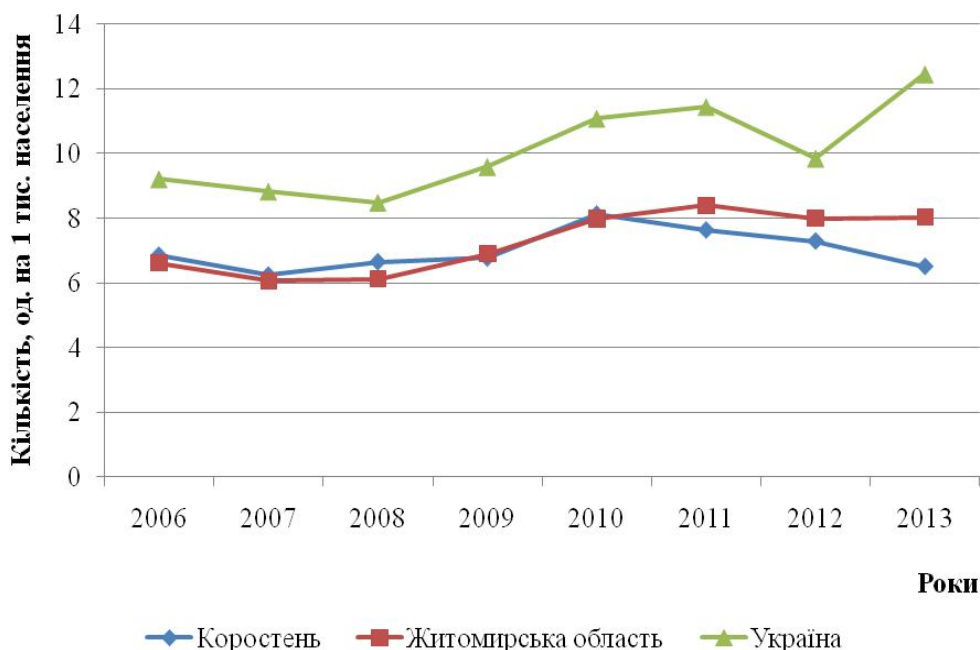

Рис. 1.40. Кількість зареєстрованих злочинів

Функціонує 9 місцевих засобів масової інформації: 6 газет, 2 телеканали, 1 радіостанція та 1 журнал.

Протягом 2006-2010 років розвиток місцевих ЗМІ був сталим: в інформаційному просторі кожен із представлених у місті ЗМІ сформував своє коло прихильників, мав свою цільову аудиторію. Друковані видання з'являлись і зникали, реагуючи не стільки на суспільний попит, скільки на економічні можливості засновників.

У розвитку інформаційного простору суттєві зміни відбулися у 2011 році: було створено комунальне підприємство Коростенської міської ради "ТО "Коростеньмедіа", до складу якого увійшли газета "Іскоростень", Коростенське радіо та телебачення.

У місті випускається дитячий регіональний журнал "Аллочка-дошколярочка", який є додатком до газети "Вечірній Коростень".

Починаючи з 2011 року суттєву конкуренцію традиційним ЗМІ почав створювати Інтернет. Дослідження за 2011 рік показують, що 30% коростенців місцеві новини дізнаються із інформаційних сайтів. Проведений спеціалістами Київського інституту трансформації суспільства аналіз, свідчить, що ця галузь у місті розвинута на досить високому рівні.

У 2012 році інформаційному просторі відбулося декілька змін: газета "Нова доба" припинила свою діяльність, у міському інформаційному просторі з'явилася нова газета "Наш Коростень".

Як свідчать соціологічні дослідження, найбільше інформації коростенці дізнаються з місцевого телебачення. Комунальне підприємство Коростенської міської ради "ТО "Коростеньмедіа" провело роботи з оновлення матеріально-технічної бази. З 2013 р. Коростенське телебачення здійснює цілодобове мовлення на власних частотах. Трансляція каналу здійснюється також у кабельних мережах міста та в ефірному цифровому форматі DVB-T2. З 2012 року започаткована практика транслявання передач Коростень ТБ у мережі Інтернет: офіційний канал "КоростеньТВ" зареєстровано на "Youtube", а також в соціальних мережах "Однокласники" та "Facebook".

З метою забезпечення відкритості в діяльності органів місцевого самоврядування протягом 2013 р. проведено 3 громадських слухань, 27 звітів керівників структурних підрозділів перед громадою міста, 18 брифінгів та прес-конференцій, 7 прямих телефірів.

Нерозв'язаною проблемою є охоплення всього міста цифровим телебаченням. Встановлений у селі Кожухівка Коростенського району ретранслятор не відповідає технічним вимогам, через це околиця міста знаходиться в зоні невпевненого прийому сигналу, а в центральній частині міста цифровий сигнал з вежі відсутній. У березні 2012 року Коростенською міською радою було виділено земельну ділянку та надано дозвіл на будівництво телевізійної вежі (замовник: Житомирська філія концерну РРТ). Однак, Житомирська філія концерну РРТ роботи по будівництву телевізійної вежі в Коростені не розпочала.

Також започатковано транслявання місцевих радіопередач в ефірі Житомирського обласного радіо з метою популяризації Коростеня за межами міста.

Протягом 2012 року було повністю оновлено міський інформаційний сайт korosten.in.ua, який знайшов позитивні відгуки у користувачів. На офіційному сайті в повному обсязі забезпечено право на доступ до публічної інформації.

До сайту korosten.in.ua було зареєстровано 2064138 звернень, з яких 512178 – протягом 2013 року (рис. 1.41).

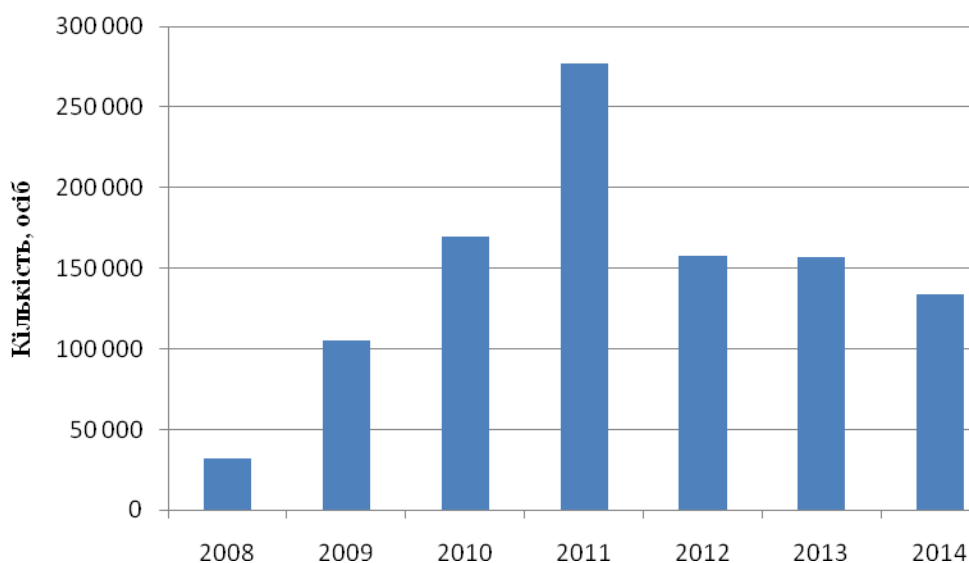

Рис. 1.41. Кількість відвідувачів сайту korosten.in.ua у 2008-2014* рр.

* Примітка: за 2014 рік дані на 05.11.2014 р.

У 2013 році дописувачами сайту стали управління юстиції, прокуратура, Коростенський МВ УМВС, Територіальний центр соціального обслуговування населення. Періодично розміщується інформація про діяльність Народного депутата України, обраного коростенцями.

З метою популяризації Фестивалю дерунів журналістами було створено сайт derunfest.in.ua.

З метою покращення та систематизації роботи Коростенської міської ради із журналістами у 2012 році було затверджено Положення про акредитацію журналістів.

У 2013 році в інформаційному просторі міста з'явився новий інформаційно-розважальний журнал "КІВІ", а в соціальних мережах з'явились ряд груп, які позиціонують себе як інформаційний контент міста Коростеня.

1.7. Участь міста в міжнародних програмах розвитку

Про побратимські та партнерські зв'язки укладені договори з містами Світловодськ (Україна), Володимир-Волинський (Україна), Мозир (Республіка Білорусь), Ноябрьськ (Російська Федерація), Краснік (Польща), Аненій - Ной (Молдова), Карлайл (Велика Британія), Шарв'є-Шаваньє (Франція), Кармьой (Норвегія), Салехард (Російська Федерація), Поліце (Польща).

В рамках співпраці з Посольством України в Японії і Японії в Україні в проекті "Фукусіма-Чорнобиль" компанією НКК японського суспільного телебачення проведено 4 зйомки документальних та науково освітніх фільмів про досвід подолання наслідків техногенних катастроф.

Міська рада Коростеня має позитивний досвід участі у міжнародних та всеукраїнських проектах та програмах (табл. 1.15).

Таблиця 1.15

Проекти і програми, в яких місто брало участь

Рік	Назва проекту або програми	Джерело фінансування	Отримані результати	Прогнозовані результати у майбутньому
2014	Формування політики, ґрунтованої на фактах, в сфері місцевого самоврядування в Україні	МЗС Норвегія	В рамках проекту було проведено соціологічне опитування, мета якого полягала у вивченні громадської думки стосовне відкритості діяльності органів місцевого самоврядування та їх співпраці з громадськістю.	Від кожного з пілотних міст проекту буде презентовано "Паспорт міста" в аспекті забезпечення відкритості та співпраці з громадськістю, з огляду на слабкі та сильні сторони, кращі практики та досвід, що може бути використаний іншими містами. Представники норвезької асоціації презентують підходи до підготовки планів підвищення ефективності діяльності органів місцевого самоврядування, які готуватимуться кожним з пілотних міст.
	Розвиток місцевого потенціалу для підтримки малого та середнього підприємництва на територіях, що постраждали від Чорнобильської катастрофи, шляхом розбудови місцевої інфраструктури підтримки бізнесу	МЗС Республіки Польща	Проведені навчальні семінари. Напрацьовані матеріали створення інформаційно-консультативного центру в пілотних містах.	Передбачено, що проект працюватиме у трьох населених пунктах Житомирської області – м. Коростені, м. Овручі та с.м.т. Лугини, які суттєво постраждали внаслідок Чорнобильської аварії та мають потенціал щодо розвитку малого і середнього підприємництва. Очікується, що в результаті реалізації проекту, який розрахований на 1,5 роки, у зазначених містах повноцінно функціонуватимуть інформаційно-консультативні пункти підтримки підприємців та буде підтримана хоча б одна кластерна ініціатива.
2013	Інтеграція питань захисту довкілля в стратегії місцевого розвитку територій, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи	ПРООН	Проведена акція "Чиста країна" спрямована прибирання від сміття паркової території, в якій взяли активну участь діти та молодь нашого міста. Міською радою затверджений Екологічний план міста Коростеня та Коростенського району до 2020 р	Покращення екологічного середовища в місті.
	Інтеграція дітей з особливими потребами в освітнє середовище	Ізраїльська Агенція Міжнародної співпраці MASHAV	Створено міську громадську організацію "Батьків, які виховують дітей інвалідів "Крила надії". Налагоджено системну співпрацю між органами влади та громадською організацією.	Надання повного спектру реабілітаційних послуг, реабілітаційного обладнання, соціальних виплат та формування громадської думки.

	Організація діяльності Центру надання адміністративних послуг	Фонд Фрідріха Наумана в Україні	Проведена навчання з працівниками центру надання адміністративних послуг в місті Коростені та Коростенському районі. Презентовано досвід роботи ЦНАПів в інших містах України	Продовжена робота ЦНАП в місті Коростені
	Глобальні Бібліотеки «Бібліоміст – Україна»	кошти IREX та місцевий бюджет	Проведено капітальний ремонт бібліотек-філіалів № 1, 2 (287 тис.грн.). Придбано 27 комплектів комп'ютерної техніки, 1 комп'ютерної мультимедійної техніки Відкритті центри вільного доступу до Інтернету та інформаційних технологіях в бібліотеках міста.	Збільшення можливостей доступу Коростенців до мережі Інтернет та інформаційних технологій. Проведення тематичних навчань з даного напрямку.
	Малі міста – магніт для інвесторів	Міністерства закордонних справ Республіки Польща	Створений індустриальний парк "Коростень" та внесений до Реєстру індустриальних парків України	Визначення керуючої компанії ПП "Коростень" Залучення інвестицій на дану територію.
2012	Стерилізація безпритульних собак	Фонд "Чотири лапи"	Проведена стерилізація 70 безпритульних собак, які знаходяться в притулку та тих, які були виявлені на вулицях міста.	В місті прийнята Програма регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами в місті Коростені на 2013 - 2017рр. В рамках даної програми виділяються кошти на подальшу стерилізацію собак та часткове їх утримання в притулку.
2011	Клініку дружньої до молоді	Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ)	Цільовою групою КДМ є діти віком від 10 до 18 років та молоді люди до 24 років. Основною цільовою групою КДМ є діти підліткового віку – від 14 до 18 років. Це пов'язано з психологічними особливостями цієї групи; з відсутністю у них навиків самостійного звертання за допомогою; з матеріальною і психологічною залежністю від батьків (не завжди є гроші на регулярне лікування, інколи вони не хочуть повідомляти батькам про існуючу проблему); з відчуттям недовіри до дорослих, з відсутністю відповідального ставлення до свого здоров'я. Протягом 3-х років до клініки звернулося 7,9 тисяч осіб. Питома	Створення волонтерських груп на базі загальноосвітніх закладів міста та району; організація виїзних груп спеціалістів клініки та інших соціальних центрів проведення сумісних консультувань та тестувань підлітків та молоді в сільській місцевості; пошук та залучення коштів з інших джерел фінансування для проведення капітального ремонту відділення та забезпечення новітнім оснащенням, медичним устаткуванням та апаратурою для покращення надання медичної допомоги цільовій категорії КДМ.

			вага повторних звернень становить більше 50%. Підлітки 14-18 років складають майже 40%. Проводиться профілактично-консультативна робота.	
	Реформа міського теплопостачання	USAID	Розроблений муніципальний енергетичного план 2011-2015 р Формується система енергоменеджменту в бюджетних установах	Зменшення бюджетних витрат пов'язаних з використання енергетичних ресурсів. Покращення послуг тепло, водо, енергопостачання.
	Лінія життя дітей Чорнобиля (Chernobyl children life line)	Аанглійської благодійної місії "Лінія життя дітей Чорнобиля" (Chernobyl children life line).	Співпраця відбувається по п'яти напрямках: - оздоровлення дітей м. Коростеня та Коростенського району; (близько 200 дітей щорічно)-на даний час близько 900 дітей. - підтримка соціально незахищених сімей та благодійна допомога дитячим будинкам; - спільний проект між пожежними частинами м. Коростеня та м. Ашфорда.(2 потужні машини та 60 вогнезахисних костюмів). - міжнародний освітній проект: інтернет-спілкування між школярами та підлітками м. Коростеня та м. Ашфорда з Великобританії. - екологічний проект по очищенню питної води у приватному секторі - продовжується співпраця з Спеціалізованим інститутом з питань раціонального використання води та управління навколишнім середовищем.	Продовжується співпраця по всім напрямкам.

1.8. Висновки з аналізу статистичних даних та опитування мешканців і підприємців

1. Базовою підставою існування (функцією) Коростеня як міста є необхідність підтримки руху вантажів залізничним транспортом і розташована тут вузлова залізнична станція. Залізничні шляхи, які проходять через місто, мають стратегічне значення для транспортної інфраструктури Європи.

2. У силу історичних обставин Коростень став регіональним центром (з відповідними центральними функціями: медицина, освіта, адміністративні послуги, місцевий торговельний центр) для півночі Житомирської області. Проте поступове знелюднення цих територій призведе до зменшення важливості цих функцій.

3. Коростень як промислова база для первинної переробки місцевої сировини має хороші перспективи для існування. Активізація промислового виробництва можлива у двох напрямках:

➤ розвиток "брудного" виробництва, що базується на дешевих місцевих ресурсах та місцевій дешевій робочій силі;

або

➤ розвиток виробництва готової до споживання продукції на основі створення у майбутньому привабливих умов для ведення бізнесу в свідомості місцевого населення та зовнішній інвесторів та приваблених умов для проживання приїжджих висококваліфікованих фахівців.

Розділ 2. РОЗРОБКА СИСТЕМИ ЦІЛЕЙ ТА ЗАВДАНЬ РОЗВИТКУ КОРОСТЕНЯ ДО 2025 Р.

2.1. Методологічні підстави стратегічного вибору та основні висновки з аналітично-описової частини

Перший Стратегічний план розвитку на 2006-2014 рр. містом розроблено в 2003-2005 роках та затверджено міською радою 23.08.2005 р.

В основі першої Стратегії лежали суперечливі уявлення про майбутнє міста, які склалися на початку 2000-х років. Коростень вже майже 20 років мав статус міста, яке постраждало від Чорнобильської катастрофи з усіма її наслідками: місто віднесене до зони радіаційного забруднення, неблагополучна екологія, підвищені ризики онкологічних захворювань тощо. В той самий час місто, яке свого часу сформувалось як важливий залізничний вузол та індустріальний центр серед мальовничої природи на території Житомирського Полісся, було відоме в області як дитячий санаторно-оздоровчий центр з необхідною інфраструктурою.

Тому, на етапі визначення пріоритетів розвитку міста Робоча група зіткнулася з дилемою необхідності поліпшення екологічного стану (виклик, на який необхідно було реагувати) та бажання розвитку туристичної індустрії, використовуючи при цьому історичний потенціал, тобто історичну пам'ять як про місто-курорт та існуючу на той час інфраструктуру.

Іншою детермінантою стратегічного вибору громади Коростеня на той час стало впровадження у 2001 році першого етапу бюджетної реформи з формульним принципом обрахунків бюджетів міст обласного значення та пов'язані з цим певні сподівання місцевої влади на більші бюджетні можливості міста для покращання міської інфраструктури та послуг.

Період від 2002 до 2004 років, коли формувалася Стратегія, відзначався суттєвим зростанням ВВП країни. Відтак, стратегічні пріоритети "Стратегії-2015" зосереджувалися на підвищенні якості життя населення, підвищенні зовнішньої, в т.ч, туристичної, привабливості міста, підвищенні активності громади та покращенні екологічної ситуації.

Однак, вже в 2005 році відбулося зниження ВВП, а у 2008 році світова економіка опинилася у кризовому стані, що болісно відбилося на економіці України.

Ці фактори вплинули і на економічний стан місцевого самоврядування, зокрема й міста Коростеня, тому багато з запланованих цілей Стратегії залишилися невітленими.

На початок актуалізації Стратегії 2014 року місто вже мало досвід залучення зовнішнього інвестора в рамках створеного Коростенського індустріального парку, деякий, хоч і не системний, досвід маркетингової діяльності (популяризації міста в Україні); у місті створено унікальний у своєму роді парк скульптур історичних постатей, пов'язаних з Коростенем, запроваджено цікаві новації в управлінні містом, зокрема, систему управління якістю муніципальних послуг ISO 9000-2000.

Підставою для оцінки вихідного стану міста на початок актуалізації Стратегії став новий аналіз соціально-економічних тенденцій розвитку міста за період 2006-2013 рр. та аналіз нових можливостей та загроз, що виходять із зовнішнього середовища.

Базові проблеми для міста на період станом на 2014 рік такі:

1. Процес активного скорочення кількості населення сповільнився, проте ця загальнонаціональна тенденція продовжується, насамперед, через природне зменшення населення.
2. Коростенщина належить до регіонів України з найгіршими демографічними показниками. В районі вже 30 років відсутній природній приріст населення. Загалом по Житомирській області показники природного приросту населення гірші ніж в середньому по Україні.
3. Зростає кількість молоді, яка вибуває за межі міста.
4. У 2013 р. на 100 жінок припадає 85 чоловіків і цей показник продовжує погіршуватися.
5. Середній вік мешканців Коростеня, як і в цілому по Україні, поступово зростає, проте більше половини населення міста перебуватиме до 2025 року в працездатному віці.
6. Рівень зареєстрованого нижчий за значення показника по країні. У 2014 році збільшення кількості працюючих не очікується.
7. Середньомісячна заробітна плата найманого працівника у Коростеня вища, ніж в середньому по області, але нижча середніх загальноукраїнських показників.
8. Показник доходів за 2013 рік на 1 мешканця нижчий від середнього по області (17,8 тис. грн. проти 21,5 тис. грн.), причому основу цих доходів становлять пенсійні та соціальні виплати. У 2014 р. можна очікувати лише номінальне зростання доходів населення за рахунок зростання мінімальної заробітної плати та індексації пенсійних і соціальних виплат.
9. Відзначається суттєве скорочення працюючих в промисловості, торгівлі, операціях з нерухомістю.
10. Житловий сектор та об'єкти бюджетної сфери характеризуються високим рівнем енергоспоживання, що викликає проблеми з утриманням цих будівель за умов підвищення вартості паливно-енергетичних ресурсів.
11. Екологічна ситуація в місті потребує значної уваги.

Система цілей розвитку міста повинна забезпечити розв'язання головних проблем його розвитку та максимально використати наявні можливості. З метою визначення ключових точок впливу на процес розвитку міста, змодельовано можливі сценарії його розвитку.

2.2. Сценарії розвитку міста

Стратегічне планування розвитку міста відбувається в принципово інших геополітичних та геостратегічних обставинах, в яких опинилася Україна після відомих подій листопада 2013-го та лютого 2014-го року. Впродовж трьох зимових місяців Майдан еволюціонував від класичного громадянського протесту до явища наднаціонального масштабу, яке кардинально змінило країну. У суспільній свідомості відбувся "квантовий скачок", який стрімко підняв мотиваційно-поведінкову планку та суспільні очікування. Березнева російська агресія, яка завершилася анексією Криму, та диверсійні операції на Сході України за московським сценарієм змінили картину світової політики. Україна, вже не вперше у своїй історії, опинилася в епіцентрі геополітичного розламу. Однак, чи не вперше, Україна у своєму протистоянні Росії отримала підтримку всього цивілізованого світу та шанс на європейську перспективу, а, отже, шанс на уникнення "інерційного" сценарію свого розвитку: подальшу економічну стагнацію аж до розпаду держави як системи.

Моделювання сценаріїв розвитку міста Коростеня до 2025 року можливе лише на тлі цих нових політичних та економічних реалій. Виходячи з цього, будь-який сценарій тепер може відбуватися під гаслом "Жити по-новому!"

2.2.1. Базові сценарні припущення:

1. ВВП на душу населення України в період 2014 – 2016 рр. незначно спадатиме, а після 2016 спостерігатимемо зростання 2-3% на рік.
2. В найближчі роки податкове навантаження на суб'єкти підприємницької діяльності та населення не зменшиться. Можна очікувати спрощення правил ведення бізнесу.
3. Продовжуватиметься девальвація національної валюти, що стимулюватиме товарне виробництво на експорт.
4. Очікується суттєвий перерозподіл податкових надходжень між державою та органами місцевого самоврядування на користь останніх.
5. В Україні поступово будуть впроваджені стандарти ЄС до виготовленої в Україні продукції
6. Рух товарів до та з ЄС буде безмитним, що сприятиме зростанню товарообороту між Україною та ЄС.
7. Інвестиційний клімат в Україні дещо покращиться. Країна стане привабливішою для європейських інвесторів.
8. Надалі зростатимуть ціни в національній валюті на паливно-енергетичні ресурси, особливо для населення та комунальних підприємств.
9. Доходи населення найближчі 2-3 роки будуть відносно низькими (в порівнянні з 2012-13 роками), після цього – поступово зростатимуть до 2025 р.
10. Підприємствам найближчі 2-3 роки буде обмежений доступ до позичкового капіталу. Потім доступ до кредитів має суттєво покращитися.

2.2.2. Базовий сценарій розвитку: "Жити по-новому разом з країною!"

У 2025 році населення міста залишається стабільним у межах 66,0 тис. осіб. Незначне природне зменшення населення буде компенсуватися механічним приростом за рахунок населення району. Однак, демографічне навантаження буде поступово зростати через вплив молоді та старіння населення міста. У місті буде й надалі спостерігатися дисбаланс чоловічого і жіночого населення на користь другого, що вимагатиме створення робочих місць для жінок.

Рівень офіційного безробіття у місті за існуючих тенденцій залишається близьким до середнього значення по країні, однак кількість робочих місць на 1000 осіб у реальному секторі економіки у прогнозованому періоді не зможе наблизитися до рівня 1990 року. Середньомісячна заробітна плата у місті залишатиметься нижчою від середньо українських показників. Якщо кількість робочих місць не зростатиме, то основу доходів у місті й надалі будуть становити соціальні та пенсійні виплати. У прогнозований період буде й надалі спостерігатися суттєве скорочення працівників у всіх найважливіших сферах економіки міста.

Населення міста практично не зростатиме. Зменшиться приплив населення з навколишніх сільських територій. Відзначатиметься старіння населення та деяке зростання демографічного навантаження в межах загальнонаціональних показників. На 2025-й рік більшість працездатного населення буде передпенсійного віку. Дедалі більше відчуватиметься брак молодих кваліфікованих кадрів.

Коростень залишається промисловим центром на основі традиційних виробництв зі значним техногенним навантаженням на довкілля. В основі економіки міста – залізничний вузол та видобувна промисловість, сфера послуг для місцевого населення, виробництво будівельних матеріалів і конструкцій, деревопереробна промисловість.

Середній рівень доходів населення невисокий порівняно з середньо українським. Основну їх частку складатимуть соціальні та пенсійні виплати.

Недостача коштів бюджету призведе до труднощів в утриманні існуючої інженерної інфраструктури міста.

2.2.3. Сценарій екстенсивного економічного розвитку.

Основою сценарію є розширення традиційних та запуск нових низько- та середньотехнологічних виробництв у сфері первинної переробки природних ресурсів, зокрема мінеральних та лісових: збільшення виробництва будівельних матеріалів та конструкцій, переробки деревини (пиломатеріали, дрова, тріски, пелети) тощо.

Підставою існування такого сценарію є достатня кількість місцевих сировинних ресурсів, наявна робоча сила, доступні виробничі площі та вільні земельні ділянки, наявні комунікації, зростаючий запит на таку продукцію.

Коростень стає великим промисловим центром добувної та переробної промисловості середньо- та низькотехнологічних циклів. Створюються нові робочі місця, однак рівень доходів зростатиме незначно.

За демографічними показниками сценарій відповідає базовому.

2.2.4. Сценарій інтенсивного розвитку: "Друге дихання".

Ґрунтується на нарощуванні потужностей промислового виробництва на базі нових інвестиційних проектів в традиційних для міста або суміжних галузях з поступовим зміщенням виробничих циклів в бік зростання глибини переробки. Новою суттєвою галуззю промисловості у місті може стати машинобудування. Передумовами такого розвитку ситуації є:

- сформований імідж міста як промислового центру;
- наявний зареєстрований Індустріальний парк "Коростень";
- наявність природних ресурсів;
- наявність відносно (до країн Європи) дешевої робочої сили;
- розвинені залізничні та автомобільні транспортні комунікації;
- відносна близькість та добре сполучення з Києвом, Мінськом, Варшавою.

За цим сценарієм у місті з'являються нові промислові підприємства переважно 5-6-го технологічних укладів. При цьому зберігаються більшість існуючих підприємств. Середня заробітна плата поступово зростатиме. З'являється потреба в кваліфікованій робочій силі, яку можна привабити високими заробітними платами та підвищенням якості життя.

Зміна податкової бази дозволить поступово збільшити надходження до бюджету міста, а відтак – впровадження значних міських інфраструктурних проектів (вулиці, вода, електрика, промислові та тверді побутові відходи).

2.3. Стратегічний вибір громади міста

Стратегічний вибір громади міста повинен враховувати можливі сценарії розвитку міста та базується насамперед на бажаннях мешканців міста, виражених в баченні, аналізі слабких і сильних сторін міста, можливостей і загроз для його розвитку.

2.3.1. Формулювання бачення міста "Коростень – 2025".

Бачення — це узагальнене відображення основних цінностей мешканців міста та оптимістичних очікувань щодо майбутнього Коростеня.

Робоча група стратегічного планування, на основі проведеного аналізу, соціологічних опитувань та дискусій у робочих групах і на громадських слуханнях визначила нове бачення майбутнього міста:

Коростень — регіональний історико-культурний та економічний центр Житомирського Полісся з розвинутою багатопрофільною промисловістю високих технологій. Місто щирих та гостинних людей, відкрите для гостей та інвесторів, екологічно безпечне, комфортне для проживання.

2.3.2. Обґрунтування стратегічного вибору.

Мета Стратегічного плану – спрямувати обмежені ресурси на пріоритетні сфери, які призведуть до бажаного напряму розвитку. Одним із перевірених інструментів вибору пріоритетів є SWOT-аналіз.

За результатами SWOT-аналізу (додаток **) були отримані такі висновки:
Стратегічний план розвитку Коростеня повинен опиратися на такі сильні сторони міста:

- 1) багатопрофільний малий і середній бізнес з акцентом на транспорт та промислове виробництво;
- 2) розвинене громадянське суспільство, що виявляється у місцевому патріотизмі, впевненості у власних силах мешканців та підприємців, рішучості у відстоюванні власних інтересів;
- 3) розвинений інформаційний простір;
- 4) високий ступінь реалізації прийнятих міськрадою програм і планів соціально-економічного розвитку;
- 5) рішучість у відстоювання власних інтересів громади;
- 6) велика кількість різних природних ресурсів (мінеральні та лісові);
- 7) позитивне ставлення місцевих підприємців до приходу сторонніх, в т.ч. іноземних, інвесторів;
- 8) наявність вільних виробничих площ;
- 9) наявність вільних земельних ділянок для значних інвестицій;
- 10) наявність кваліфікованої робочої сили,
оскільки вони найбільше сприяють використанню тих можливостей для розвитку, які є у міста.

Бажаним є збереження та розбудова таких сильних сторін міста, як:

- 1) хороша взаємодія місцевих, регіональних і центральних органів влади;
- 2-4) високий ступінь реалізації прийнятих міськрадою програм і планів соціально-економічного розвитку;
- 2-4) сталий баланс політичних сил, які можуть об'єднатися для прийняття важливих рішень;
- 2-4) рішучість у відстоювання власних інтересів громади,
тому, що вони найбільше послаблюють загрози для розвитку міста.

Необхідно передбачити зменшення впливу чи ліквідацію таких слабких сторін, як:

- 1) територія, уражена в результаті аварії на ЧАЕС;
- 2) спад виробництва продукції підприємствами міста;
- 3-6) недостатність кваліфікованих кадрів інженерних та робітничих професій;
- 3-6) поганий стан інженерної та комунальної інфраструктури;
- 3-6) несприятливий інвестиційний клімат,
оскільки вони найбільше перешкоджають використанню тих можливостей для розвитку, які є у міста.

Особливо небезпечними для міста є такі його характеристики (слабкі сторони), як:

- 1-2) територія, уражена в результаті аварії на ЧАЕС;

- 1-2) недостатня пропускна потужність очисних споруд каналізації;
- 3-6) одне джерело водопостачання;
- 3-6) застарілі електромережі;
- 3-6) спад виробництва продукції підприємствами міста;
- 3-6) надмірна залежність міської теплоенергетики від імпортного газу тому, що вони посилюють загрози для розвитку міста.

Комплексний аналіз загроз і можливостей з врахуванням впливу на них сильних і слабких сторін міста показує, що основними можливостями для Коростеня є:

1-2) збільшення експорту місцевої продукції після вступ до зони вільної торгівлі з ЄС та розвиток міжнародних зв'язків;

1-2) Створення нових високотехнологічних наукомістких промислових підприємств;

1-3) Розширення участі МСБ в реальному секторі економіки (матеріальне виробництво);

4) набуття статусу центру укрупненого району;

5) розширення повноважень ОМС в результаті реформи місцевого самоврядування;

6) розширення ресурсної бази ОМС в результаті адміністративно-територіальної реформи;

7) індустріальний парк "Коростень" – національний проект;

8) підвищення ефективності міської енергетики.

Основні загрози у свою чергу полягають у:

1) погіршенні екологічної ситуації;

2-3) неспроможності населення та організацій оплачувати енергоносії за різкого підвищення тарифів;

2-3) політичній нестабільності;

4) різкому зростанні витрат на захоронення ТПВ;

5) зменшенні кількості навчальних закладів через зменшення кількості учнів.

Використовуючи Матрицю SWOT-аналіз і матрицю "чистих" стратегій (рис. 2.1).

		Внутрішні фактори	
		Сильні сторони	Слабкі сторони
Зовнішні фактори	Можливості	АГРЕСИВНА (НАСТУПАЛЬНА) (максимальне використання сильних сторін міста за одночасного використання зовнішніх можливостей)	ДИНАМІЧНА (КОНКУРЕНТНА) (формування конкурентних переваг міста через баланс слабких сторін міста та можливостей, пов'язаних з оточенням)
	Загрози	КОНСЕРВАТИВНА (ЗБЕРЕЖЕННЯ) (максимальне використання сильних сторін внутрішнього потенціалу міста за одночасного зменшення зовнішніх загроз)	ОБОРОННА (протидія зовнішнім загрозам міста)

Рис. 2.1. Матриця "чистих" стратегій

Базуючись на результатах аналітично-описової частини та SWOT-аналізу, громада міста обрала, як базову, динамічну (конкурентну стратегію), яка передбачає формування конкурентних переваг міста шляхом мінімізації впливу на розвиток міста слабких його міста за допомогою можливостей, які зараз виникають в нашій країні та у світі. При цьому місто повинно максимально використати свої сильні сторони.

Таким чином були обрані два основних напрями розвитку міста, сфери і місця концентрації ресурсів суб'єктів місцевого розвитку:

1. *Регіональний індустріальний центр багатопрофільної економіки*, тому, що неминуча трансформація економіки нашої держави та наявних у міста потенціал надають широкі можливості для розвитку цієї сфери.

2. *Місто високої якості міського середовища*, оскільки більшість проблем зосереджені в соціальній сфері та інженерній інфраструктурі міста, що призводить до негативних соціальних та демографічних наслідків.

З метою досягнення бажаного бачення, за кожним з обраних пріоритетних напрямів, були визначені стратегічні цілі. Розроблення і досягнення цілей формує основу для управління містом. Стратегічні цілі

повинні давати відповідь на запитання, що необхідно зробити, щоб досягти бачення розвитку міста (рис. 2.2).

Рис. 2.2. Структура стратегічних цілей розвитку м. Коростеня до 2025 р.

Стратегічні цілі деталізовані в операційних цілях (табл. 2.1). Операційні цілі — це формулювання чітких відповідей на питання, яким шляхом, яким чином громада намагатиметься реалізувати стратегічні цілі свого розвитку.

Операційні цілі, своєю чергою, об'єднують комплекси завдань та визначають конкретніші заходи, що згодом можуть бути реалізовані за допомогою проектів та програм дій. Завдання – це конкретні дії, які ведуть до реалізації цілей. Вони є підставою втілення стратегії розвитку. Крім того, завдання у сфері стратегічного планування розвитку – це способи вимірювання результатів, показники, які свідчитимуть, чи зробили ми те, що планували зробити. Відповідно до цих засад і були сформульовані запропоновані нижче завдання Стратегічного плану розвитку м. Коростеня до 2025 р.

Таблиця 2.1

Система цілей розвитку м. Коростеня до 2025 р.

Стратегічні напрями	Стратегічні цілі	Операційні цілі
1. Регіональний індустріальний центр багатoproфільної економіки	1.1. Стимулювати розвиток високотехнологічних секторів промисловості	1.1.1. Індустріальний парк "Коростень" – національний проект
		1.1.2. Розробка інвестиційних пропозицій щодо використання старих промислових зон
	1.2. Покращити підприємницький клімат	1.2.1. Розвиток інфраструктури підтримки бізнесу
		1.2.2. Удосконалення системи надання адміністративних послуг та розвиток електронного урядування
	1.3. Удосконалити систему маркетингу міста	1.3.1. Формування бренду міста
		1.3.2. Реалізація активної міжнародної маркетингової політики з створення позитивного іміджу міста
2. Місто високої якості міського середовища	2.1. Покращити візуальний імідж міста	2.1.1. Реконструкція центральної площі міста на принципах публічно-приватного партнерства
		2.1.2. Реалізація локальних проектів благоустрою шляхом залучення активної частини громади
	2.2. Підвищити рівень енергетичної та екологічної безпеки міста	2.2.1. Розвиток міської енергетики
		2.2.2. Модернізація системи водопостачання/водовідведення
		2.2.3. Підвищення екологічної свідомості населення
		2.2.4. Поліпшення поводження з побутовими, промисловими і небезпечними відходами

Завдання стратегічного плану розвитку Коростеня

Напрямок 1 Регіональний індустріальний центр багатoproфільної економіки

Стратегічна ціль 1.1 Стимулювати розвиток високотехнологічних секторів промисловості

Операційна ціль 1.1.1 Індустріальний парк «Коростень» – національний проект

Номер	Назва завдання	Координатор (відповідальний виконавець)	Партнери (виконавці)	Термін (тривалість) реалізації	Джерела фінансування (ресурси)	Критерії виконання
1.1.1.1	Визначити керуючу компанію	Заступник міського голови з економічних питань	Держінвестпроект України, ДБУ «Житомирський регіональний центр з інвестицій та розвитку», відділ місцевого економічного розвитку управління економіки	6 міс.	Міський бюджет*	Визначена керуюча компанія індустріального парку «Коростень», укладений договір
1.1.1.2	Залучити «якірних інвесторів»	Заступник міського голови з економічних питань	Держінвестпроект України, ДБУ «Житомирський регіональний центр з інвестицій та розвитку», відділ місцевого економічного розвитку управління економіки, управління економіки виконавчого комітету міської ради, відділ місцевого економічного розвитку управління економіки.	2 роки	Державний бюджет України, міський бюджет, кошти керуючої компанії, кошти інвестора.	Визначені інвестори, які здатні продемонструвати вигідність ведення бізнесу на цій території, укладені договори.

1.1.1.3	Сприяти отриманню дозволів, проходження погоджувальних процедур з метою забезпечення започаткування «якірними інвесторами» промислового виробництва	Заступник міського голови з економічних питань	Держінвестпроект України, ДБУ «Житомирський регіональний центр з інвестицій та розвитку», управління економіки виконавчого комітету міської ради, керуюча компанія, організації, які надають дозволи	6 міс.	Міський бюджет*, кошти керуючої компанії, кошти інвестора	Отримані всі необхідні документи для започаткування «якірними» інвесторами промислового виробництва
1.1.1.4	Трасувати під'їзні шляхи та підготувати проект будівництва інженерних мереж для «якірного» інвестора	Заступник міського голови з економічних питань	ДБУ «Житомирський регіональний центр з інвестицій та розвитку», керуюча компанія індустріального парку, управління економіки виконавчого комітету міської ради, спеціалізована проектна організація.	6 міс.	Державний бюджет, міський бюджет, кошти керуючої компанії, кошти інвестора	Погоджений проект підведення інженерних мереж для «якірного» інвестора
1.1.1.5	Брати участь у пошуку та визначенні учасників індустріального парку	Заступник міського голови з економічних питань	Держінвестпроект України, ДБУ «Житомирський регіональний центр з інвестицій та розвитку», керуюча компанія індустріального парку, управління економіки виконавчого комітету міської ради	3 роки	Державний бюджет України, обласний, районний, міський бюджет, кошти керуючої компанії, кошти інвестора.	Визначені всі учасники індустріального парку

1.1.1.6	Розширити межі індустріального парку	Заступник міського голови з економічних питань	Держінвестпроект України, ДБУ «Житомирський регіональний центр з інвестицій та розвитку», керуюча компанія індустріального парку, управління економіки виконавчого комітету міської ради, відділ місцевого економічного розвитку управління економіки, Державне агентство земельних ресурсів.	1 рік	Міський бюджет	Збільшення площі мінімум на 18 га
1.1.1.7	Визначити небажані види діяльності на території Парку	Секретар міської ради	керуюча компанія індустріального парку, управління економіки виконавчого комітету міської ради	6 міс.	Міський бюджет*	Затверджений на сесії міської ради список небажаних видів діяльності, організація громадських слухань

* Без додатковий асигнувань

Напрямок 1 Регіональний індустріальний центр багатопрофільної економіки
Стратегічна ціль 1.1 Стимулювати розвиток високотехнологічних секторів промисловості
Операційна ціль 1.1.2 Розробка інвестиційних пропозицій щодо використання старих промислових зон

Номер	Назва завдання	Координатор (відповідальний виконавець)	Партнери (виконавці)	Термін (тривалість) реалізації	Джерела фінансування (ресурси)	Критерії виконання
1.1.2.1.	Інвентаризувати старопромислові зони (СПЗ) на території міста	Управління економіки	МБТІ, міськрайонне управління державного агентства земельних ресурсів	6 міс.	Міський бюджет*	Зібрана інформація про наявні земельні ділянки і будівлі, та інженерні мережі і їх характеристики в СПЗ
1.1.2.2.	Створити реєстр та каталог СПЗ	Управління економіки	Власники підприємств, земельних ділянок і будівель	1 рік	Міський бюджет*, власники	Створений реєстр та каталог майнових об'єктів СПЗ
1.1.2.3.	Підготувати спільно з власниками підприємств СПЗ інвестиційні пропозиції	Управління економіки	Власники підприємств, земельних ділянок і будівель	1 рік	Міський бюджет*, власники	Підготовлені 3 інвестиційні пропозиції для включення в інвестиційний паспорт міста
1.1.2.4.	Ревіталізувати вибрані СПЗ спільно з власниками підприємств	Перший заступник міського голови	Власники підприємств, земельних ділянок і будівель, проектні організації, громадські організації, відділ архітектури, містобудування та земельних ресурсів, <i>археологи</i>	4 роки	Міський бюджет, власники, грантові кошти, кошти населення	Ревіталізована 1 СПЗ

1.1.2.5.	Рекультивувати занедбану територію СПЗ	Перший заступник міського голови	Власники підприємств, земельних ділянок і будівель, проектні організації, громадські організації, відділ архітектури, містобудування та земельних ресурсів, археологи	2 роки	Міський бюджет, власники, грантові кошти, кошти населення	Рекультивована 1 СПЗ
----------	--	----------------------------------	---	--------	---	----------------------

Напрямок 1 Регіональний індустріальний центр багатопрофільної економіки

Стратегічна ціль 1.2 Покращити підприємницький клімат

Операційна ціль 1.2.1 Розвиток інфраструктури підтримки бізнесу

Номер	Назва завдання	Координатор (відповідальний виконавець)	Партнери (виконавці)	Термін (тривалість) реалізації	Джерела фінансування (ресурси)	Критерії виконання
1.2.1.1	Створити Центр підтримки бізнесу	Управління економіки	Підприємці, ЦНАП, громадські організації	1 рік	Міський бюджет, кошти місцевих підприємців, гранти	Діючий міський інформаційно-консультаційний центр з підтримки бізнесу
1.2.1.2	Впровадити навчальні програми з підприємництва в ЗОШ міста	Відділ освіти	Управління економіки, Центр підтримки бізнесу, Західноукраїнський регіональний навчальний центр	1 рік	Міський бюджет*, благодійні внески	Інтегровані в навчальний план ЗОШ спецкурси з підприємництва, забезпечені методичними і дидактичними матеріалами
1.2.1.3	Створити інвестиційний паспорт міста	Управління економіки	Центр підтримки бізнесу, підприємці міста, консалтингова компанія	6 міс.	Міський бюджет, кошти місцевих підприємців	Друкована і електронна версія паспорту, включення цих проектів в Інтерактивну інвестиційну карту України
1.2.1.4	Створити каталог продукції та послуг місцевих підприємств	Управління економіки	Центр підтримки бізнесу, місцеві підприємці	6 міс.	Кошти місцевих підприємців, міський бюджет*	Інтерактивна електронна версія каталогу

Напрямок 1 Регіональний індустріальний центр багатопрофільної економіки

Стратегічна ціль 1.2 Покращити підприємницький клімат

Операційна ціль 1.2.2 Удосконалення системи надання адміністративних послуг та розвиток електронного Урядування

Номер	Назва завдання	Координатор (відповідальний виконавець)	Партнери (виконавці)	Термін (тривалість) реалізації	Джерела фінансування (ресурси)	Критерії виконання
1.2.2.1	Реконструювати центр надання адміністративних послуг	Керуючий справами виконкому	начальник центру надання адміністративних послуг, проектна організація, будівельна організація, державна служба охорони	6 міс.	Міський бюджет, гранти	Збільшення приміщення центру надання адміністративних послуг на 36м ² . Поділ на «фронт-офіс» (рецепція, зона очікування та прийому відвідувачів) і «бек-офіс» (опрацювання справ)
1.2.2.2	Впровадити електронний документообіг з надання адміністративних послуг	Керуючий справами виконкому	ІТ-компанія, начальник центру надання адміністративних послуг	1 рік	Міський бюджет, грантові кошти	Перевести весь документообіг в електронну форму
1.2.2.3	Впровадити систему надання адміністративних послуг в електронній формі через мережу Internet	Керуючий справами виконкому	ІТ-компанія, ГО, центр надання адміністративних послуг	3 роки	Міський бюджет, грантові кошти	Надання 25% адміністративних послуг в електронній формі через мережу Internet

Напрямок 1 Регіональний індустріальний центр багатопрофільної економіки
Стратегічна ціль 1.3 Удосконалити систему маркетингу міста
Операційна ціль 1.3.1 Формування бренду міста

Номер	Назва завдання	Координатор (відповідальний виконавець)	Партнери (виконавці)	Термін (тривалість) реалізації	Джерела фінансування (ресурси)	Критерії виконання
1.3.1.1	Розробити концепцію брендбуку міста та технічне завдання	Секретар міської ради	Громадська рада, відділ ІКЗ виконавчого комітету міської ради, управління економіки виконавчого комітету міської ради, відділ місцевого економічного розвитку управління економіки	3 місяці	Міський бюджет*	Розроблене положення «Про бренд міста Коростеня»
1.3.1.2	Вибрати та затвердити брендбук міста на конкурсній основі	Секретар міської ради	Заступник міського голови з економічних питань, управління економіки виконавчого комітету міської ради, відділ місцевого економічного розвитку управління економіки	6 місяців	Міський бюджет, кошти громадських організацій, гранти	Прийнятий брендбук міста
1.3.1.3	Розробити план маркетингових комунікацій просування міста як індустріального центру та міста високої якості життя	Секретар міської ради,	Громадська рада, ЗМІ, відділ ІКЗ виконавчого комітету міської ради	Щороку	Міський бюджет	План як визначає перелік інструментів маркетингова комунікацій з вказанням відповідальні за їх виконання,

Напрямок 1 Регіональний індустріальний центр багатoproфільної економіки

Стратегічна ціль 1.3 Удосконалити систему маркетингу міста

Операційна ціль 1.3.1 Реалізація активної міжнародної маркетингової політики з створення позитивного іміджу міста

Номер	Назва завдання	Координатор (відповідальний виконавець)	Партнери (виконавці)	Термін (тривалість) реалізації	Джерела фінансування (ресурси)	Критерії виконання
1.3.2.1	Оновити дизайн сайту міста з урахуванням розроблених розробленого брендбуку	Секретар міської ради	Відділ інформаційно-консультативного забезпечення	6 міс.	Міський бюджет	Інформація надається відповідно до розробленої системи
1.3.2.2	Створити скорочену англomовну версію сайту міста	Секретар міської ради	Відділ інформаційно-консультативного забезпечення	6 міс	Міський бюджет	Перекладені англійською мовою розділи сайту, спрямовані на інвесторів та туристів, з актуальною інформацією
1.3.2.3	Створити «дорожню карту» (концепцію) співпраці з містами – партнерами	Секретар міської ради	Заступник міського голови, Відділ інформаційно-консультативного забезпечення, апарат міської ради, управління економіки	2 міс	Міський бюджет	Щорічне складання планів співпраці з містами – партнерами. Обмін інформацією про розвиток громади на сайтах міст.

1.3.2.4	Скласти календар проведення найбільш важливих міських заходів та забезпечити їх оприлюднення в засобах масової інформації та тематичних інтернет-ресурсах	Секретар міської ради	Заступник міського голови, Відділ інформаційно-консультативного забезпечення, відділ культури, апарат міської ради, міській відділ освіти, відділ сім'ї, молоді та спорту, управління економіки	1 міс.	Міській бюджет, кошти спонсорів	Збільшена кількість учасників та гостей міста в проведені заходів згідно затвердженого плану. Забезпечено інформування про їх проведення та учасників в ЗМІ та тематичних інтернет-ресурсах.
---------	---	-----------------------	---	--------	---------------------------------	--

Напрямок 2 Місто високої якості міського середовища

Стратегічна ціль 2.1 Покращити візуальний імідж міста

Операційна ціль 2.1.1 Реконструкція центральної площі міста на принципах публічно-приватного партнерства

Номер	Назва завдання	Координатор (відповідальний виконавець)	Партнери (виконавці)	Термін (тривалість) реалізації	Джерела фінансування (ресурси)	Критерії виконання
2.1.1.1	Зареєструвати місто на сайті Skyscrapercity.com та постійно просувати бренд міста	Відділ архітектури, містобудування та земельних ресурсів	Інформаційно-консультаційний відділ	постійно	Міський бюджет*	Окрема тема на профільній гілці форуму та її постійна підтримка
2.1.1.2	Розробити базову концепцію розвитку центральної площі	Відділ архітектури, містобудування та земельних ресурсів	Профільні проектні організації	3 міс.	Міський бюджет*	Розроблені варіанти концепція
2.1.1.3	Створити дискусійні майданчиків для залучення громади міста до планування	Заст. міського голови	Інформаційно-консультаційний відділ, відділ освіти, відділ культури, відділ молоді і спорту, ТЩ, ГО, управління праці	6 міс.	Міський бюджет*, донори, волонтерство	Не менше 30 поданих пропозицій
2.1.1.4	Узагальнити пропозиції від громади та розробити технічне завдання на проект, відбір розробника через конкурс	Відділ архітектури, містобудування та земельних ресурсів		6 міс.	Міський бюджет*	Розроблене технічне завдання, відібраний розробник
2.1.1.5	Розробити проектно-кошторисну документацію та відібрати виконавців	Управління житлово-комунального господарства	Проектна організація	6 міс.	Міський бюджет, донори	Затверджена проектно-кошторисна документація
2.1.1.6	Виконати роботи з реконструкції	Заст. міського голови	Підрядні організації, Управління житлово-комунального господарства	2 роки	Міський бюджет, донори, місцевий бізнес	Реконструйована площа згідно з проектом
2.1.1.7	Проводити постійний інформаційний супровід ходу реконструкції площі	Інформаційно-консультаційний відділ	ЗМІ	Постійно на період будівництва	Міський бюджет	Мінімум одна публікація/сюжет на тему щомісячно

Напрямок 2 Місто високої якості міського середовища

Стратегічна ціль 2.1 Покращити візуальний імідж міста

Операційна ціль 2.1.2 Реалізація локальних проектів благоустрою шляхом залучення активної частини громади

Номер	Назва завдання	Координатор (відповідальний виконавець)	Партнери (виконавці)	Термін (тривалість) реалізації	Джерела фінансування (ресурси)	Критерії виконання
2.1.2.1	Реконструювати внутріквартальні двори та площі, відібрані за конкурсом	Заст. міського голови	Управління ЖКГ, Інформаційно-консультаційний відділ, Відділ архітектури, містобудування та земельних ресурсів, ГО, будівельні і проектні організатори	4 роки	Міський бюджет, місцевий бізнес, донори, кошти громадян	Завершені 4 проекти реконструкції
2.1.2.2	Проаналізувати пропозиції з благоустрою, які містяться в Генеральному плані, створення переліку перспективних проектів	Відділ архітектури, містобудування та земельних ресурсів		2 міс.	Міський бюджет	Сформований перелік об'єктів, які потребують благоустрою
2.1.2.3	Облаштувати муніципальний пляж на р. Уж	Заст. міського голови	Інформаційно-консультаційний відділ, Управління ЖКГ, ГО, місцевий бізнес, підрядні організації, будівельні організації	3 роки	Міський бюджет, місцевий бізнес, донори, кошти громадян	Облаштований пляж
2.1.2.4	Облаштувати місця відпочинку громадян на берегах р. Уж	Заст. міського голови	Інформаційно-консультаційний відділ, Управління ЖКГ, ГО, місцевий бізнес, підрядні організації	3 роки	Міський бюджет, місцевий бізнес, донори, кошти громадян	Облаштовані місця
2.1.2.5	Розробити проекти благоустрою в рамках пропозицій Генплану	Заст. міського голови	Інформаційно-консультаційний відділ, Управління ЖКГ, ГО, місцевий бізнес, підрядні організації	4 роки	Міський бюджет, місцевий бізнес, донори, кошти громадян	Проектно-кошторисна документація

Напрямок 2 Місто високої якості міського середовища

Стратегічна ціль 2.2 Підвищити рівень енергетичної та екологічної безпеки міста

Операційна ціль 2.2.1 Розвиток міської енергетики

Номер	Назва завдання	Координатор (відповідальний виконавець)	Партнери (виконавці)	Термін (тривалість) реалізації	Джерела фінансування (ресурси)	Критерії виконання
2.2.1.1	Термомодернізувати 4 об'єкти у бюджетній сфері	Енергоменеджер	Проектні і будівельні організації, УЖКГ, відділ освіти, відділ культури, ЦМЛ	8 років	Міський бюджет, залучені кошти	Термомодернізовані 4 об'єкти до класу С
2.2.1.2	Перевести 8 котелень на альтернативні види палива	Енергоменеджер	Проектні і будівельні організації, УЖКГ	4 роки	Міський бюджет, кошти КП, залучені кошти, запозичення	8 котелень на альтернативних видах палива (% зменшення обсягів газу)
2.2.1.3	Модернізувати 5 котелень та 15 км теплотраси	Енергоменеджер	Проектні і будівельні організації, УЖКГ	4 роки	Міський бюджет, кошти КП, залучені кошти, запозичення	5 модернізованих котелень, 15 км теплотрас (Втрати теплової енергії не більші за 12,262 тис. Гкал.)
2.2.1.4	Оптимізувати мережу котелень	Енергоменеджер	Проектні і будівельні організації, УЖКГ	4 роки	Міський бюджет, кошти КП	Консервація 2-х котелень
2.2.1.5	Проводити регулярні просвітницькі заходи з енергозбереження серед населення	Енергоменеджер	Відділ освіти, комунальні підприємства, громадські організації, ЗМІ	Постійно	Міський бюджет, гранти, кошти комунальних підприємств	Навчальні програми з енергозбереження в усіх школах і дитсадках міста; обладнані інформаційні стенди у всіх бюджетних установах міста

2.2.1.6	Реалізувати малобюджетні енергоефективні заходи в будівлях бюджетної сфери	Енергоменеджер	Проектні і будівельні організації, УЖКГ, відділ освіти, культури, ЦМЛ	4 роки	Міський бюджет, кошти КП	Максимальне відхилення температури приміщень від санітарних норм у освітніх закладах - 6%, у закладах охорони здоров'я 0%
---------	--	----------------	---	--------	--------------------------	---

Напрямок 2 Місто високої якості міського середовища

Стратегічна ціль 2.2 Підвищити рівень енергетичної та екологічної безпеки міста

Операційна ціль 2.2.2 Модернізація системи водопостачання/водовідведення

Номер	Назва завдання	Координатор (відповідальний виконавець)	Партнери (виконавці)	Термін (тривалість) реалізації	Джерела фінансування (ресурси)	Критерії виконання
2.2.2.1	Дослідити можливості альтернативних джерел водопостачання міста	Заст. міського голови	УЖКГ, дослідні організації, водоканал	1 рік	Міський бюджет	Знайдене перспективне джерело
2.2.2.2	Розробити проектно-кошторисну документацію альтернативного водозабору та магістральної гілки водогону	Заст. міського голови	УЖКГ, проектні організації, водоканал	2 роки	Міський бюджет, гранти	Проектно-кошторисна документація
2.2.2.3	Розробити концепцію каналізування міста	Заст. міського голови	УЖКГ, проектні організації, водоканал	1 рік	Міський бюджет	Розроблена концепція
2.2.2.4	Замінити міжквартальні водопровідні мережі	Заст. міського голови	УЖКГ, проектні організації, водоканал	4 роки	Міський бюджет, кошти водоканалу	Мінімум 10 км
2.2.2.5	Перевести дезінфекцію води з використанням гіпохлориту натрію	Заст. міського голови	УЖКГ, проектні організації, водоканал	2 роки	Міський бюджет, кошти водоканалу, гранти	Впровадження нова технологія систему дезінфекції води

Напрямок 2 Місто високої якості міського середовища

Стратегічна ціль 2.2 Підвищити рівень енергетичної та екологічної безпеки міста

Операційна ціль 2.2.3 Підвищення екологічної свідомості населення

Номер	Назва завдання	Координатор (відповідальний виконавець)	Партнери (виконавці)	Термін (тривалість) реалізації	Джерела фінансування (ресурси)	Критерії виконання
2.2.3.1	Створити Громадську екологічну раду при міському голові м. Коростень для забезпечення доступу громадськості до прийняття рішень з питань, що стосуються довкілля	Заступник міського голови	Управління УЖКГ, відділ з питань цивільного захисту, управління праці та соціального захисту населення, відділ інформаційно-консультаційного забезпечення, громадські організації	3 міс.	Міський бюджет*	Постійно діюча громадська рада
2.2.3.2	Залучити ЗМІ до інформування населення щодо стану довкілля в місті	Заступник міського голови	Управління УЖКГ, цивільного захисту, управління праці та соціального захисту населення, відділ інформаційно-консультаційного забезпечення, ЗМІ, громадські організації	3 міс.	Міський бюджет*	Щомісячний сюжет/публікація на тематику стану довкілля в місті
2.2.3.3	Залучити духовно-релігійні установи для формування екологічного мислення населення	Заступник міського голови	Управління УЖКГ, відділ освіти, відділ інформаційно-консультаційного забезпечення, релігійні організації	6 міс.	Міський бюджет*, благодійні внески	Започаткування практики прибирання певних ділянок міста, організованого релігійними громадами міста

2.2.3.4	Інтегрувати до викладання природничих наук у середніх школах питань збереження навколишнього середовища	Відділ освіти	Управління УЖКГ, відділ з питань цивільного захисту, громадські організації	2 роки	Міський бюджет*, благодійні внески	Інтегровані в навчальний план природничих наук ЗОШ спецтеми з питань збереження навколишнього середовища, забезпечені методичними і дидактичними матеріалами
---------	---	---------------	---	--------	------------------------------------	--

Напрямок 2 Місто високої якості міського середовища

Стратегічна ціль 2.2 Підвищити рівень енергетичної та екологічної безпеки міста

Операційна ціль 2.2.4 Поліпшення поводження з побутовими, промисловими і небезпечними відходами

Номер	Назва завдання	Координатор (відповідальний виконавець)	Партнери (виконавці)	Термін (тривалість) реалізації	Джерела фінансування (ресурси)	Критерії виконання
2.2.4.1	Закупити новий спецтранспорт для санітарного очищення міста	Заступник міського голови	УЖКГ КВГП	3 роки	Державний бюджет, місцевий бюджет, кошти КП	Закуплено 4 одиниці техніки
2.2.4.2	Завершити впровадження системи роздільного збору ТПВ з подальшим сортуванням з метою зменшення об'ємів вивозу та поховання відходів	Заступник міського голови.	УЖКГ КВГП Спілки голів вуличних комітетів	4 роки	місцевий бюджет, власні кошти підприємства, гранти	Роздільний збір ТПВ на всій території міста
2.2.4.3	Довести полігон ТПВ до вимог санітарних норм	Заступник міського голови.	УЖКГ КВГП Сингаївська сільська рада	5 роки	Державний бюджет, місцевий бюджет, власні кошти підприємства, гранти	Відповідність полігону санітарним нормам
2.2.4.4	Провести обстеження ділянок для виділення землі під кладовище	Заступник міського голови	УЖКГ, Міністерство екології, ОДА, РДА, проектні і дослідні організації	2 роки	місцевий бюджет, кошти КП	Виділена земельна ділянка під кладовище

2.4. Формування графіка виконання завдань

Формування графіка виконання завдань Стратегічного плану базувалось на попередньому їх ранжуванню (табл. 2.2). Ранжування завдань Стратегічного плану здійснювалася шляхом дослідження думок експертів з різних сфер життєдіяльності міста. При цьому, застосовуються два критерії оцінювання (оцінювання проводиться за 25-бальною шкалою):

1) стратегічна важливість для майбутнього розвитку міста – відображає важливість конкретного завдання у контексті досягнення бачення майбутнього міста;

2) можливість виконання своїми силами – свідчить про реалістичність окресленого завдання. Даний критерій дає змогу відсіяти ті завдання, виконання яких є малоімовірним з огляду на обмеженість фінансових, людських ресурсів або інші причини.

Таким чином, шляхом математичних розрахунків, для кожного завдання був отриманий інтегральний показник пріоритетності.

На основі вищеописаної методики ранжування складено попередній варіант графіку виконання завдань. Наступним кроком було його обговорення на засіданні Робочої групи, громадських слуханнях та комісіях міської ради Коростеня з внесенням, при необхідності, змін до нього. Такі зміни можуть мати технологічні (вказуються експертами у відповідних сферах) або політичні передумови (доцільність змін виходить зі сторони громадськості міста, депутатського корпусу).

Остаточний варіант графіку виконання завдань Стратегічного плану розвитку м. Коростеня наведено нижче:

ГРАФІК ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУ МІСТА КОРОСТЕНЬ

Номер завдання	2015				2016				2017				2018				2019				2020				2021				2022				2023				2024			
	1 кв.	2 кв.	3 кв.	4 кв.	1 кв.	2 кв.	3 кв.	4 кв.	1 кв.	2 кв.	3 кв.	4 кв.	1 кв.	2 кв.	3 кв.	4 кв.	1 кв.	2 кв.	3 кв.	4 кв.	1 кв.	2 кв.	3 кв.	4 кв.	1 кв.	2 кв.	3 кв.	4 кв.	1 кв.	2 кв.	3 кв.	4 кв.								
1.1.1.1																																								
1.1.1.2																																								
1.1.1.3																																								
1.1.1.4																																								
1.1.1.5																																								
1.1.1.6																																								
1.1.1.7																																								
1.1.2.1																																								
1.1.2.2																																								
1.1.2.3																																								
1.1.2.4																																								
1.1.2.5																																								
1.2.1.1																																								
1.2.1.2																																								
1.2.1.3																																								
1.2.1.4																																								
1.2.2.1																																								
1.2.2.2																																								
1.2.2.3																																								
1.3.1.1																																								
1.3.1.2																																								
1.3.1.3																																								
1.3.2.1																																								
1.3.2.2																																								
1.3.2.3																																								
1.3.2.4																																								

Розділ 3. Узгодженість основних положень Стратегічного плану з іншими стратегічними документами території

Стратегічний план розвитку м. Коростеня до 2024 року відштовхується від результатів реалізації Стратегічного плану розвитку міста на 2006-2014 роки, Генерального плану м. Коростеня, Міського енергетичного плану м. Коростеня.

Стратегічного плану розвитку міста на 2006-2014 роки визначав такі пріоритети як:

- активна громада;
- хороша екологія;
- висока якість життя мешканців;
- привабливе місто.

Стратегічний план розвитку м. Коростеня на 2015-2024 рр. передбачає активну участь громадян в реалізації запланованих завдань плану. Стратегічна ціль "2.2. Підвищити рівень енергетичної та екологічної безпеки міста" скерована забезпечення хорошої екології. Стратегічні цілі "2.1. Покращити візуальний імідж міста" та "1.3. Удосконалити систему маркетингу міста" скеровані на підвищення привабливості міста. Виконання Стратегічного плану загалом необхідне для забезпечення високої якості життя мешканців. Таким чином, Стратегічний план розвитку м. Коростеня на 2015-2024 рр. є логічним продовженням попереднього Стратегічного плану, що забезпечить послідовний цілеспрямований розвиток громади міста.

Генеральний план міста Коростеня розроблений на довгостроковий період – до 1.01.2026 р., тобто практично співпадає з часовим горизонтом Стратегічного плану розвитку м. Коростеня на 2015-2024 рр. Стратегічний напрям "1. Регіональний індустріальний центр багатопрофільної економіки" Стратегічного плану кореспондує з ідеєю Генеральний план міста Коростеня розвитку міста як багатогалузевого промислового центру.

Міський енергетичний план м. Коростеня на 2012-2015 роки став базою для розробки операційної цілі "2.2.1. Розвиток міської енергетики" Стратегічного плану.

При розробці стратегічного плану розвитку міста також приймалися до уваги такі загальноміські планові документи (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Загальноміські програми і проекти, які приймалися до уваги при розробці Стратегічного плану розвитку м. Коростеня

№ з/п	Назва програми	Термін дії, роки
1	Програма залучення інвестицій на	2015-2017
2	Програма управління комунальним майном	2015-2017
3	Програма підтримки підприємництва	2015-2017
4	Програма автоматизації	2015-2017
5	Програма «Диспетчерський контроль пасажирських перевезень в місті Коростені»	2011-2016
6	Програма профілактики злочинності в місті Коростені	2011-2015
7	Програма розвитку земельних відносин та охорони земель в місті Коростень	2008-2015
8	Програма "Молодь міста Коростеня"	2011 – 2015

Розробка Стратегічного плану розвитку м. Коростеня на 2015-2024 рр. основним ідеям законів України "Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України", "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні", "Про регулювання містобудівної діяльності", постанов Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку розроблення, проведення моніторингу та оцінки реалізації регіональних стратегій розвитку", "Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту державного бюджету", "Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2015 року", інших відповідних актів Президента України, Кабінету Міністрів України, Верховної Ради України, нормативних актів органів виконавчої влади та місцевого самоврядування Житомирської області.

Зокрема, були взяті до уваги такі програми і проекти Коростенського району (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Районні програми і проекти, які приймалися до уваги при розробці Стратегічного плану розвитку м. Коростеня

№ з/п	Назва програми	Термін дії, роки
1	Програма розвитку освіти Коростенщини	2012-2015
2	Програма розвитку лісового господарства в Коростенському районі	2012-2015
3	Комплексна програма охорони навколишнього природного середовища Коростенського району	2012-2015
4	Програма розвитку дорожнього руху та його безпеки	2011-2015
5	Програма оздоровлення та відпочинку дітей	2011-2015
6	Програма «Питна вода Коростенщини на роки»	2006-2020
7	Програма забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа	2013-2017
8	Програма «Місцеві стимули» для працівників медичної галузі Коростенського району	2014-2015

Щодо планових документів Житомирської області (табл. 3.3), то основна увага була приділена узгодженню з Стратегією розвитку Житомирської області та Комплексною програмою регіонального розвитку Житомирської області.

Таблиця 3.3

Обласні програми і проекти, які приймалися до уваги при розробці Стратегічного плану розвитку м. Коростеня

№ з/п	Назва програми	Термін дії, роки
1	Стратегія розвитку Житомирської області	2008-2015
2	Комплексна програма регіонального розвитку Житомирської області	2012-2015
3	Комплексна програма розвитку місцевого самоврядування в Житомирській області	2011-2015
4	Регіональна програма інформатизації «Електронна Житомирщина»	2012-2015
5	Обласна Програма сприяння розвитку громадянського суспільства у Житомирській області	2013-2015
6	Програма щодо запобігання і протидії корупції в області	2013-2015
7	Програма залучення інвестицій в економіку Житомирської області	2011-2015
8	Програма захисту прав споживачів у Житомирській області	2012-2015
9.	Обласна комплексна програма будівництва (придбання) доступного житла у Житомирській області	2010-2017
10.	Програма реформування водопровідно-каналізаційного господарства у Житомирській області	2012-2020

11.	Комплексна програма ліквідації наслідків підтоплення територій в містах і селищах області	2003-2030
12.	Обласна комплексна програма охорони навколишнього природного середовища в Житомирській області	2014-2017
13.	Обласна комплексна програма соціального захисту інвалідів, ветеранів війни та праці, пенсіонерів та незахищених верств населення Житомирської області	2013-2017
14.	Регіональна (комплексна) цільова соціальна Програма забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа	2013-2017
15.	Обласна програма поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища	2014-2018
16.	Обласна комплексна програма боротьби з онкологічними захворюваннями	2011-2016
17.	Комплексна Програма оздоровлення та відпочинку дітей	2011-2015
18.	Комплексна програма «Молодь і родина Житомирщини»	2012-2016
19.	Обласна Програма щодо виконання заходів Загальнодержавної програми «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини»	2011-2016
20.	Комплексна програма профілактики злочинності у Житомирській області	2011-2015
21.	Обласна комплексна програма забезпечення пожежної безпеки та захисту населення і територій області від надзвичайних ситуацій	2011-2015
22.	Програма щодо протидії поширенню наркоманії, боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів в області	2013-2015
23.	Комплексна Програма розвитку дорожнього руху та його безпеки по Житомирській області	2013-2015

Стратегічні напрями "1. Регіональний індустріальний центр багатопрофільної економіки" і "2. Місто високої якості міського середовища" Стратегічного плану розвитку м. Коростеня на 2015-2024 рр. відповідають таким стратегічним пріоритетні напрями розвитку Житомирської області на 2008-2015 рр.:

- реструктуризація та диверсифікація промислового виробництва;
- розвиток високотехнологічного наукоємного виробництва;
- розвиток машинобудівної промисловості;
- розбудова та модернізація виробничої і соціальної інфраструктури.

Крім того, Стратегічний план розвитку м. Коростеня на 2015-2024 рр. узгоджується із визначеними у обласній стратегії пріоритетами для міста Коростеня:

1). Забезпечення сталого економічного розвитку міста за рахунок підтримки підприємств промисловості, транспорту, малого та середнього бізнесу, розвитку туристичної індустрії, використовуючи при цьому історичний потенціал міста.

2). Поліпшення екологічного стану міста шляхом профілактики негативних змін природного, техногенного, технічного походження.

3). Створення привабливих та зручних умов для проживання в місті через високий рівень інформатизації, поліпшення роботи міських комунікаційних мереж, посилення контролю за відходами, проведення благоустрою, реформування системи міської влади, забезпечення безпеки проживання в місті.

4). Забезпечення розвитку громадянського суспільства в місті.

5). Активізація соціальної політики в місті через розвиток соціальної інфраструктури, створення умов для реалізації особистості, розвитку трудового потенціалу міста, поліпшення соціального захисту населення.

Співпадають також стратегічний напрям "1. Регіональний індустріальний центр багатопрофільної економіки" Стратегічного плану розвитку м. Коростеня на 2015-2024 рр. з найважливішими напрямами роботи обласної державної адміністрації відповідно до Комплексної програми регіонального розвитку Житомирської області на 2012 – 2015 роки, зокрема з напрямами "Створення привабливого інвестиційного клімату та впровадження інвестиційно-інноваційної моделі розвитку економіки", "Забезпечення стабільного розвитку промисловості і, зокрема, традиційних галузей", "Сприяння та підтримка розвитку малого і середнього бізнесу". Стратегічний напрям "2. Місто високої якості міського середовища" Стратегічного плану відповідає напрямку "Підвищення рівня життя людей та забезпечення їх розвитку" Комплексної програми.

Таким чином, виконання завдань Стратегічного плану розвитку міста Коростеня на 2015-2024 рр. сприятиме досягненню цілей основних стратегічних документів, що покликані забезпечити успішний розвиток міста, Коростенського району, Житомирської області та України в цілому.

Розділ 4. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ, МОНІТОРИНГУ ТА ОНОВЛЕННЯ СТРАТЕГІЇ

Реалізація завдань Стратегічного плану передбачає виконання одночасно багатьох завдань різними структурами виконкому міської ради за участі багатьох партнерів, що ставить перед керівництвом міста питання раціонального управління цим доволі складним процесом. Базуючись на попередньому досвіді реалізації стратегічного плану розвитку міста, прийнята така процедура адміністрування виконання Стратегічного плану.

Система управління Стратегією має два рівні: політичний та технічний. Політичний рівень забезпечує особисто міський голова, Наглядова Рада Стратегічного плану та міська рада. На цьому рівні заслуховуються та затверджуються звіти Координаційної Ради, пропозиції щодо внесення змін до стратегічного плану (оновлення Стратегічного плану). Міська рада приймає рішення щодо внесення змін до Стратегічного плану на підставі пропозицій міського голови.

Технічний рівень управління і моніторингу Стратегічного плану беруть на себе Координаційна Рада та органи Управлінського і Громадського моніторингу. Члени Координаційної Ради забезпечують виконання завдань Стратегічного плану згідно затвердженого плану. Члени органів Управлінського і Громадського моніторингу здійснюють моніторинг зовнішнього середовища міста як системи, аналізують співвідношення основних соціально-економічних показників міста та зовнішнього середовища (області, країни, регіону, світові тощо), вивчають основні світові, європейські, національні політичні, економічні, фінансові, соціальні, наукові, технологічні і т.д. тенденції та тренди, визначає їх впливи на систему міста, формують пропозиції стратегічних сценаріїв в нових політичних, соціально-економічних умовах зовнішнього середовища, аналізують соціально-економічні тенденції найближчих конкурентів у порівнянні з показниками системи міста, аналізує загрози, які надходять від конкурентів, формують пропозиції змін до цілей і завдань, які необхідно вносити до Стратегічного плану як відповідь на виявлені нові загрози і можливості, проводять постійний моніторинг соціально-економічного стану міста за визначеними показниками.

4.1. Адміністрування (управління процесом реалізації) Стратегічного плану розвитку м. Коростень на 2015 -2025 рр.

Адміністрування (управління процесом реалізації) Стратегічного плану розвитку м. Коростень проводиться за принципами єдності управління, персональної відповідальності, прозорості та поточної координації дій. Адміністрування процесу реалізації стратегічного плану здійснюється виконавчими органами міської ради (виконавчий комітет, самостійні управління та відділи виконавчого комітету Коростенської міської ради).

З метою координації дій розпорядженням міського голови створюється постійно діюча Координаційна Рада з реалізації Стратегічного плану розвитку з

числа відповідальних осіб – штатних працівників виконавчих органів міської ради (далі – Координаційна Рада).

До складу координаційної ради входять відповідальні за виконання завдань Стратегічного плану. Очолює Координаційну Раду – перший заступник міського голови. Повний склад Координаційної Ради та персональна відповідальність за реалізацію завдань Стратегічного плану визначається розпорядженням міського голови. Координаційна Рада збирається не рідше одну раз на квартал.

Координаційна Рада організовує взаємодію підрозділів виконавчих органів міської ради, органів державної влади, підприємств та установ міста в процесі реалізації Стратегічного плану, загальноміських програм та проектів. Готує звіти про стан реалізації Стратегічного плану та пропозиції по його корегуванню.

Координаційна Рада щорічно готує звіти про стан реалізації Стратегічного плану на ім'я міського голови і на ім'я керівника Наглядової Ради та презентує його на останньому в році черговому пленарному засіданні міської ради. Повний текст звіту підлягає обов'язковій публікації в місцевому друкованому органі та розміщенню в мережі Інтернет.

Координаційна Рада готує також квартальні звіти про стан реалізації Стратегічного плану на ім'я міського голови та презентує його на засіданні міськвиконкому.

Координаційна Рада та відповідальні особи – повинні в п'ятиденний термін надавати всю доступну їм інформацію про стан виконання Стратегічного плану на запит органів Управлінського або Громадського моніторингу та Наглядової Ради.

Наглядова Рада з реалізації Стратегічного плану розвитку міста Коростеня створюється рішенням міської ради, з метою контролю за дотриманням обраних пріоритетів розвитку міста в процесі реалізації Стратегічного плану.

Пропозиції з коректування та змін в Стратегічному плані можуть вноситися членами Координаційної Ради, органів Управлінського або Громадського моніторингу, Наглядової ради, депутатами міської ради; зацікавленими організаціями, установами та мешканцями міста.

Пропозиції щодо зміни основного тексту Стратегічного плану розглядаються управлінням економіки, обговорюються на чергових та позачергових нарадах Координаційної Ради і виносяться на розгляд сесії Коростенської міської ради один раз на рік (по необхідності, два рази на рік).

4.2. Процедура моніторингу Стратегічного плану розвитку м. Коростеня на 2006-2014 рр.

Основною метою моніторингу є забезпечення реалізації та постійна підтримка актуальності Стратегічного плану.

У ході моніторингу Стратегічного плану вирішуються такі завдання:

- стимулювати реалізацію плану в цілому та за окремими цілями і завданнями,

- оцінити ступінь досягнення головної мети і цілей Стратегічного плану, дати інформацію для прийняття рішень про розподіл ресурсів на досягнення цілей чи про коректування цілей,
- оцінити ступінь реалізації завдань, дати інформацію для уточнення і коректування завдань плану.

Моніторинг Стратегічного плану розвитку м. Коростеня поділяється на Громадський та Управлінський.

Громадський моніторинг проводиться ініціативною громадською організацією шляхом:

- а) проведення двічі на рік соціологічного опитування мешканців міста щодо досягнення цілей та просування до головної мети (додаток *);
- б) проведення аналізу можливостей альтернативного вирішення завдань Стратегічного плану.

Ініціативна громадська організація укладає угоду про взаємодію з Координаційною Радою.

Ініціативна громадська організація має право отримувати інформацію щодо виконання завдань Стратегічного плану міста від всіх виконавців завдань Стратегічного плану.

Фінансування витрат на проведення соціологічних досліджень проводиться за рахунок коштів загальноміської програми виконання Стратегічного плану міста Коростеня.

Управлінський моніторинг Стратегічного плану розвитку м. Коростеня включає два рівні:

1). Моніторинг зовнішнього середовища розвитку міста. Базується на аналізі основних індикаторів, що характеризують ситуацію в державі в цілому, Житомирській області та Коростенському районі, які є стратегічно важливими для міста. Підсумки підводяться один раз на рік та доводяться як частина зведеного аналітичного моніторингового звіту.

2). Моніторинг процесу реалізації Стратегічного плану відповідно до поданих нижче показників загалом та по кожному завданню Стратегічного плану за формою поданою в додатку 555. Звіт про виконання цієї частини Управлінського моніторингу готується щоквартально.

10 березня, 10 червня, 10 вересня і 10 грудня управління економіки направляє відповідальним за моніторинг виконання Стратегічного плану нагадування про необхідність надати квартальний моніторинговий звіт. До 15 числа зазначених місяців спеціалісти відділу економічного розвитку повинні одержати моніторингові звіти.

На підставі результатів моніторингу, один раз на рік спеціалісти управління економіки виносять на чергове засідання Координаційної Ради проміжний аналіз фінансових потреб, зведений по всіх пріоритетних напрямках. Затверджений Координаційною Радою аналіз фінансових потреб надається до депутатської комісії з питань бюджету та фінансового управління міськвиконкому для урахування під час розробки проекту бюджету на наступний рік.

4.3. Показники виконання Стратегічного плану розвитку міста Коростеня

Для забезпечення підконтрольності процесу реалізації Стратегічного плану розвитку необхідним є введення системи комплексних показників (індикаторів), які відобразатимуть як результативність виконання конкретних завдань, так і засвідчать їхню відповідність стратегічним і операційним цілям та напрямам, визначеним в цьому документі.

В розрізі стратегічних напрямів плану розвитку Коростеня *заключний контроль* буде вестись за наступними значеннями показників:

Напрямок 1. Регіональний індустріальний центр багатoproфільної економіки

- 1). Середньомісячний рівень доходів мешканців міста не нижчий ніж середній по Україні.
- 2). Більше половини суб'єктів підприємницької діяльності планують активно розвивати свою діяльність у місті.
- 3). Залучено в підприємства міста не менше 60 млн. USD прямих іноземних інвестицій.
- 4). Чисельність нових робочих місць складає мінімум 1200 місць.

Напрямок 2. Місто високої якості міського середовища

- 1). Чисельність населення на кінець 2025 року 67 тис. осіб
- 2). Безробіття – 3%
- 3). Середня тривалість життя – 75 років

Поточне оцінювання реалізації стратегічного плану розвитку міста Коростеня буде здійснюватися за такими показниками:

1. Показник рівня виконання завдань плану (K_v), який демонструє частку виконаних завдань (Z_v) у загальній кількості запланованих до виконання завдань (Z_z):

$$K_v = \frac{Z_v}{Z_z}$$

2. Показник дотримання графіку виконання завдань стратегічного плану (K_{zv}):

$$K_{zv} = 1 - \frac{\sum_{i=1}^n T_{Zi}}{\sum_{i=1}^n T_{Pi}}$$

де T_{Zi} – відставання у виконанні i -го завдання відносно графіка, місяці,
 T_{Pi} – термін виконання i -го завдання, місяці.

3. Показник ступеня досягнення поставлених цілей (DP):

$$DP = \prod_{i=1}^n \frac{P_{Di}}{P_{Zi}}$$

де P_{Di} – досягнутий результат за i -тою ціллю;
 P_{Zi} – запланований результат за i -тою ціллю.

Для того, щоб розрахувати показник ступеня досягнення цілей, цілі повинні бути сформульовані у числовому виразі. У разі, якщо ціль передбачала зменшення якогось показника (скажімо, обсягу споживання енергії), то при розрахунках *РЗ* ставимо в чисельник, а *РД* — в знаменник.

4. Оскільки головним суб'єктом виконання стратегічного плану є міська рада, то реалізація стратегічного плану повинна підвищувати оцінку діяльності міської ради населенням міста. Одним з показників, за допомогою якого можна виміряти якість роботи міської ради, є задоволення мешканців міста його роботою. Для розрахунку цього показника можна застосувати формулу:

$$Kя = \frac{X_1 + X_2 + X_3 - X_4}{N}$$

де X_1 – кількість опитаних мешканців, які поставили оцінку “відмінно”,

X_2 – кількість опитаних мешканців, які поставили оцінку “добре”,

X_3 – кількість опитаних мешканців, які поставили оцінку “задовільно”,

X_4 – кількість опитаних мешканців, які поставили оцінку “незадовільно”,

N – кількість опитаних мешканців.

Чим вище значення $Kя$, тим краща якість роботи міської ради. Якщо показник нижчий за 0,7, то якість роботи міської визнається незадовільною. При значенні коефіцієнта від 0,7 включно до 0,8 якість задовільна, при коефіцієнті від 0,8 включно до 0,9 — добра, а при значенні, яке дорівнює і вище 0,9, якість роботи оцінюється як відмінна.

5. Наявність позитивного сальдо міграції населення.

6. Поточні значення показників, які використовуються для заключного контролю.

Звіт про результати виконання стратегічного плану розвитку міста Коростеня проводиться перед депутатами міської ради відповідальною особою в кінці бюджетного року. Під час звіту, окрім зазначених вище показників виконання стратегічного плану, подаються також відомості за формою,

Річний звіт реалізації Стратегічного плану розвитку м. Коростеня
на 20__-20__ рр.

Напрямок _____

Стратегічна ціль _____

Операційна ціль _____

20__ р.

Форма 1 стр_пл

Звіт про реалізацію завдань¹

Завдання	Термін виконання (плановий)	Термін виконання (фактичний)	Відповідальний виконавець	Кошторис (план/факт)	Потреба у бюджетному фінансуванні (сума, бюджетний рік)	Якою мірою виконано (%)

Звіт про відхилення від планів дій

Завдання, що не виконані та/або потребують коригування	Причини відхилення від плану	Пропозиції щодо усунення перешкод	Координатор (відповідальний виконавець)	Партнери (виконавці)

Висновок:

1. Якою мірою (у відсотках) досягнуто операційну ціль?
2. Які завдання втратили актуальність з огляду на зовнішні чи внутрішні зміни?
3. Пропозиції щодо внесення змін в основний текст Стратегічного плану розвитку міста із зазначенням причин.
4. Обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення чинної системи моніторингу реалізації Стратегічного плану розвитку міста.

¹ Аналізуються завдання, які за планом потрібно було виконати у звітному періоді.

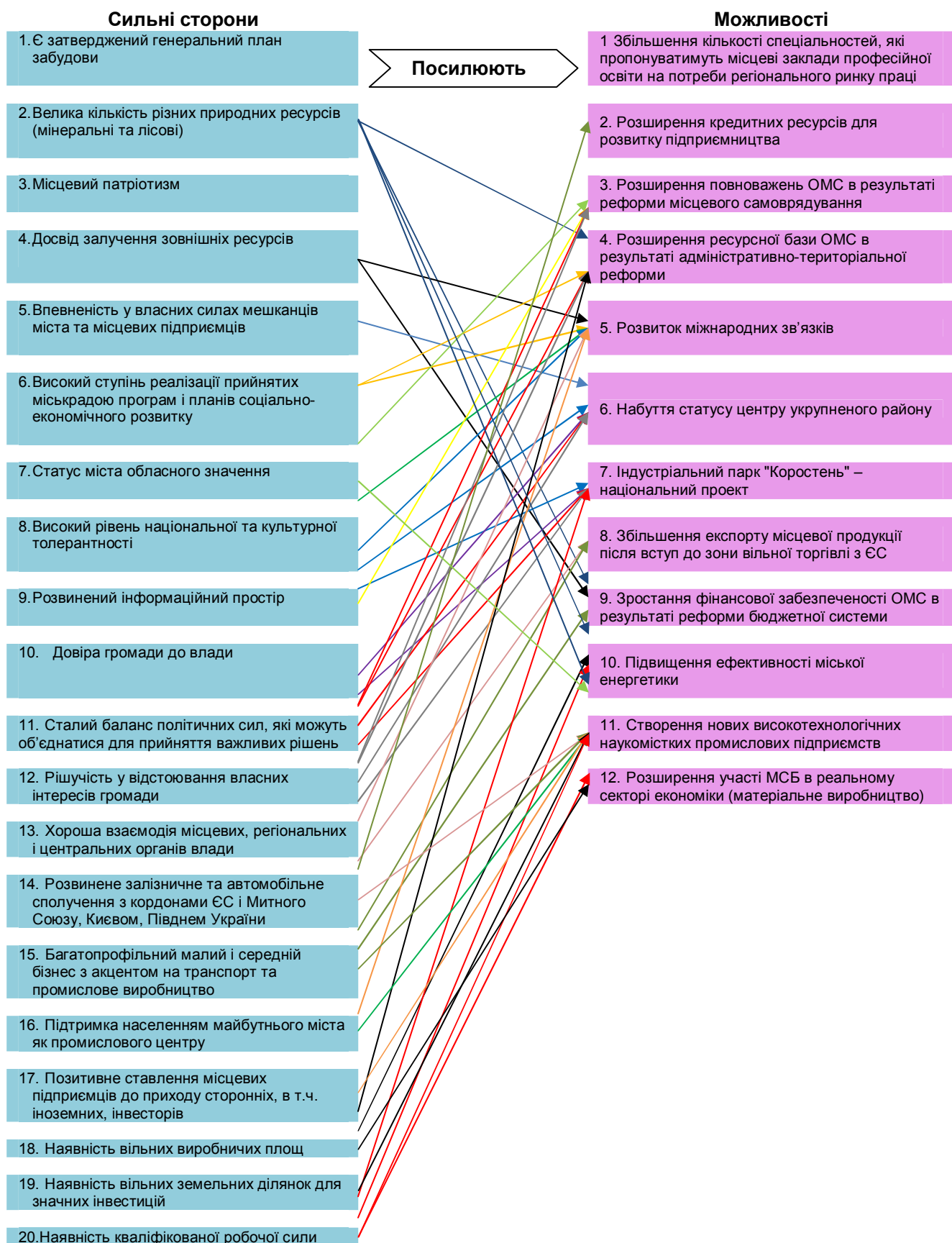
Узагальнені результати SWOT-аналізу

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Є затверджений генеральний план забудови	1. Мережа освітлення охоплює лише 60% вулиць
2. Велика кількість різних природних ресурсів (мінеральні та лісові)	2. Місто поділено на 4 сектори залізницею і річкою, що ускладнює комунікації
3. Місцевий патріотизм	3. Майже половина населення міста не забезпечено централізованим водопостачанням і водовідведенням
4. Досвід залучення зовнішніх ресурсів	4. Недостатня пропускна потужність очисних споруд каналізації
5. Впевненість у власних силах мешканців міста та місцевих підприємців	5. Одне джерело водопостачання
6. Високий ступінь реалізації прийнятих міськрадою програм і планів соціально-економічного розвитку	6. Застарілі електромережі
7. Статус міста обласного значення	7. Менше половини доріг з твердим покриттям
8. Високий рівень національної та культурної толерантності	8. Пішохідні тротуари облаштовані тільки в центральній частині міста
9. Розвинений інформаційний простір	9. Недостатня кількість майданчиків для збору ТПВ
10. Довіра громади до влади	10. Застарілий житловий фонд
11. Сталий баланс політичних сил, які можуть об'єднатися для прийняття важливих рішень	11. Наявність великих несанкціонованих сміттєзвалищ
12. Рішучість у відстоюванні власних інтересів громади	12. Відсутні підприємства по переробці вторинної сировини та утилізації відходів
13. Хороша взаємодія місцевих, регіональних і центральних органів влади	13. Територія, уражена в результаті аварії на ЧАЕС
14. Розвинене залізничне та автомобільне сполучення з кордонами ЄС і Митного Союзу, Києвом, Півднем України	14. Відсутність вищих навчальних закладів
15. Багатопрофільний малий і середній бізнес з акцентом на транспорт та промислове виробництво	15. Низька культура догляду за власним здоров'ям
16. Підтримка населенням майбутнього міста як промислового центру	16. Більшість населення сподівається на допомогу держави
17. Позитивне ставлення місцевих підприємців до приходу сторонніх, в т.ч. іноземних, інвесторів	17. Низька якість медичних послуг
18. Наявність вільних виробничих площ	18. Високі показники захворюваності жителів міста
19. Наявність вільних земельних ділянок для значних інвестицій	19. Низька купівельна спроможність населення
20. Наявність робочої сили	20. Низька додана вартість виробництва

	21. Недостатність кваліфікованих кадрів інженерних та робітничих професій
	22. Відсутність інфраструктури підтримки малого і середнього бізнесу
	23. Спад виробництва продукції підприємствами міста
	24. Недостатньо інвестиційних пропозицій для інвесторів
	25. Неприятливий інвестиційний клімат в Україні
	26. 90% котелень працює на газі
	27. Полігон захоронення ТПВ не відповідає сучасним вимогам
	28. Відсутність чітко сформованого образу міста серед широкого загалу в Україні та закордоном

Можливості	Загрози
1. Збільшення кількості спеціальностей, які пропонуватимуть місцеві заклади професійної освіти на потреби регіонального ринку праці	1. Неспроможність населення та організацій оплачувати енергоносії за різкого підвищення тарифів
2. Розширення кредитних ресурсів для розвитку підприємництва	2. Різке зростання витрат на захоронення ТПВ
3. Розширення повноважень ОМС в результаті реформи місцевого самоврядування	3. Зменшення кількості навчальних закладів через зменшення кількості учнів
4. Розширення ресурсної бази ОМС в результаті адміністративно-територіальної реформи	4. Погіршення екологічної ситуації
5. Розвиток міжнародних зв'язків	5. Зняття пільг для постраждалих від наслідків аварії на ЧАЕС
6. Набуття статусу центру укрупненого району	6. Політична нестабільність
7. Індустріальний парк "Коростень" – національний проект	7. Скорочення працездатного населення внаслідок старіння
8. Збільшення експорту місцевої продукції після вступу до зони вільної торгівлі з ЄС	8. Погіршення умов ведення бізнесу у зв'язку з нестабільною ситуацією на Сході країни
9. Зростання фінансової забезпеченості ОМС в результаті реформи бюджетної системи	9. Громада не підтримує появу екологічно шкідливих виробництв
10. Підвищення ефективності міської енергетики	
11. Створення нових високотехнологічних наукоємних промислових підприємств	
12. Розширення участі МСБ в реальному секторі економіки (матеріальне виробництво)	

Аналіз в секторі «Порівняльні переваги».

Аналіз в секторі «Виклики»

Слабкі сторони

1. Мережа освітлення охоплює лише 60% вулиць
2. Місто поділено на 4 сектори залізницею і річкою, що ускладнює комунікації
3. Приблизно 55% населення міста не забезпечено централізованим водопостачанням і водовідведенням
4. Недостатня пропускна потужність очисних споруд каналізації
5. Одне джерело водопостачання
6. Застарілі електромережі
7. Лише 47% доріг з твердим покриттям
8. Пішохідні тротуари облаштовані тільки в центральній частині міста
9. Недостатня кількість майданчиків для збору ТПВ
10. Застарілий житловий фонд
11. Наявність великих несанкціонованих сміттєзвалищ
12. Відсутні підприємства по переробці вторинної сировини та утилізації відходів
13. Територія, уражена в результаті аварії на ЧАЕС
14. Відсутність вищих навчальних закладів
15. Низька культура догляду за власним здоров'ям
16. Більшість населення сподівається на допомогу держави
17. Низька якість медичних послуг
18. Високі показники захворюваності жителів міста
19. Низька купівельна спроможність населення
20. Низька додана вартість виробництва
21. Недостатність кваліфікованих кадрів інженерних та робітничих професій
22. Відсутність інфраструктури підтримки малого і середнього бізнесу
23. Спад виробництва продукції підприємствами міста
24. Відсутність інвестиційних пропозицій для інвесторів
25. Неприятливий інвестиційний клімат
26. 90% котелень працює на газі
27. Полігон захоронення ТПВ не відповідає сучасним вимогам
28. Відсутність чітко сформованого образу міста серед широкого загалу в Україні та закордоном

Зменшують

Можливості

1. Збільшення кількості спеціальностей, які пропонуватимуть місцеві заклади професійної освіти на потреби регіонального ринку праці
2. Розширення кредитних ресурсів для розвитку підприємництва
3. Розширення повноважень ОМС в результаті реформи місцевого самоврядування
4. Розширення ресурсної бази ОМС в результаті адміністративно-територіальної реформи
5. Розвиток міжнародних зв'язків
6. Набуття статусу центру укрупненого району
7. Індустріальний парк "Коростень" – національний проект
8. Збільшення експорту місцевої продукції після вступ до зони вільної торгівлі з ЄС
9. Зростання фінансової забезпеченості ОМС в результаті реформи бюджетної системи
10. Підвищення ефективності міської енергетики
11. Створення нових високотехнологічних наукомістких промислових підприємств
12. Розширення участі МСБ в реальному секторі економіки (матеріальне виробництво)

Аналіз в секторі «Ризики»

Слабкі сторони

1. Мережа освітлення охоплює лише 60% вулиць
2. Місто поділено на 4 сектори залізницею і річкою, що ускладнює комунікації
3. Приблизно 55% населення міста не забезпечено централізованим водопостачанням і водовідведенням
4. Недостатня пропускна потужність очисних споруд каналізації
5. Одне джерело водопостачання
6. Застарілі електромережі
7. Лише 47% доріг з твердим покриттям
8. Пішохідні тротуари облаштовані тільки в центральній частині міста
9. Недостатня кількість майданчиків для збору ТПВ
10. Застарілий житловий фонд
11. Наявність великих несанкціонованих сміттєзвалищ
12. Відсутні підприємства по переробці вторинної сировини та утилізації відходів
13. Територія, уражена в результаті аварії на ЧАЕС
14. Відсутність вищих навчальних закладів
15. Низька культура догляду за власним здоров'ям
16. Більшість населення сподівається на допомогу держави
17. Низька якість медичних послуг
18. Високі показники захворюваності жителів міста
19. Низька купівельна спроможність населення
20. Низька додана вартість виробництва
21. Недостатність кваліфікованих кадрів інженерних та робітничих професій
22. Відсутність інфраструктури підтримки малого і середнього бізнесу
23. Спад виробництва продукції підприємствами міста
24. Відсутність інвестиційних пропозицій для інвесторів
25. Неприятливий інвестиційний клімат
26. 90% котелень працює на газі
27. Полігон захоронення ТПВ не відповідає сучасним вимогам
28. Відсутність чітко сформованого образу міста серед широкого загалу в Україні та закордоном

Посилують

Загрози

1. Неспроможність населення та організацій оплачувати енергоносії за різкого підвищення тарифів
2. Різке зростання витрат на захоронення ТПВ
3. Зменшення кількості навчальних закладів через зменшення кількості учнів
4. Погіршення екологічної ситуації
5. Зняття пільг для Чорнобильців
6. Політична нестабільність
7. Скорочення працездатного населення внаслідок старіння
8. Погіршення умов ведення бізнесу у зв'язку з війною
9. Громада не підтримує появу екологічно шкідливих виробництв

Секретар міської ради

В.Ходаківський